

Miniszterelnökség

Iromány száma: **T/15703.**

Benyújtás dátuma: **2021-03-31 22:12**

Parlex azonosító: **EGROLW4B0002**

Címzett: **Kövér László, az Országgyűlés elnöke**

Tárgy: **Törvényjavaslat benyújtása**

Benyújtó: **Dr. Semjén Zsolt, miniszterelnök-helyettes**

Előadó: **dr. Varga Judit, igazságügyi miniszter**

Törvényjavaslat címe: **Az egyes szerzői jogi törvények jogharmonizációs célú módosításáról**

A Kormány nevében mellékelten benyújtom az egyes szerzői jogi törvények jogharmonizációs célú módosításáról szóló törvényjavaslatot.

2021. évi ..... törvény

az egyes szerzői jogi törvények jogharmonizációs célú módosításáról

1. A szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény módosítása

1. §

A szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény (a továbbiakban: Szjt.) 1. § (4) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(4) Nem tartoznak e törvény védelme alá a jogszabályok, közjogi szervezetszabályozó eszközök, a bírósági vagy hatósági határozatok, a hatósági vagy más hivatalos közlemények és ügyiratok, valamint más hasonló rendelkezések.”

2. §

Az Szjt. 13. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„13. §

A szerző személyhez fűződő jogát sérti művének a becsületére vagy jóhírnevére sérelmes mindenfajta eltorzítása, megcsonkítása, megváltoztatása és a művel kapcsolatos más ilyen jellegű visszaélés.”

3. §

(1) Az Szjt. 26. §-a a következő (5a) bekezdéssel egészül ki:

„(5a) Sugárzás az a felhasználás is, amelyre akként kerül sor, hogy a műsort eredetető eredeti rádió- vagy televízió-szervezet műsort hordozó jeleit a rádió- vagy televízió-szervezettől különböző szervezet (a továbbiakban: nyilvánosságot elérő szervezet) teszi elérhetővé a nyilvánosság számára úgy, hogy a rádió- vagy televízió-szervezet csak a nyilvánosságot elérő szervezet számára teszi elérhetővé a műsorhordozó jeleket (a továbbiakban: közvetlen betáplálás), anélkül, hogy a műsorhordozó jeleket a közvetlen betáplálással egyidejűleg közvetlenül a nyilvánosság számára is közvetítené. Az ilyen felhasználás egyetlen, egységes nyilvánossághoz közvetítési cselekménynek minősül. A nyilvánossághoz közvetítésre az eredeti rádió- vagy televízió szervezeten kívül a nyilvánosságot elérő szervezetnek is felhasználási jogot kell szereznie, feltéve, hogy tevékenysége túllép azon, hogy a felhasználás technikai eszközeit biztosítja. Abban az esetben, ha a nyilvánosságot elérő szervezet csupán a felhasználás technikai eszközeit biztosítja, a rádió- vagy televízió-szervezet köteles felhasználási jogot szerezni az ilyen felhasználásra.”

(2) Az Szjt. 26. §-a a következő (8a) és (8b) bekezdéssel egészül ki:

„(8a) Ha a rádió- vagy televízió szervezet kiegészítő online szolgáltatás keretében rádióműsort televíziós hír- illetve időszerű, napi eseményekről szóló műsort, valamint a kizárólag saját

forrásaiból készített televíziós műsort a nyilvánosság számára lehívásra hozzáférhetővé teszi, a lehívásra hozzáférhetővé tételt és az ahhoz szükséges többszörözést úgy kell tekinteni, hogy az kizárólag az Európai Gazdasági Térség azon tagállamában valósul meg, amelyben a szervezet fő tevékenységi helye található. E bekezdés – a rádió szervezetek műsora kivételével – a sporteseményre, valamint az abban foglalt műveket tartalmazó műsorszámra nem alkalmazható.

(8b) A (8a) bekezdés szerinti kiegészítő online szolgáltatásnak minősül az olyan, a (8) bekezdés szerinti felhasználást megvalósító szolgáltatás, amely a rádió- vagy televízió szervezet által vagy annak ellenőrzése és felelőssége mellett, televízió- vagy rádióműsornak a szervezet által megvalósított sugárzással egyidejűleg vagy azt követően meghatározott ideig történő, a nyilvánosság számára hozzáférhetővé tételéből, valamint bármilyen, a sugárzott műsort kiegészítő tartalom lehívásra hozzáférhetővé tételéből áll.”

4. §

(1) Az Sztj. 28. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) A szerzőnek az is kizárólagos joga, hogy a rádió- vagy televízió-szervezet, illetve a saját műsort a nyilvánossághoz vezeték útján vagy másként közvetítő műsorában sugárzott, illetve közvetített művének sugárzással, vezeték útján vagy egyéb módon – az eredetihez képest más szervezet közbeiktatásával – a nyilvánossághoz történő egyidejű, változatlan és csonkítatlan továbbközvetítésére engedélyt adjon, feltéve hogy a felhasználásra ellenőrzött környezetben kerül sor, és az eredeti nyilvánossághoz közvetítés nem nyílt internet-hozzáférési szolgáltatás útján történt.”

(2) Az Sztj. 28. §-a a következő (2a) bekezdéssel egészül ki:

„(2a) A (2) bekezdés alkalmazásában ellenőrzött környezet az olyan környezet, amelyben a továbbközvetítés csak a továbbközvetítést megvalósító szervezet szolgáltatásának igénybevételére jogosultak számára válik érzékelhetővé.”

(3) Az Sztj. 28. §-a a következő (7) bekezdéssel egészül ki:

„(7) Nem alkalmazandó a (3) bekezdés a rádió- vagy televízió-szervezet saját műsorai [80. § (1) bek.] vonatkozásában.”

5. §

Az Sztj. 33. § (4) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(4) Ha törvény eltérően nem rendelkezik, a szabad felhasználás szerződéssel vagy egyoldalú jognyilatkozattal való kizárása vagy korlátozása semmis, ideértve azt az esetet is, ha a szerző a felhasználás vonatkozásában megfelelő díjazásban részesül.”

6. §

Az Szjt. 33/A. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„33/A. §

(1) E törvény alkalmazásában

1. iskolai oktatás célját szolgáló felhasználás: olyan felhasználás, amely óvodai nevelésben, az általános iskolai, középfokú iskolai oktatásban, szakképző intézményben folyó szakmai oktatásban, az alapfokú művészeti iskolai oktatásban vagy a felsőoktatásról szóló törvény hatálya alá tartozó felsőfokú oktatásban a tantervnek, illetve a képzési követelményeknek megfelelően valósul meg;
2. kulturális örökségvédelmi intézmény: a nyilvánosan hozzáférhető könyvtár vagy muzeális intézmény, illetve levéltár, vagy közgyűjteménynek minősülő kép-, illetve hangarchívum;
3. oktatási intézmény: olyan köznevelési-, szakképző- és felsőoktatási intézmény, amely iskolai oktatás célját szolgáló felhasználást végez.

(2) E fejezet alkalmazásában:

1. biztonságos elektronikus hálózat: olyan műszaki megoldás, amely megakadályozza a lehívásra hozzáférhetővé tett műnek az iskolai oktatást végző és igénybe vevő személyek körén kívülre irányuló közvetítését.
2. kutatóhely: elsődlegesen tudományos kutatást, vagy tudományos kutatást is magában foglaló oktatási tevékenységet végző kutatóintézet, egyetem – ideértve annak könyvtárát is -, valamint kutató laboratórium és kutatást végző kórház, vagy egyéb olyan személy vagy szervezet – ideértve a kutatóhellyel szerződéses kapcsolatban álló kutatókat is –, amely tevékenységét
  - a) nonprofit alapon vagy adózás utáni eredményének tudományos kutatásba való visszaforgatásával; vagy
  - b) valamely közérdekű cél érdekébenvégzi úgy, hogy a tudományos kutatás eredményeihez a kutatóhely felett többségi befolyást gyakorló személy vagy szervezet nem kaphat elsőbbségi hozzáférést.
3. szöveg- és adatbányászat: olyan automatizált analitikai módszer, amely információk feltárása céljából digitális formában lévő szövegeket és adatokat elemez.”

7. §

(1) Az Szjt. 34. § (3a) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3a) A (3) bekezdés b) pontja szerinti felhasználást úgy kell tekinteni, hogy az átvevő művet felhasználó oktatási intézmény székhelye szerinti tagállamban valósul meg.”

(2) Az Szjt. 34. §-a a következő (3b) bekezdéssel egészül ki:

„(3b) A (3) bekezdés b) pontjában foglalt rendelkezés nem alkalmazható a kották felhasználására.”

8. §

Az Szjt. a következő 34/A. §-sal egészül ki:

„34/A. §

(1) A művet

a) a forrás, valamint az ott megjelölt szerző feltüntetésével kritika, vagy ismertetés céljából, illetve

b) a mű felidézése, valamint humor vagy gúny kifejezése útján, karikatúra, paródia vagy stílusutánzat (pastiche) céljából

bárki felhasználhatja.

(2) Az (1) bekezdés szerinti felhasználás során az eredeti műből való átvételre a cél által indokolt terjedelemben kerülhet sor.”

9. §

(1) Az Szjt. 35. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) Természetes személy magáncélra a műről másolatot készíthet, ha az jövedelemszerzés vagy jövedelemfokozás célját közvetve sem szolgálja, feltéve, hogy a felhasználással érintett műhöz jogszerűen fért hozzá. E rendelkezés nem vonatkozik az építészeti műre, a műszaki létesítményre, a szoftverre és a számítástechnikai eszközzel működtetett adatbázisra, valamint a mű nyilvános előadásának kép- vagy hanghordozóra való rögzítésére. Kotta reprografiával [21. § (1) bek.] magáncélra és a (4) bekezdés b)-d) pontjában szabályozott esetekben sem többszörözhető.”

(2) Az Szjt. 35. § (4) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(4) Kulturális örökségvédelmi intézmény [33/A. § (1) bek. 2. pont] valamint oktatási intézmény a műről másolatot készíthet, ha az jövedelemszerzés vagy jövedelemfokozás célját közvetve sem szolgálja, és

a) tudományos kutatáshoz vagy archiváláshoz szükséges,

b) nyilvános könyvtári ellátás vagy a 38. § (5) bekezdésében meghatározott felhasználás céljára készül,

c) megjelent mű kisebb részéről, továbbá újság- vagy folyóiratcikkről belső intézményi célra készül, vagy

d) iskolai oktatás célját szolgáló felhasználáshoz szükséges.”

(3) Az Szjt. 35. §-a a következő (4a) bekezdéssel egészül ki:

„(4a) A kulturális örökségvédelmi intézmény az általa

a) a (4) bekezdés a) pontja szerinti felhasználás céljára előállított másolatot kutatóhely és más kulturális örökségvédelmi intézmény részére,

b) a (4) bekezdés d) pontja szerinti felhasználás céljára előállított másolatot oktatási intézmény részére

jövedelemszerzés vagy jövedelemfokozás célját közvetve sem szolgáló módon szabadon terjesztheti.”

10. §

Az Sztj. a következő 35/A. §-sal egészül ki:

„35/A. §

- (1) Szabad felhasználás a műveken végzett szöveg- és adatbányászathoz szükséges többszörözés, ha
- a felhasználással érintett műhöz jogszerűen fértek hozzá,
  - a jogosult a szabad felhasználás ellen előzetesen, megfelelő módon – az elektronikus úton nyilvánosan hozzáférhetővé tett tartalom esetében géppel olvasható formában – nem tiltakozott, és
  - a szöveg- és adatbányászathoz szükséges másolatok megőrzésére kizárólag a szöveg- és adatbányászat céljából szükséges ideig kerül sor.
- (2) Szabad felhasználás a kutatóhelyek és kulturális örökségvédelmi intézmények [33/A. § (1) bek. 2. pont] által műveken tudományos kutatás céljából végzett szöveg- és adatbányászathoz szükséges többszörözés, feltéve, hogy
- a felhasználást végző személy az érintett műhöz jogszerűen fért hozzá,
  - a szabad felhasználás keretében létrejött másolatok megfelelő biztonsági szinten vannak tárolva, és
  - megőrzésükre tudományos kutatás céljából kerül sor.
- (3) Az (1)-(2) bekezdés alapján létrejött többszörözött példányokat a felhasználásra jogosított személyek
- az érintett kutatási együttműködés keretei között, vagy
  - a tudományos mű szakmai értékelése céljából
- személyek egy zárt csoportja számára lehívásra hozzáférhetővé tehetik, feltéve, hogy ez a felhasználás jövedelemszerzés vagy jövedelemfokozás célját közvetve sem szolgálja. A nyilvánossághoz közvetítés kizárólag az e §-ban meghatározott célhoz szükséges mértékben és ideig állhat fenn.”

11. §

Az Sztj. 38. § (5) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(5) A felhasználásra vonatkozó eltérő megállapodás hiányában a kulturális örökségvédelmi intézmények [33/A. § (1) bek. 2. pont], valamint az oktatási intézmények gyűjteményeinek részét képező művek az ilyen intézmények helyiségeiben ezzel a céllal üzembe állított számítógépes terminálok képernyőjén tudományos kutatás vagy egyéni tanulás céljára a nyilvánosság egyes tagjai számára szabadon megjeleníthetők, és ennek érdekében - külön jogszabályban meghatározott módon és feltételekkel - a nyilvánosság említett tagjaihoz szabadon közvetíthetők, ideértve a nyilvánosság számára történő hozzáférhetővé tételt is, feltéve, hogy az ilyen felhasználás jövedelemszerzés vagy jövedelemfokozás célját közvetve sem szolgálja.”

12. §

(1) Az Szt. 41/A. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) A jogosultkutatás során legalább az árva mű felhasználásával kapcsolatos részletes szabályokról szóló kormányrendeletben – az érintett mű vagy teljesítmény típusa szerint – meghatározott információforrásokat igénybe kell venni. A meghatározott információforrás mellőzhető, ha az abban végzett kutatás nyilvánvalóan nem vezetne az adott jogosult felkutatásához szükséges, még hiányzó információk megszerzéséhez.”

(2) Az Szt. 41/A. § (9) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(9) Az e fejezetben foglalt rendelkezések nem alkalmazhatók, ha a felhasználás engedélyezése közös jogkezelés körébe tartozik.”

13. §

(1) Az Szt. 41/B. § (1b) bekezdés c) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(A felhasználási engedély megadására irányuló kérelemnek tartalmaznia kell)

„c) a mű vagy a teljesítmény azonosítására alkalmas adatokat, így különösen

ca) a mű vagy a teljesítmény címét, a szerző nevét,

cb) a mű vagy a teljesítmény első nyilvánosságra hozatalának évét,

cc) ha ez lehetséges, a szerző születésének és halálának évét, és

cd) a jogosult, több jogosult esetén valamennyi jogosult nevét, és lakcímét vagy tartózkodási helyét;”

(2) Az Szt. 41/B. § (7) és (8) bekezdése helyébe a következő rendelkezések lépnek:

„(7) Az (1) bekezdés szerinti kérelemre lefolytatott eljárásért igazgatási szolgáltatási díjat kell fizetni.

(8) Az árva művek felhasználásának engedélyezésével kapcsolatos részletes szabályokat kormányrendelet állapítja meg.”

14. §

Az Szt. az alábbi IV/B. Fejezettel egészül ki:

„IV/B. Fejezet

A KERESKEDELMI FORGALOMBAN NEM ELÉRHETŐ MŰVEK

Értelmező rendelkezések

41/L. §

(1) E fejezet alkalmazásában:

1. harmadik ország: minden olyan állam, amely nem az Európai Gazdasági Térség tagállama;

2. kereskedelmi forgalomban nem elérhető mű: olyan mű vagy szomszédos jogi védelem alatt

álló teljesítmény, amelyről a kereskedelmi forgalomban léteire vonatkozóan az adott helyzetben általában elvárható gondossággal végzett vizsgálat alapján vélelmezhető, hogy a szokásos kereskedelmi csatornákon keresztül a nyilvánosság számára nem hozzáférhető. A mű vagy szomszédos jogi védelem alatt álló teljesítmény nem tekinthető kereskedelmi forgalomban nem elérhetőnek, ha a mű vagy szomszédos jogi védelem alatt álló teljesítmény egyéb változata – ide nem értve a mű átdolgozását – a kereskedelmi forgalomban hozzáférhető.

(2) A művek együttese is tekinthető kereskedelmi forgalomban nem elérhetőnek, kivéve, ha a hozzáférhetőség megállapítására lefolytatott elérhetőség-vizsgálat alapján a művek együttesének egyes elemeit képező művek túlnyomó része vonatkozásában bizonyíték merült fel arra, hogy

- a) a) e művek harmadik országban kerültek először nyilvánosságra hozatalra,
- b) b) a filmalkotások és más audiovizuális művek esetében a filmelőállító székhelye vagy szokásos tartózkodási helye harmadik országban található, vagy
- c) e művek jogosultjai harmadik országok állampolgárai, de az a) és b) pont szerinti harmadik ország vagy tagállam esetükben nem határozható meg.

(3) A művek együttese kereskedelmi forgalomban nem elérhetőnek minősülhet a (2) bekezdés a)-c) pontja szerinti esetben is, ha az egyes elemeit képező művek vonatkozásában a 41/M. § (1) bekezdése szerinti közös jogkezelő szervezet az érintett harmadik ország jogosultjainak tekintetében is reprezentatív.

(4) E fejezet alkalmazásában kereskedelmi forgalomban nem elérhető műveknek kell tekinteni azokat az irodalmi műveket, amelyeket utoljára 1999. augusztus 31-én, vagy azt megelőzően adtak ki Magyarország területén. Nem minősülnek kereskedelmi forgalomban nem elérhető művek azon irodalmi művek, amelyek utolsó kiadása óta nyolc év nem telt el.

A kereskedelmi forgalomban nem elérhető művek felhasználása

41/M. §

(1) A szerzők és a szomszédos jogi jogosultak képviselőit a kulturális örökségvédelmi intézmények [33/A. § (1) bek. 2. pont] gyűjteményének állandó részét képező, kereskedelmi forgalomban nem elérhető mű nem kereskedelmi célú többszörözésének, terjesztésének és nyilvánossághoz közvetítésének engedélyezésére és az ennek fejében fizetendő díj mértékére vonatkozóan közös jogkezelő szervezet köt szerződést a kulturális örökségvédelmi intézménnyel, kivéve ha a szerző vagy a szomszédos jogi jogosult a (2) bekezdés szerinti tiltakozó nyilatkozatot tett.

(2) Az (1) bekezdés szerinti felhasználások tekintetében a szerző vagy a szomszédos jogi jogosult bármikor – akár a felhasználás megkezdését követően is – tiltakozhat a felhasználás közös jogkezelés körében történő engedélyezése ellen. Az e felhasználási módot érintő tiltakozásra a Kjkt. 18. § (1) bekezdését kell alkalmazni azzal az eltéréssel, hogy e felhasználás esetében a jogosult egyes művei tekintetében is tiltakozhat.

(3) Az (1) bekezdés szerinti felhasználási engedély hatálya az Európai Gazdasági Térség más tagállamában való felhasználásra is kiterjedhet.

(4) Nem szükséges a szerző vagy a szomszédos jogi jogosult engedélye a kereskedelmi forgalomban nem elérhető mű többszörözéséhez és nyilvánossághoz közvetítéséhez, továbbá a szoftver átdolgozásához és terjesztéséhez, amennyiben a felhasználás kulturális örökségvédelmi intézmények által a gyűjteményének állandó részét képező, kereskedelmi forgalomban nem elérhető mű elérhetővé tételét célozza, feltéve, hogy

- a) a felhasználás során a szerző vagy a szomszédos jogi jogosult neve – ha ez lehetséges – feltüntetésre kerül,
- b) a nyilvánossághoz közvetítés nem kereskedelmi céllal fenntartott honlapon valósul meg, és
- c) a felhasználni kívánt műtípus tekintetében a kizárólagos jog gyakorlására reprezentatív közös jogkezelő szervezet nem rendelkezik az (1) bekezdés szerinti jogok gyakorlására vonatkozó engedéllyel és hatályos díjszabással.

(5) A (4) bekezdés szerinti szabad felhasználást a kulturális örökségvédelmi intézmény székhelye szerinti tagállamban történő felhasználásnak kell tekinteni.

(6) A (4) bekezdés szerinti felhasználás ellen a szerző vagy a szomszédos jogi jogosult bármikor – akár a felhasználás megkezdését követően is – tiltakozhat. A felhasználást a tiltakozást követően ésszerű időn belül be kell fejezni. A szerző vagy a szomszédos jogi jogosult ezen időpontot megelőzően, a (4) bekezdésnek megfelelően megvalósított felhasználások tekintetében díjazásra nem jogosult.

(7) A mű kereskedelmi forgalomban való elérhetőségének vizsgálatát (elérhetőség-vizsgálat) a felhasználási engedélyt kérő kulturális örökségvédelmi intézmény köteles elvégezni. Az elérhetőség-vizsgálat során a kulturális örökségvédelmi intézmény köteles az adott helyzetben általában elvárható gondossággal eljárni.

(8) E § alkalmazásában a kulturális örökségvédelmi intézmény az (1) és (4) bekezdés szerinti felhasználásokkal összefüggésben elért bevételeit csak a felhasználási jog fejében fizetendő díjra, valamint az engedély hatálya alá tartozó, a kereskedelmi forgalomban nem elérhető művek digitalizálásával és terjesztésével járó kiadások fedezésére fordíthatja.

41/N. §

(1) A kulturális örökségvédelmi intézmény [33/A. § (1) bek. 2. pont] köteles nyilvántartást vezetni az általa a 41/M. § (1) és (4) bekezdése szerint végzett felhasználásokról, és a Hivatalnak elektronikus úton bejelenteni

- a) a kereskedelmi forgalomban nem elérhető mű azonosítását lehetővé tévő,
- b) a felhasználási szerződést kötő felekkel kapcsolatos lényeges,
- c) a felhasználási jog területi hatályára vonatkozó, és
- d) a felhasználási engedély alapján megvalósított felhasználással kapcsolatos lényeges információkat.

(2) A Hivatal az (1) bekezdés szerinti adatokat – kiegészítve a 41/M. § (6) bekezdése szerinti tiltakozás lehetőségére vonatkozó információkkal – haladéktalanul továbbítja az Európai Unió Szellemi Tulajdoni Hivatalának az általa vezetett nyilvánosan hozzáférhető online portálon történő hozzáférhetővé tétel céljából.

(3) A felhasználás a (2) bekezdés szerinti adatoknak az Európai Unió Szellemi Tulajdoni Hivatala általi hozzáférhetővé tételét követő 6 hónap elteltével kezdhető meg.

(4) A Hivatal az (1) bekezdés szerinti adatokról tájékoztatási célból nyilvántartást vezet, amelyet honlapján közzétesz. A Hivatal a nyilvántartásban közzétett információkért felelősséggel nem tartozik.

(5) A Hivatal, valamint a 41/M. § alapján felhasználást végző intézmény és az e felhasználás engedélyezésére jogosult közös jogkezelő szervezet a honlapján angol és magyar nyelvű általános tájékoztatót tesz közzé a 41/M. § alapján végezhető felhasználások részleteiről. E tájékoztatásnak ki kell terjednie különösen a közös jogkezelő szervezeteknek a 41/M. §-sal összhangban történő engedélyezési lehetőségére, a 41/M. § (4) bekezdése szerinti szabad felhasználás részleteire, valamint a jogosultakat a 41/M. § (2) és (6) bekezdése alapján megillető tiltakozási lehetőségekre.

(6) A felhasználást végző intézmény az e fejezet szerinti egyes felhasználásokkal összefüggésben köteles tájékoztatást adni arról, hogy az adott felhasználásra a kereskedelmi forgalomban nem elérhető művekre vonatkozó rendelkezések alapján került sor.”

15. §

Az Szjt. 45. § (2) és (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) Nem kötelező a szerződés írásba foglalása

a) sajtótermékben, napilapban vagy folyóiratban történő közzétételre kötött,

b) nem kizárólagos, ingyenes, a 26. § (8) bekezdés második mondatában meghatározott felhasználási jogot engedő,

c) szoftver és a gyűjteményes műnek minősülő adatbázis nem kizárólagos felhasználására felhasználási jogot engedő, vagy

d) a szerző nem címzett vagy meghatározatlan számú személynek tett, ingyenes, nem kizárólagos felhasználási jog engedésére tett ajánlata elfogadásával létrejött

felhasználási szerződés esetén.

(3) A közös jogkezelő szervezet és a felhasználó között felhasználási szerződés elektronikus úton abban az esetben jöhet létre, ha a közös jogkezelő szervezet és a felhasználó előzetesen az elektronikus út alkalmazását előíró írásba foglalt jognyilatkozatot tesznek, és a felhasználási szerződést az e jognyilatkozatban meghatározott elektronikus úton kötik meg. Az így megkötött felhasználási szerződést írásba foglaltnak kell tekinteni.”

16. §

Az Szjt. a következő 46/A. §-sal egészül ki:

„46/A. §

(1) A közvetlen betáplálással történő nyilvánosságához közvetítési felhasználás engedélyezése, illetve azzal kapcsolatos díjigények érvényesítése érdekében a jogosult oly módon is köthet felhasználási szerződést a rádió- vagy televízió-szervezettel, hogy az kiterjed a szervezettől eredő műsorhordozó jelek nyilvánosságához közvetítésében közreműködő, a nyilvánosságot elérő szervezetek tevékenységére is.

(2) Ha az (1) bekezdés szerinti felhasználási szerződés alapján megfizetett felhasználási díj megfelelő voltának ellenőrzése ezt szükségessé teszi, akkor a felhasználásban közreműködő rádió- vagy televízió-szervezet és a rádió- vagy televízió-szervezettől különböző szervezet egyaránt köteles az érintett felhasználással összefüggésben irányadó felhasználási díj megfizetésének ellenőrzéséhez szükséges adatokat a jogosult számára megadni. Az adatszolgáltatással érintett közreműködő ez irányú felhívására a jogosult az így megismert adatokat köteles üzleti titokként kezelni, és azokat a díjfizetés ellenőrzésétől, valamint bírósági, továbbá közigazgatási vagy más hatósági eljárásban felmerülő adatszolgáltatási kötelezettség teljesítésétől eltérő, egyéb célra nem használhatja.”

17. §

Az Szjt. 48. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„48. §

(1) A polgári jog általános szabályai szerint a bíróság akkor is módosíthatja a felhasználási szerződést, ha az a szerzőnek a felhasználás eredményéből való arányos részesedéshez fűződő lényeges jogos érdekét azért sérti, mert a mű felhasználása iránti igénynek a szerződéskötést követően bekövetkezett jelentős növekedése miatt feltűnően naggyá válik a felek szolgáltatásai közötti értékaránytalanság.

(2) Az (1) bekezdés rendelkezései nem alkalmazhatók a Kjkt. alapján a közös jogkezelő szervezet és független jogkezelő szervezet által a felhasználóval kötött felhasználási szerződésre, valamint a közös jogkezelő szervezet által a díjigény gyakorlása körében a díjfizetésre kötelezettel kötött megállapodásra.”

18. §

Az Szjt. a következő 50/A. és 50/B. §-sal egészül ki:

„50/A. §

(1) A felhasználási szerződés alapján a felhasználó évente legalább egyszer köteles részletes tájékoztatást nyújtani a szerző számára

a) műve felhasználásáról,

- b) a felhasználás módjáról és mértékéről,
- c) a mű felhasználásából eredő bevételekről minden felhasználási mód tekintetében külön-külön, és
- d) a szerző részére fizetendő díjazásról.

(2) Az (1) bekezdés szerinti tájékoztatási kötelezettség nem terjed ki azokra a felhasználási szerződésekre, amelyek tekintetében a szerző a díjazásról lemondott.

(3) A film és audiovizuális művekre vonatkozó felhasználási szerződésben a felek kiköthetik, hogy az (1) bekezdés szerinti tájékoztatási kötelezettség csak akkor áll fenn, ha a tájékoztatást a szerző a felhasználótól írásban vagy elektronikus úton kéri.

(4) A felhasználási jog átengedése [46. § (1) bek.], vagy a felhasználási jog átszállása [46. § (2) bek.] útján felhasználónak minősülő személy vagy jogutódja, a szerző kifejezett kérésére köteles azt az (1) bekezdés szerinti tájékoztatást megadni, amelyhez szükséges információval a felhasználásra elsődlegesen jogosított felhasználó nem rendelkezik.

(5) A szerző a (4) bekezdés szerinti tájékoztatást a vele szerződő fél útján igényelheti.

(6) Ha az (1) bekezdésben foglalt, a felhasználási szerződésben elő nem írt tájékoztatási kötelezettség a felhasználásból származó bevételhez képest a felhasználó számára aránytalan költséggel járó adminisztratív terhet jelent, a tájékoztatási kötelezettséget az adott helyzetben általában elvárható mértékben kell teljesíteni.

(7) Az (1)-(6) bekezdést megfelelően alkalmazni kell a felhasználási szerződés megszűnése esetére azzal az eltéréssel, hogy a tájékoztatási kötelezettséget a szerződés megszűnésétől számított harminc napon belül kell teljesíteni.

(8) Az (1) bekezdés szerinti tájékoztatási kötelezettség nem áll fenn, amennyiben a szerző teljes műhöz való hozzájárulása nem jelentős, kivéve, ha a szerző alátámasztja, hogy a kért tájékoztatás a 48. § (1) bekezdésében biztosított igény érvényesítéséhez szükséges.

(9) Kollektív felhasználási szerződés rendelkezhet a tájékoztatásra vonatkozó szabályokról, feltéve, hogy rendelkezései megfelelnek az (1)-(8) bekezdésben előírt követelményeknek. A kollektív felhasználási szerződés olyan szerződés, amelyet egyfelől a szerzők, másfelől pedig az érintett felhasználók közötti felhasználási szerződés megkötésére létesítő okiratban feljogosított érdekképviselői szervezetek kötöttek az érintett szerzők művei felhasználása engedélyezésének általános feltételeiről.

(10) Az (1)-(9) bekezdés nem alkalmazható

- a) a munkaviszonyra vagy más hasonló jogviszonyban alkotott művekre vagy teljesítményekre [30. §], és
- b) közös jogkezelő szervezetek és a független jogkezelő szervezetek által a felhasználókkal kötött felhasználási szerződésekre, valamint a közös jogkezelő szervezetek által a díjigények gyakorlása körében a díjfizetésre kötelezettel kötött megállapodásokra.

50/B. §

A felhasználó és a szerző közötti szerződés részévé váló, a 48. §, az 50/A. § vagy a 102. § rendelkezéseitől eltérő szerződési kikötés semmis. A semmis kikötés, valamint külföldi jog választása esetén az eltérő külföldi jog szabálya helyett a 48. §-t, az 50/A. § (1)-(9) bekezdését, valamint a 102. §-t kell alkalmazni. A semmisségre kizárólag a szerző érdekében lehet hivatkozni.”

19. §

Az Szjt. V. Fejezete az 57. §-t követően a következő „A tartalommegosztó szolgáltatókra vonatkozó rendelkezések” című alcímmel egészül ki:

„A tartalommegosztó szolgáltatókra vonatkozó rendelkezések

57/A. §

E törvény alkalmazásában tartalommegosztó szolgáltatónak minősül az olyan, az elektronikus kereskedelmi szolgáltatások, valamint az információs társadalommal összefüggő szolgáltatások egyes kérdéseiről szóló 2001. évi CVIII. törvény (a továbbiakban: Ektv.) 2. § k) pontja szerinti szolgáltató, amelynek fő vagy egyik fő célja a szolgáltatás igénybe vevője által feltöltött, jelentős mennyiségű, szerzői jogi védelem alatt álló mű vagy szomszédos jogi teljesítmény

- a) tárolása,
- b) nyilvánossághoz közvetítése, ideértve a nyilvánosság számára lehívásra hozzáférhetővé tételét is, és
- c) üzletszerű összerendezése, és népszerűsítése.

57/B. §

A tartalommegosztó szolgáltató nyilvánosság számára lehívásra hozzáférhetővé tételt végez, ha a nyilvánosság számára elérhető szolgáltatása keretében hozzáférést biztosít a szolgáltatást igénybe vevő személyek által feltöltött művekhez vagy szomszédos jogi teljesítményekhez.

57/C. §

A tartalommegosztó szolgáltató részére a mű vagy szomszédos jogi teljesítmény nyilvánosság számára lehívásra hozzáférhetővé tételére adott engedély kiterjed a szolgáltatást igénybe vevő személyek által az e szolgáltató tartalommegosztó szolgáltatása céljából megvalósított – nem kereskedelmi célú, illetve nem kereskedelmi mértékű bevételt eredményező – felhasználásokra is. Amennyiben a szolgáltatást igénybe vevő szerzi meg a lehívásra hozzáférhetővé tételre vonatkozó engedélyt, annak hatálya a tartalommegosztó szolgáltatóra az igénybe vevőnek engedett felhasználási jog keretein belül kiterjed.

57/D. §

A tartalommegosztó szolgáltató által az 57/B. § szerint végzett felhasználás tekintetében nem alkalmazható az Ektv. 10. §-ában meghatározott felelősségkorlátozás.

57/E. §

(1) A tartalomjegyzék szolgáltató felel a nyilvánosság számára elérhető szolgáltatása keretében az azt igénybe vevő személy által jogosultság nélkül felhasznált mű vagy szomszédos jogi teljesítmény nyilvánosság számára lehívásra hozzáférhetővé tételéért.

(2) A tartalomjegyzék szolgáltató mentesül a felelősség alól, ha bizonyítja, hogy

- a) az adott helyzetben általában elvárható legnagyobb gondossággal járt el a felhasználási engedély megszerzése érdekében,
- b) a szakmai előírásokra és szokásokra tekintettel az adott helyzetben általában elvárható legnagyobb gondossággal járt el annak biztosítása érdekében, hogy a szolgáltatása keretében ne váljon elérhetővé olyan mű vagy szomszédos jogi teljesítmény, amelyet az azonosításhoz szükséges lényeges információknak a tartalomjegyzék szolgáltató részére való megküldésével a jogosult megjelölt, és
- c) a jogosult által a jogosulatlan felhasználás okán megküldött, megfelelően indokolt értesítés beérkezését követően haladéktalanul intézkedett az értesítésben megjelölt műnek vagy szomszédos jogi teljesítménynek az eltávolítása vagy hozzáférhetetlenné tétele érdekében, és az adott helyzetben általában elvárható legnagyobb gondossággal járt el az értesítésben megjelölt mű vagy szomszédos jogi teljesítmény jövőbeni elérhetővé tételének megakadályozására.

(3) A (2) bekezdés c) pontja szerinti eljárásra az Ektv. 13. §-ában foglalt eljárás szabályait kell alkalmazni azzal, hogy az Ektv. 13. §-ában a szolgáltató fogalma alatt a tartalomjegyzék szolgáltatót kell érteni.

(4) A (2) bekezdésben meghatározott intézkedések tartalomjegyzék szolgáltató általi alkalmazása nem eredményezheti a jogszerű felhasználások megakadályozását.

(5) Annak megítéléséhez, hogy a tartalomjegyzék szolgáltató eleget tett a (2) bekezdésben meghatározott feltételeknek, az arányosság elvére tekintettel figyelembe kell venni különösen

- a) a tartalomjegyzék szolgáltató által nyújtott szolgáltatás méretét, típusát és igénybe vevőit,
- b) a szolgáltatást igénybe vevő személyek által a tartalomjegyzék szolgáltató szolgáltatásának keretei között felhasznált művek vagy szomszédos jogi teljesítmények típusát, és
- c) a tartalomjegyzék szolgáltató által a (2) bekezdésnek való megfeleléshez használt eszközök alkalmasságát és hatékonyságát, valamint ezen eszközöknek a szolgáltatót terhelő költségeit.

(6) E § alkalmazása nem vezethet általános nyomonkövetési kötelezettséghez.

57/F. §

(1) Az olyan tartalomjegyzék szolgáltató, amelynek

- a) szolgáltatása kevesebb, mint három éve érhető el a nyilvánosság számára az Európai Gazdasági Térség tagállamainak területén, és
- b) a 2003/361/EK bizottsági ajánlással összhangban kiszámított éves forgalma nem éri el a 10 millió eurót

a felelősség alóli mentesüléshez kizárólag az 57/E. § (2) bekezdés a) pontjában foglalt feltételnek köteles megfelelni azzal, hogy a jogosult által a jogosulatlan felhasználás okán megküldött értesítést követően köteles haladéktalanul intézkedni az értesítésben megjelölt műnek vagy szomszédos jogi teljesítménynek a szolgáltatása köréből való, az 57/E. § (2) bekezdésének c) pontja szerinti eltávolítása vagy hozzáférhetetlenné tétele érdekében.

(2) Ha az (1) bekezdésben meghatározott tartalomjegyzék szolgáltató egyedi látogatóinak havi átlagos száma az előző naptári év alapján számítva meghaladja az 5 milliót, a tartalomjegyzék szolgáltató az (1) bekezdés szerinti mentesüléshez köteles azt is bizonyítani, hogy az adott helyzetben általában elvárható legnagyobb gondossággal járt el az értesítésben megjelölt mű vagy szomszédos jogi teljesítmény jövőbeni elérhetővé tételének megakadályozására.

57/G. §

(1) A tartalomjegyzék szolgáltató hatékony és gyors jogorvoslat biztosítása érdekében panasztételi eljárást köteles működtetni a szolgáltatás igénybe vevői számára, különösen az általuk felhasznált mű vagy szomszédos jogi teljesítmény hozzáférhetetlenné tételével, valamint eltávolításával kapcsolatos viták rendezésére.

(2) Az egyes művek vagy szomszédos jogi teljesítmények hozzáférhetetlenné tételére vagy eltávolítására vonatkozó panaszt megfelelően indokolni kell.

(3) A szolgáltatás igénybe vevője által benyújtott, megfelelően indokolt panaszt a tartalomjegyzék szolgáltatónak késedelem nélkül fel kell dolgoznia. A panasszal kapcsolatos döntésnek emberi felülvizsgálaton kell alapulnia.

(4) Az e §-ban meghatározott panasztételi eljárás nem zárja ki a bírói úton való jogérvényesítést vagy alternatív vitarendezési eljárások igénybevételeének lehetőségét.

(5) A tartalomjegyzék szolgáltató nem felel a szolgáltatás igénybe vevője által e § szerint benyújtott panasz nyomán ismét elérhetővé tett tartalomért.

57/H. §

(1) A tartalomjegyzék szolgáltató általános felhasználási feltételeiben köteles tájékoztatást nyújtani a szolgáltatást igénybe vevő számára a művek és szomszédos jogi teljesítmények szabad felhasználásának lehetőségeiről.

(2) A jogosult kérésére a tartalomjegyzék szolgáltató köteles tájékoztatást nyújtani az 57/E. § (2) bekezdése szerinti eljárásairól, valamint a nyilvánosság számára lehívásra hozzáférhetővé tételre vonatkozó engedély alapján megvalósuló felhasználásokról.”

20. §

Az Szt. 60. § (4) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(4) A 16. § (4) bekezdése, a 34. § (2) bekezdése, és a 38. § (1) bekezdése, a 48. §, az 50/A. §, az 51. §, az 55. § (1) bekezdése, valamint a 102. § a szoftverre nem alkalmazható. A 49. § (1) bekezdésében szabályozott határidő szoftver esetében négy hónap.”

21. §

Az Sztj. 70. §-a a következő (4a) bekezdéssel egészül ki:

„(4a) A (4) bekezdés szerinti vételár megállapítása során a mű ellenértékéből az adón, és más köztartozáson kívül semmilyen más összeg nem vonható le.”

22. §

Az Sztj. 75. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) Az előadóművész személyhez fűződő jogát sérti előadásának a becsületére vagy jóhírére sérelmes mindenfajta eltorzítása, megcsonkítása, megváltoztatása és az előadással kapcsolatos más ilyen jellegű visszaélés.”

23. §

Az Sztj. XI. Fejezete a 82. §-t követően a következő „A sajtókiadványok kiadóinak védelme” című alcímmel egészül ki:

„A sajtókiadványok kiadóinak védelme

82/A. §

(1) Ezen alcím alkalmazásában sajtókiadványnak minősül az a főként újságírói jellegű irodalmi művekből álló – akár egyéb műveket vagy szomszédos jogi teljesítményeket is tartalmazó – gyűjtemény, amely

- a) egy azonos cím alatt megjelenő időszakos kiadvány vagy rendszeresen aktualizált kiadvány,
- b) célja a nyilvánosság tájékoztatása hírekről vagy más témákról, és
- c) valamely szolgáltató kezdeményezésére, szerkesztői felelősségére és ellenőrzése mellett jelenik meg sajtótermékben.

(2) Nem minősül sajtókiadványnak a tudományos céllal kiadott időszaki kiadvány.

82/B. §

(1) A sajtókiadvány kiadójának hozzájárulása szükséges ahhoz, hogy a sajtókiadványt

- a) vezeték útján vagy bármely más eszközzel vagy módon úgy tegyék a nyilvánosság számára hozzáférhetővé, hogy a nyilvánosság tagjai a hozzáférés helyét és idejét egyénileg választhassák meg, és
  - b) az a) pont szerinti célból elektronikus úton többszörözzék,
- amennyiben a felhasználást az Ektv. 2. § k) pontja szerinti szolgáltató valósítja meg.

(2) A sajtókiadvány kiadóját az (1) bekezdésben meghatározott felhasználásokért – ha a törvény eltérően nem rendelkezik – díjazás illeti meg.

(3) A sajtókiadvány kiadója köteles megfelelő mértékű részesedést biztosítani a sajtókiadvány (1) bekezdés szerinti felhasználásából eredő bevételeiből a sajtókiadványban megjelent művek szerzőinek.

82/C. §

Nem szükséges a sajtókiadvány kiadójának hozzájárulása a nyilvánosságra hozott

- a) sajtókiadványra mutató hiperhivatkozás,
- b) sajtókiadvány egyes szavai vagy nagyon rövid részletei, vagy
- c) sajtókiadvány egyéni felhasználók általi magáncélú vagy nem kereskedelmi célú felhasználásához.”

24. §

(1) Az Sztj. 84. § (1) bekezdés f) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[Az e fejezetben szabályozott teljesítmények - a (2) bekezdésben foglalt eltérésekkel - a következő időtartamokban részesülnek védelemben:]

„f) a filmek az első forgalomba hozatalt követő év első napjától számított ötven évig, vagy a film elkészítését követő év első napjától számított ötven évig, ha ezalatt nem hozták forgalomba a filmet;”

(2) Az Sztj. 84. § (1) bekezdése a következő g) ponttal egészül ki:

[Az e fejezetben szabályozott teljesítmények - a (2) bekezdésben foglalt eltérésekkel - a következő időtartamokban részesülnek védelemben:]

„g) a sajtókiadvány első nyilvánosságra hozatalát követő év első napjától számított két évig.”

25. §

Az Sztj. 84/D. és 84/E. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„84/D. §

(1) Nem szükséges az adatbázis-előállító engedélye az adatbázis 84/A. § (1)-(3) bekezdése szerinti felhasználása esetében, amennyiben a felhasználás kulturális örökségvédelmi intézmények [33/A. § (1) bek. 2. pont] általi, kereskedelmi forgalomban nem elérhető, gyűjteményének állandó részét képező adatbázis 26. § (8) bekezdése szerinti felhasználását célozza, feltéve, hogy

- a) a felhasználás során az adatbázis előállítójának neve – amennyiben ez lehetséges – feltüntetésre kerül,
- b) a felhasználás nem kereskedelmi céllal fenntartott honlapon valósul meg, és
- c) a felhasználni kívánt adatbázis tekintetében a kizárólagos jog gyakorlására reprezentatív közös jogkezelő szervezet nem rendelkezik engedéllyel.

(2) Szabad felhasználás az adatbázison végzett szöveg- és adatbányászathoz szükséges kimásolás [84/A. § (1) bek. a) pont], amennyiben a 35/A. § (1) bekezdésében foglalt követelményeknek megfelel.

(3) Szabad felhasználás a kutatóhelyek és kulturális örökségvédelmi intézmények [33/A. § (1) bek. 2. pont] által adatbázison tudományos kutatás céljából végzett szöveg- és adatbányászathoz szükséges kimásolás [84/A. § (1) bek. a) pont], feltéve, hogy a 35/A. § (2) bekezdésében foglalt követelményeknek megfelel.

84/E. §

A szabad felhasználásnak a 84/C. és 84/D. §-ban szabályozott eseteire a 33. § rendelkezéseit is alkalmazni kell.”

26. §

Az Szjt. XI/A. Fejezete a következő 84/F. és 84/G. §-sal egészül ki:

„84/F. §

(1) Az e fejezetben szabályozott jogok a következő időtartamban részesülnek védelemben: az adatbázis első nyilvánosságra hozatalát követő év első napjától számított tizenöt évig, illetve az adatbázis elkészítését követő év első napjától számított tizenöt évig, ha ezalatt nem hozták nyilvánosságra az adatbázist.

(2) Az adatbázisnak az (1) bekezdés szerint számított védelmi ideje újra kezdődik, ha az adatbázis tartalmát jelentősen megváltoztatják úgy, hogy annak eredményeként a megváltoztatott adatbázis önállóan is jelentős ráfordítással előállítottnak számít. Az adatbázis tartalmának jelentős megváltoztatása eredhet az egymást követő bővítések, elhagyások és módosítások halmozódásából is.

84/G. §

(1) Az e fejezetben szabályozott jogokra a 83. § (1) bekezdését megfelelően alkalmazni kell.

(2) Ha e törvény szerint az adatbázis előállítójának díjazás jár, a 16. § (4) bekezdésének első mondatában foglalt – a díjazás arányos mértékére vonatkozó – rendelkezést az adatbázis előállítója esetében is alkalmazni kell.

(3) Ahol más jogszabály szomszédos jogot vagy szomszédos jogokat említ, azon – a jogszabály eltérő rendelkezése hiányában, illetve a nemzetközi szerződést kihirdető jogszabály kivételével – az adatbázis előállítójának jogát vagy jogait is érteni kell.”

27. §

(1) Az Szjt. 101. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) Szerzői jogi jogvitás ügyben felmerülő szakkérdésben bármely bíróság vagy hatóság szakvéleményt kérhet a Hivatal mellett működő Szerzői Jogi Szakértő Testülettől (a továbbiakban: SZJSZT). Az SZJSZT tagjait az igazságügyért felelős miniszter a kultúráért felelős miniszterrel egyetértésben ötéves időtartamra nevezi ki.”

(2) Az Szejt. 101. §-a a következő (6)-(8) bekezdéssel egészül ki:

„(6) Az (1) és a (3) bekezdés alapján elkészített szakvéleményeket a Hivatal elektronikus úton bárki számára hozzáférhető adatbázisba foglalja. Az adatbázisban megjelenő szakvélemények a felek megnevezését és az ügy egyéb azonosítást lehetővé tevő tényállási elemeit nem tartalmazhatják.

(7) Ha a (3) bekezdés szerinti felkérésben az ügy és az SZJSZT szakvéleményének titokban tartását kérik, az adatbázis csak az ügy számát, tárgyát, és a felhasználási jog gyakorlásával kapcsolatos kérdésekben tett – kivonatolt – megállapításokat tartalmazza.

(8) Az SZJSZT eljáró tanácsának tagjai a felkérés vagy kirendelés teljesítéséhez szükséges mértékben hozzáférhetnek a (6) bekezdés szerinti adatokat tartalmazó szakvéleményekhez, abban az esetben is, ha a felek a (7) bekezdés szerinti titkosítást kérték.”

28. §

Az Szejt. 102. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„102. §

Ha a felhasználó és a jogosult között vagy a felhasználók vagy érdekképviselői szervezetük és a jogosultak közös jogkezelő szervezete között nem jön létre megállapodás a díjazásról és a felhasználás egyéb feltételeiről, továbbá a közös jogkezelő szervezetek, a közös jogkezelő szervezetek tagjai, a jogosultak vagy a felhasználók között a közös jogkezeléssel összefüggésben – illetve a 48. § és az 50/A. § vonatkozásában – felmerülő egyéb jogvita esetén a felek a 103. § alapján létrehozott egyeztető testülethez fordulhatnak.”

29. §

Az Szejt. 103. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) Az egyeztető testület megalakítására a választottbíráskodásról szóló törvénynek a választottbírószábi tanács összetételére vonatkozó szabályait kell alkalmazni azzal, hogy az egyeztető testület tagjait az SZJSZT tagjai közül kell kijelölni.”

30. §

Az Szejt. „A törvény hatálybalépésére vonatkozó és az átmeneti rendelkezéseket megállapító szabályok” című alcíme a következő 111/J. §-sal egészül ki:

„111/J. §

(1) Ha a sajtókiadványt 2019. június 6. napján vagy azt követően hozták nyilvánosságra, az e törvény 82/B. §-a szerinti, az egyes szerzői jogi jogszabályok jogharmonizációs célú módosításáról szóló 2021. évi __. törvény (a továbbiakban: 2021. évi __. törvény) által megállapított kizárólagos jogok megilletik a sajtókiadvány kiadóját is. A sajtókiadvány kiadója ezen kizárólagos jogait csak a 2021. június 1. napján, vagy ezt követően megvalósult felhasználások tekintetében gyakorolhatja.

(2) A Hivatal 2021. július 1-jén, külön eljárás lefolytatása nélkül kiegészíti a 26. § (5a) bekezdése szerinti vagyoni joggal azon közös jogkezelő szervezet engedélyét illetve nyilvántartási bejegyzését, amely a 26. § (3) bekezdése szerinti jog, vagy a 77. § (1) bekezdése szerinti díjigény gyakorlására 2021. június 1. napján a Hivatal nyilvántartása szerint jogosult, kivéve, ha a szervezet 2021. június 30-ig kéri a Hivatalnál ennek mellőzését. A nyilvántartásnak a Hivatal által e bekezdés alapján történő kiegészítése nem minősül a Kjkt. 33. § (2) bekezdése szerinti engedélyszerzésnek.

(3) Az a reprezentatív közös jogkezelő szervezet, amelynek az engedélye kiterjed a 26. § (5a) bekezdése szerinti vagyoni jogra, e jog tekintetében akkor is kezdeményezheti a Kjkt. 147. § (1) bekezdése szerinti jóváhagyási eljárás lefolytatását, ha a díjszabás alkalmazhatóságára hat hónapnál rövidebb idő állna rendelkezésre.

(4) A (3) bekezdés szerint lefolytatott eljárásban nem alkalmazandó a Kjkt. 147. § (2) bekezdése, a tervezet alkalmazási időszakának legkorábbi időpontjaként a 2021. november 1. adható meg, a díjszabás alkalmazási időszakának végső időpontjaként pedig 2022. december 31. napját kell megjelölni.

(5) Az a reprezentatív közös jogkezelő szervezet, amelynek díjszabása a (3)-(4) bekezdés szerinti speciális eljárásban került jóváhagyásra, nem jogosult a 2021. évben a 26. § (5a) bekezdése szerinti vagyoni jog tekintetében a Kjkt. 146. §-a szerinti díjszabás jóváhagyási eljárás lefolytatásának kezdeményezésére.

(6) A 2021. június 1. napján folyamatban lévő árva mű felhasználásának engedélyezésével kapcsolatos eljárásokra (41/B. §) e törvénynek a 2021. évi __. törvénnyel megállapított 41/A. § (2) bekezdését, 41/A. § (9) bekezdését, 41/B. § (1b) bekezdés c) pontját, 41/B. § (7) és (8) bekezdését, 41/B. § (9) bekezdését kell alkalmazni.

(7) A 2021. június 1. napja előtt keletkezett és szerződésszerűen teljesített felhasználási szerződést érvényesnek kell tekinteni, ha e törvénynek a 2021. évi __. törvénnyel megállapított 45. § (2) és (3) bekezdésében foglalt alaki követelményeknek megfelel.

(8) E törvénynek a 2021. évi __. törvénnyel megállapított 50/A. §-ában foglalt tájékoztatási kötelezettségnek a felhasználó a 2022. január 1. napján, valamint azt követően megvalósult felhasználások tekintetében köteles eleget tenni.

(9) Az 57/F. § (1) bekezdés a) pontja 2023. január 1. napjától alkalmazandó.”

31. §

(1) Az Szjt. 113. § (1) bekezdés l) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(Ez a törvény a következő uniós jogi aktusoknak való megfelelést szolgálja:)

„l) a digitális egységes piacon a szerzői és szomszédos jogokról, valamint a 96/9/EK és a 2001/29/EK irányelv módosításáról szóló, 2019. április 17-i (EU) 2019/790 európai parlamenti és tanácsi irányelv,”

(2) Az Szjt. 113. § (1) bekezdése a következő m) ponttal egészül ki:

(Ez a törvény a következő uniós jogi aktusoknak való megfelelést szolgálja:)

„m) a műsorszolgáltató szervezetek egyes online közvetítéseire, valamint televíziós és rádiós műsorok továbbközvetítésére alkalmazandó szerzői jogok és szerzői joggal szomszédos jogok gyakorlására vonatkozó szabályok megállapításáról, valamint a 93/83/EGK tanácsi irányelv módosításáról szóló, 2019. április 17-i (EU) 2019/789 európai parlamenti és tanácsi irányelv.”

32. §

Az Szjt.

1. 34. § (3) bekezdés a) pontjában a „segédkönyvvé” szövegrész helyébe a „pedagógus-kézikönyvvé”,

2. 34. § (3) bekezdés b) pontjában a „[33. § (4) bek.]” szövegrész helyébe a „[33/A. § (1) bek. 1. pont]”,

3. 34. § (4) bekezdésében a „(3) bekezdés szerinti” szövegrész helyébe a „(3) bekezdés b) pontja szerinti”,

4. 55. § (1) bekezdésében az „A felhasználási” szövegrész helyébe az „A 16. § (4) és a (6)-(7) bekezdéseit, valamint a felhasználási”,

5. 67. § (3) bekezdésében a „[33. § (4) bek.]” szövegrész helyébe a „[33/A. § (1) bek. 1. pont]”,

6. 70. § (8) bekezdésében a „nem műkereskedőtől” szövegrész helyébe a „műkereskedőnek nem minősülő természetes személytől”,

7. 95/A. § (1) bekezdésében a „a 35. § (4) és (7) bekezdésében és a 41. §-ban szabályozott” szövegrész helyébe a „35. § (4) és (7) bekezdésében, a 35/A. § (2) bekezdésében a 41. §-ban, a 41/M. § (4) bekezdésében, a 84/D. § (1) bekezdésében és a 84/D. § (3) bekezdésében szabályozott”,

8. 101. § (3) bekezdésében az „A szerzői jogi szakértő testület” szövegrész helyébe az „Az SZJSZT”,

9. 101. § (4) bekezdésében az „a szerzői jogi szakértő testülettől” szövegrész helyébe az „az SZJSZT-től”,

10. 101. § (4) bekezdésében az „a testületet” szövegrész helyébe az „az SZJSZT-t”,

11. 101. § (5) bekezdésében az „A testület” szövegrész helyébe az „Az SZJSZT”,

12. 103. § (2) bekezdésében az „a szerzői jogi szakértő testületen” szövegrész helyébe az „az SZJSZT-n”

13. 105. § (2) bekezdésében, 105/A. § (3) bekezdésében az „a szerzői jogi szakértő testület” szövegrész helyébe az „az SZJSZT”,

14. 105/A. § (6) bekezdésében a „30 napon belül a bíróság előtt keresettel” szövegrész helyébe a „harminc napon belül a bíróság előtt”,

15. 105/A. § (7) bekezdésében a „15” szövegrész helyébe a „tizenöt”,

16. 112. § (2) bekezdésében „a szerzői jogi szakértő testület” szövegrész helyébe „az SZJSZT” szöveg lép.

33. §

Hatályát veszti az Szjt.

1. 35. § (2)-(3) bekezdése,
2. 60. § (5) bekezdése,
3. 62. § (5) bekezdése,
4. 66. § (5) bekezdése,
5. 67. § (5) bekezdése,
6. 84/C. § (4) bekezdése,
7. 107. § (3) bekezdése,
8. 109/A. §-a,
9. 110. §-a,
10. 111/F. §-a.

2. A szerzői jogok és a szerzői joghoz kapcsolódó jogok közös kezeléséről szóló 2016. évi XCIII. törvény módosítása

34. §

A szerzői jogok és a szerzői joghoz kapcsolódó jogok közös kezeléséről szóló 2016. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Kjkt.) 18. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A 17. § (2) bekezdése szerinti jogosult – a kötelező közös jogkezelés körébe tartozó eset kivételével – a kiterjesztett hatályú közös jogkezelést végző reprezentatív közös jogkezelő szervezethez intézett, teljes bizonyító erejű magánokiratba foglalt nyilatkozatával tiltakozhat szerzői művei vagy kapcsolódó jogi teljesítményei felhasználásának a 17. § alapján közös jogkezelés körében történő engedélyezése ellen. A tiltakozás bármikor történhet azzal, hogy a tiltakozó nyilatkozat a kézhezvétel napját követő ötödik napon válik hatályossá. A tiltakozással érintett, már megkötött felhasználási szerződések esetében a tiltakozás – eltérő megállapodás hiányában – a tiltakozással érintett naptári félév utolsó napján válik hatályossá, feltéve, hogy a tiltakozásra az érintett félév első három hónapjának utolsó napjáig sor kerül. A naptári félév első három hónapjának utolsó napját követően tett tiltakozás hatályba lépésére legkésőbb a következő naptári félév utolsó napján kerülhet sor. A közös jogkezelő szervezet alapszabályának az e bekezdésben foglaltakkal ellentétes rendelkezése semmis. A reprezentatív közös jogkezelő szervezet köteles a nyilatkozat szerint eljárni, a tiltakozás jogát más módon nem korlátozhatja.”

35. §

A Kjkt. XXI. „Az Európai Unió jogának való megfelelés” című fejezete a következő 166. §-sal egészül ki:

„166. §

E törvény 18. §-a a digitális egységes piacon a szerzői és szomszédos jogokról, valamint a 96/9/EK és a 2001/29/EK irányelv módosításáról szóló, 2019. április 17-i (EU) 2019/790 európai parlamenti és tanácsi irányelvnek való megfelelést szolgálja.”

36. §

A Kjkt.

1. 111. § (4) bekezdésében a „bevétel” szövegrész helyébe a „jogdíjbevétel”,
2. 112. § (2) bekezdésében a „kétévente” szövegrész helyébe az „évente” szöveg lép.

3. Záró rendelkezések

37. §

Ez a törvény 2021. június 1. napján lép hatályba.

38. §

(1) A 6-8. §, a 9. § (2) bekezdése, a 10. §, a 11. §, a 14. §, a 17-20. §, a 23-25. §, a 28. §, a 31. § (1) bekezdése, a 32. § 1., 5. és 7. pontja a digitális egységes piacon a szerzői és szomszédos jogokról, valamint a 96/9/EK és a 2001/29/EK irányelv módosításáról szóló, 2019. április 17-i (EU) 2019/790 európai parlamenti és tanácsi irányelvnek való megfelelést szolgálja.

(2) A 3-4. §, a 16. § és a 31. § (2) bekezdése a műsorszolgáltató szervezetek egyes online közvetítéseire, valamint televíziós és rádiós műsorok továbbközvetítésére alkalmazandó szerzői jogok és szerzői joggal szomszédos jogok gyakorlására vonatkozó szabályok megállapításáról, valamint a 93/83/EGK tanácsi irányelv módosításáról szóló, 2019. április 17-i (EU) 2019/789 európai parlamenti és tanácsi irányelvnek való megfelelést szolgálja.

(3) A 8. § és a 9. § az információs társadalomban a szerzői és szomszédos jogok egyes vonatkozásainak összehangolásáról szóló 2001/29/EK irányelvnek való megfelelést szolgálja.

Általános indokolás

Az Európai Bizottság (a továbbiakban: Bizottság) 2015. május 6. napján tette közzé az *Európai digitális egységes piaci stratégiáját* (a továbbiakban: DSMS). A DSMS által javasolt intézkedések három fő pilléren alapulnak: egyrészt a digitális választék bővítése és a kulturális tartalmak online, tartózkodási helytől független elérésének javítása, másrészt a jobb szerzői jogi szabályozás kialakítása a kutatás és az oktatás területén, illetve a szellemi alkotásokhoz való hozzáférés feltételeinek javítása a fogyatékos személyek számára, végül pedig egy méltányosabb feltételeket garantáló, fenntartható piactér megalkotása az alkotók és a sajtó számára.

A második pillér intézkedési javaslati többek között előirányozzák egy modern és európaibb szerzői jogi keretrendszer létrehozását. „*A korszerű, európaibb szerzői jogi keret felé*” című közleményében felvázoltaknak megfelelően a Bizottság 2016. szeptember 14. napján terjesztette elő az európai uniós szerzői jogi szabályozás korszerűsítésére vonatkozó jogalkotási javaslatait, amelyek eredményeképpen került elfogadásra a műsorszolgáltató szervezetek egyes online közvetítéseire, valamint televíziós és rádiós műsorok továbbközvetítéseire alkalmazandó szerzői jogok és szerzői joggal szomszédos jogok gyakorlására vonatkozó szabályok megállapításáról, valamint a 93/83/EGK tanácsi irányelv módosításáról szóló, 2019. április 17-i (EU) 2019/789 európai parlamenti és tanácsi irányelv (a továbbiakban: SatCab irányelv), és a digitális egységes piacon a szerzői és szomszédos jogokról, valamint a 96/9/EK és a 2001/29/EK irányelv módosításáról szóló, 2019. április 17-i (EU) 2019/790 európai parlamenti és tanácsi irányelv (a továbbiakban: CDSM irányelv, a továbbiakban együttesen: irányelvek).

Az irányelvek 2019. május 17. napján kerültek kihirdetésre az Európai Unió Hivatalos Lapjában. Átültetésükre két év áll a tagállamok rendelkezésére, amelynek határideje 2021. június 7. napja.

A hazai jogszabályok tekintetében a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény (a továbbiakban: Szt.), valamint a szerzői jogok és a szerzői joghoz kapcsolódó jogok közös kezeléséről szóló 2016. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Kjt.) részben már megfelel az irányelvekben foglalt rendelkezéseknek, azonban bizonyos pontokon szükségessé vált a szabályozás kiegészítése, az alábbiak szerint.

I. A CDSM irányelv célja a szerzői jog modernizálása, annak digitális környezethez való igazítása. A CDSM irányelv e cél elérését négy rendelkezéscsoport révén biztosítja: 1. *a szerzői jogi kivételek és korlátozások digitális és határon átnyúló felhasználásokhoz való igazítása*; 2. *az engedélyezési gyakorlatok fejlesztése és a tartalmak szélesebb körben való hozzáférhetővé tételére irányuló intézkedések bevezetése*; 3. *a szerzői jogok szempontjából jól működő piac megteremtését célzó intézkedések bevezetése*; 4. *szerzők és előadóművészek helyzetének erősítése*.

1. A szerzői jogi kivételeknek és korlátozásoknak a digitális és a határon átnyúló felhasználásokhoz való igazítása keretében a CDSM irányelv a szöveg- és adatbányászat vonatkozásában két új kivételt vezet be: az egyik a tudományos kutatási céllal, kutatóhelyek és kulturális örökségvédelmi intézmények által végezett szöveg- és adatbányászattal kapcsolatos kivétel, a másik pedig egy általános hatályú szöveg- és adatbányászati kivétel, amely a tevékenység céljától és a működési formájától függetlenül megilleti a felhasználókat.

A CDSM irányelv ugyancsak kivételt állapít meg a kulturális örökségvédelmi intézmények általi archiválási célú többszörözés tekintetében. Ennek alapján a kulturális örökségvédelmi intézmények a gyűjteményük állandó részét képező művekről azok megőrzésének céljára, bármilyen formátumban vagy hordozóanyagon másolatokat készíthetnek. E rendelkezés célja a határon átnyúló digitális megőrzés és archiválás fejlődésének elősegítése, annak érdekében, hogy a különböző tagállamokban lévő intézmények együttműködhessenek, valamint segíthessék egymást.

A CDSM irányelv határon átnyúló, illetve digitális távoktatással kapcsolatos rendelkezései a veszélyhelyzet megszűnésével összefüggő átmeneti szabályokról és a járványügyi készülségről szóló 2020. évi LVIII. törvénnyel kerültek átültetésre.

2. Az engedélyezési gyakorlatok fejlesztésére és a tartalmak szélesebb körben való hozzáférhetővé tételére irányuló intézkedések elfogadására irányuló célkitűzés keretében a CDSM irányelv a kulturális örökségvédelmi intézmények által a gyűjteményük állandó részét képező, kereskedelmi forgalomban nem elérhető művek felhasználására egy új harmonizált kiterjesztett hatályú közös jogkezelési rendszer alkalmazását teszi lehetővé a tagállamok számára. Arra az esetre, ha ezen engedélyezési rendszer alkalmazásának feltételei valamely tagállamban nem lennének adottak, akkor is mód lesz e művek felhasználására egy új kötelező szabad felhasználási eset révén. Eszerint a kulturális örökségvédelmi intézmények az állandó jelleggel a gyűjteményük részét képező, kereskedelemben nem kapható műveket a nyilvánossághoz közvetíthetik, amennyiben nem létezik olyan reprezentatív közös jogkezelő szervezet, ami az engedélyezéssel kapcsolatos feladatokat elláthatná.

Az Szejt. árva művek felhasználására vonatkozó szabályai után új IV/B. Fejezeteként kerül be a kereskedelmi forgalomban nem kapható művek felhasználásának szabályait tárgyaló fejezet. Itt többek között meghatározásra kerülnek azon szempontok, amelyek vizsgálata szükséges annak megállapításához, hogy egy adott mű a kereskedelmi forgalomban elérhető-e vagy sem, és ennek megfelelően lehet-e rá alkalmazni a IV/B. Fejezetben meghatározott rendelkezéseket. Lefektetésre kerülnek továbbá a felhasználást végző speciális alanyi körre, a kulturális örökségvédelmi intézményekre vonatkozó szabályok, valamint a felhasználás részletes szabályai.

A kiterjesztett hatályú közös jogkezelés szabályai tekintetében szükségessé vált a Kjkt. közös jogkezelés e speciális esete elleni tiltakozásra vonatkozó szabályainak módosítása oly módon,

hogy megszűnik az előírt közös jogkezelés elleni tiltakozás előzetességére vonatkozó szabály. Innentől kezdve a tiltakozás azonnali hatállyal is történhet azzal, hogy a tiltakozás megítételekor a közös jogkezelő szervezet által már megkötött felhasználási szerződések keretében gyakorolt jogok esetében a tiltakozás legkorábban a tiltakozással érintett naptári félév utolsó napján válik hatályossá, feltéve, hogy a tiltakozásra az érintett félév első három hónapjának utolsó napjáig sor kerül. A naptári félév első három hónapjának utolsó napját követően tett tiltakozás hatályba lépésére legkésőbb a következő naptári félév utolsó napján kerülhet sor.

3. *A szerzői jogok szempontjából jól működő piac megteremtését célzó intézkedések bevezetése körében két intézkedés szerepel*, egyrészt a sajtókiadványok online felhasználása körüli szerzői jogi kérdések rendezése, másrészt pedig a védelem alatt álló tartalmak tartalommosztó szolgáltatók (platformok) általi felhasználása körüli szerzői jogi kérdések rendezése.

A CDSM irányelv sajtókiadványok online felhasználására vonatkozó fejezetének rendelkezései a kiadók sajtókiadványainak előállítására fordított anyagi befektetését hivatottak elismerni, egy új szomszédos jogot biztosítva a kiadók számára a kiadványaik online felhasználása tekintetében. A jogi védelem azon, valamely tagállamban letelepedett kiadókat illeti meg, amelyeknek létesítő okirat szerinti székhelye, központi ügyvezetése vagy üzleti tevékenységének fő helye az unión belül van.

A sajtókiadványok kiadóinak védelmére vonatkozó új alcím az Szjt.-ben a sajtókiadványok kiadói számára biztosított szomszédos jog szabályait tartalmazza. Ez alapján a sajtókiadványok kiadói számára biztosításra kerül a vezeték útján történő nyilvánosságához közvetítési és elektronikus többszörözési felhasználások feletti rendelkezés joga, feltéve, hogy a felhasználást az információs társadalommal összefüggő szolgáltatást nyújtó szolgáltató valósítja meg.

A platformok felhasználására vonatkozó fejezet az ún. „value gap” probléma megoldását tűzte ki célul. Eszerint a felhasználók által feltöltött tartalmakat – amelyeknek egy jelentős része szerzői műnek minősül – tároló és kezelő online platformok a tartalmaknak a nyilvánosság számára történő elérhetővé tételével bár jelentős, elsősorban reklámbevételekből származó nyereséget termelnek, ugyanakkor a szerzői jogi szabályozás és a felelősség alóli mentesülés szabályai miatt a tartalmak felhasználásához engedélyt a jogosultaktól jellemzően nem kérnek, vagy kedvezőbb alkupozíciójukból fakadóan a bevételeik mértékhez képest aránytalanul alacsony jogdíjat fizetnek. Így annak ellenére, hogy egyes online platformok kifejezetten a felhasználók által feltöltött, szerzői jogi szempontból releváns tartalmak nyilvánosságához közvetítését végzik, a bevételekből a jogosultak vagy egyáltalán nem, vagy aránytalan mértékben részesednek. A CDSM irányelv 17. cikkének lényege, hogy a szerzői jogi szabályozást e tartalommosztó platformok tevékenysége kapcsán egyértelműsíti és kimondja, hogy e platformok szerzői jogi felhasználást végeznek, amikor a nyilvánosságához közvetítik a felhasználók által feltöltött műveket, ennek vonatkozásában pedig elsődleges

felelősséggel tartoznak. A felelősségi forma tisztázása azonban részletszabályok megalkotását is szükségessé tette, így kerültek a cikk szövegébe az elsődleges felelősséget korlátozó rendelkezések, a jogszerűtlenül feltöltött tartalmak elérhetetlenségét biztosító intézkedések arányosságának kritériumai, valamint a szolgáltatás igénybe vevői részére biztosítandó panaszkezelési mechanizmusról szóló passzusok és a szolgáltatás igénybe vevői által készített tartalom megosztására vonatkozó kivétel.

A védelem alatt álló tartalmak tartalommegosztó szolgáltatók általi felhasználására vonatkozó szabályok a felhasználási szerződéseket szabályozó V. fejezetben, a tartalommegosztó szolgáltatók felhasználására vonatkozó rendelkezések elnevezésű alcím alatt kerülnek elhelyezésre.

4. *A szerzők és előadóművészek helyzetének erősítése* érdekében hozott rendelkezések a szerzők és az előadóművészek számára felhasználási engedéllyel és átruházással érintett jogaik tekintetében gondoskodnak a méltányos díjazás folytonos biztosításáról, és a megfelelő szerződési pozíció megteremtéséről. A CDSM irányelv rendelkezései rögzítik a megfelelő és arányos díjazás elvét ezen esetekben, átláthatósági szabályokat állapítanak meg, kötelezővé teszik egy utólagos szerződés kiigazítási mechanizmus bevezetését, továbbá biztosítják a visszavonás jogát a felhasználási engedéllyel és az átruházással érintett jogok tekintetében.

A szerzők és előadóművészek helyzetének erősítése érdekében hozott rendelkezéseknek az Szt.-be való átültetésére csak részben volt szükség, tekintettel arra, hogy a törvény már korábban is tartalmazott a CDSM irányelv céljaival összhangban levő, a jogosultak érdekeit védő rendelkezéseket, amelyek vonatkozásában inkább csak finomhangolásokat kellett elvégezni. Új rendelkezésként jelenik meg azonban a szerzőket és előadóművészeket érintő szerződések tekintetében a velük szerződő felet terhelő tájékoztatási kötelezettség, amelynek keretein belül a szerző, valamint az előadóművész legalább évi rendszerességgel átfogó tájékoztatást kell, hogy kapjon a felhasználási engedéllyel vagy átruházással érintett, szerzői jogi szempontból releváns jogainak felhasználási módjáról, a keletkezett bevételekről és a fizetendő díjakról.

II. *A SatCab irányelv* célja, hogy javítsa a televíziós és rádiós műsorok határokon átnyúló elérhetőségét az Európai Unió egységes piacán, azáltal, hogy megkönnyíti a szerzői jogi és a szerzői joggal szomszédos jogi engedélyek megszerzését a műsorszolgáltatók bizonyos online szolgáltatásai és a televíziós és rádiós műsorok vezeték nélküli továbbközvetítése tekintetében. Ezen kívül a SatCab irányelv a közvetlen betáplálással közvetített műsorok tekintetében tisztázza a felhasználás kapcsán felmerülő szerzői jogi kérdéseket.

A SatCab irányelv átültetése érdekében az Szt.-ben a sugárzás altípusaként rögzítésre kerül a közvetlen betáplálás fogalma és kiegészítésre kerülnek a továbbközvetítés feltételei. Bevezetésre kerül továbbá a kiegészítő online szolgáltatás fogalma és a származási ország elve, amelynek következtében a kiegészítő online szolgáltatásokban megjelenő egyes szerzői és

szomszédos jogokra vonatkozó felhasználási engedélyeket csak abban a tagállamban szükséges megszerezni, amelyben a rádió- vagy televízió szervezet székhelye található.

III. A Javaslát továbbá tartalmaz olyan módosításokat is, amelyek vagy közvetett összefüggésben állnak az irányelvek átültetésével, vagy pedig a szerzői jogi jogszabályok alkalmazásának gyakorlati tapasztalatain alapulnak.

Így többek között modernizálásra kerülnek a magáncélú másolás, valamint az írásbeliség szabályai. A törvényjavaslát emellett az Szjt. tekintetében néhány technikai jellegű pontosítást is tartalmaz.

A Javaslát indokolása a Magyar Közlöny mellékletét képező Indokolások Tárában a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 18. § (3) bekezdése és a Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő és a közjogi szervezetszabályozó eszköz közzététele során történő megjelöléséről szóló 5/2019. (III. 13.) IM rendelet (a továbbiakban: IM rendelet) 20. §-a alapján közzétételre kerül.

Részletes indokolás

1. §

Technikai jellegű módosítás. A jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény hatálybalépését követően az „állami irányítás egyéb jogi eszközei” helyébe a normatív határozat és normatív utasítás tekintetében a „közjogi szervezetszabályozó eszközök” fogalmat alkalmazza, ezért szükségessé vált az Szjt. ezen terminológiához való igazítása.

Törlésre kerülnek a kizáró rendelkezésből a jogszabállyal kötelezővé tett szabványok, tekintettel arra, hogy az Európai Unió csatlakozás okán a nemzeti szabványosításról szóló 1995. évi XXVIII. törvény (a továbbiakban: Nszt.) 6. §-ának módosítása által általános szabályként a nemzeti szabványok alkalmazásának önkéntessége került megállapításra.

Az Európai Unió tagországai számára kötelező alapelv, hogy a műszaki jogszabályok csak alapvető követelményeket tartalmazzanak, a szabványok pedig ezek teljesítéséhez kínálnak önkéntesen alkalmazható megoldásokat. A szabvány tehát nem jogszabály, nem „kötelező magatartási szabály”, nem az állami irányítás egyéb eszköze (bár ismerete és alkalmazása megkönnyíti a jogkövetést), hanem a gazdaság szereplőinek megegyezése egy termék, folyamat vagy eljárás mindenki által elfogadott módjában, követelményeiben, jellemzőiben vagy ezek vizsgálati és értékelési eljárásaiban. Ennek okán az Szjt. 1. § (4) bekezdésében szereplő jogszabállyal kötelezővé tett szabványok halmaza üres halmaz az Nszt. módosítása óta, ezért szükséges a rendelkezésből való törlése.

2. §

A mű integritásához fűződő jog tekintetében a hazai szerzői jog változó értelmezést követett. Az 1969. évi szerzői jogi törvény a mű mindenfajta, engedély nélküli megváltoztatását a szerző személyhez fűződő jogaiba ütközőnek tekintette. Az 1999-ben elfogadott Szjt. indokolása rögzítette, hogy ez a megoldás „a mű integritásának túlzott, életszerűtlen védelmét eredményezte, ami ráadásul még mások alkotói, előadóművészi szabadságának aránytalan és ésszerűtlen korlátozásaként is hatott.”

Ennek megfelelően az Szjt. 1999-ben hozzáigazította a rendelkezést a BUE 6bis cikke által biztosított joghoz. Az Szjt. ezen része ezt követően 2013-ban módosult, a módosítás indokolása pedig rögzíti, hogy a 13. § első tagmondata mindenfajta eltorzítás és megcsonkítás ellen, feltétel nélkül véd, a becsület és hírnév sérelmének feltétele pedig csak a második tagmondat szerinti felhasználások vonatkozásában irányadó. A jogirodalom azóta szinte egyöntetűen amellet foglalt állást, hogy az Szjt. eredeti állapota szerinti értelmezés követendő, a rendelkezés ezen értelmezés visszaállítását szolgálja, egyúttal összhangba hozza a 13. § terminológiáját a Ptk. fogalomrendszerével.

3. §

A 26. § (5a) bekezdése a SatCab irányelv 8. cikk (1) bekezdésének és a 2. cikk 4. pontjának való megfelelést szolgálja.

Az (5a) bekezdés e tekintetben a sugárzás altípusaként rögzíti a közvetlen betáplálás fogalmát. E szerint közvetlen betáplálásnak minősül az az eljárás, amikor a műsorszolgáltató a műsorhordozó jelet közvetlenül a jelek elosztójához juttatja el olyan módon, hogy ahhoz a nyilvánosságnak nincs hozzáférése és a jel majd csak az elosztó tevékenységének következményeként lesz a nyilvánosság számára elérhető. Az új szabály alapján az e technológiával történő közvetítéseknel úgy kell tekinteni, hogy csak egyetlen nyilvánossághoz közvetítési cselekmény történik, amiben mind a műsorszolgáltató, mind pedig a jelek elosztója részt vesz, a cselekményeik tekintetében pedig a jogosultaktól külön-külön engedélyt kell szerezniük. Az engedély megszerzésére azonban az új, 46/A. § alapján lehetőség nyílik egyetlen felhasználási szerződés révén is, feltéve, hogy a felhasználásban résztvevő valamennyi fél felhasználással összefüggésben irányadó fizetési kötelezettségének teljesítése ennek keretében biztosítható.

Ez a vagyoni jog megilleti mindazon jogosultakat, amelyek részére a jogszabály a sugárzás jogát biztosítja, az ott megállapított tartalommal. Ennek megfelelően a bekezdésben alkalmazott „felhasználási jog” fordulat alatt a szerzők és szerzői jogosultak esetén kizárólagos engedélyezési jogot kell érteni, míg például az előadóművészek és hangfelvétel előállítók kereskedelmi célból kiadott hangfelvételeinek vagy arról készült másolatnak sugárzása után az e jogosultakat megillető díjigényt.

A közvetlen betáplálással megvalósított nyilvánossághoz közvetítés felhasználása nem

ismeretlen felhasználási mód, annak jogalapjaként a gyakorlat korábban az 26. § (3) bekezdése szerinti kódolt sugárzás jogát hivatkozta analógiaként. A közvetlen betáplálással megvalósított nyilvánossághoz közvetítések vonatkozásában a jelen rendelkezés célja az eddig lényegében szükségszerűségből alkalmazott analógia kiváltása e speciális technológiavonatkozásában.

A 26. § (8a) bekezdése a SatCab irányelv 3. cikkének átültetését végzi el, oly módon, hogy a műsorszolgáltató szervezetek kiegészítő online szolgáltatásai köre tekintetében bevezeti a származási ország elvét.

A módosítás célja, hogy a rádió- vagy televízió szervezet egyes kiegészítő online szolgáltatásaira vonatkozóan (simulcasting és catch-up szolgáltatások) egyszerűsödjenek a szerzői jogok rendezésével kapcsolatos szabályok. A származási ország elve értelmében a rádió- vagy televízió szervezet által nyújtott kiegészítő online szolgáltatás során történő többszörözési és nyilvánosság számára hozzáférhetővé tételi tevékenységeket az ezen cselekmények szempontjából fontos szerzői jogok és szerzői joggal szomszédos jogok gyakorlása céljából úgy kell tekinteni, hogy kizárólag abban a tagállamban kerül sor rájuk, amelyben a rádió- vagy televízió szervezet fő tevékenységi helye (a tevékenység központja/ a központi ügyvezetés helye/ székhelye) található. Ennek alapján tehát a felhasználás engedélyezésére alkalmazandó jog (függetlenül attól, hogy ténylegesen melyik tagállamokban történik a nyilvánosság számára hozzáférhetővé tétel) mindig a rádió- vagy televízió szervezet fő tevékenységi helye szerinti ország joga lesz. Ennek következtében a kiegészítő online szolgáltatásokban megjelenő egyes szerzői és szomszédos jogokra vonatkozó felhasználási engedélyeket csak abban a tagállamban szükséges megszerezni, amelyben a rádió- vagy televízió szervezet székhelye található. Ez a rendelkezés azonban nem érinti a jogosultak és műsorszolgáltatók szerződési szabadságát a jogok hasznosításának korlátozását illetően, a területi korlátozást is lehetővé tévő szerződéses gyakorlat tehát továbbra is fennállhat, ha ez az uniós joggal összhangban áll.

A 26. § (8b) bekezdése a SatCab irányelv 2. cikk 1. pontjának való megfelelés által bevezeti a kiegészítő online szolgáltatás fogalmát, e szerint kiegészítő online szolgáltatásnak minősül az olyan szolgáltatás, amely a rádió- vagy televízió szervezet által vagy annak ellenőrzése és felelőssége mellett a nyilvánosság számára televízió- vagy rádióműsornak a rádió- vagy televízió szervezet által megvalósított sugárzással egyidejűleg vagy azt követően meghatározott ideig történő hozzáférhetővé tételéből, valamint bármilyen, a sugárzott műsort kiegészítő tartalom lehívásra hozzáférhetővé tételéből áll.

4. §

Az Sztj. 28. § (2) bekezdésének módosítása és az új (2a) bekezdése a SatCab irányelv 2. cikk 2. pont b) alpont és 2. cikk 2. és 3. pontjainak való megfelelést szolgálja.

A (2) bekezdés módosítása által a továbbközvetítés fogalma tekintetében egy új feltétel kerül

bevezetésre az Szjt.-be. E szerint a továbbkövetítés feltétele az, hogy a felhasználásra ellenőrzött környezetben kerüljön sor.

A SatCab irányelv 2. cikk 2. pontjába foglalt továbbkövetítési fogalom része, hogy az eredeti közvetítés nem lehet online, azaz a webcasting továbbkövetítése nem értendő bele a továbbkövetítés fogalmába. Ennek megfelelően a már létező továbbkövetítési fogalom kiegészítése vált szükségessé, az online eredetű továbbkövetítések kizárása érdekében.

Az ellenőrzött környezet fogalmát az új (2a) bekezdés vezeti be az Szjt.-be. E szerint ellenőrzött környezetről akkor lehet szó, ha továbbkövetítés csak az azt megvalósító szervezet szolgáltatásának igénybevételére jogosult korlátozott számú felhasználó számára válik érzékelhetővé.

A 28. § új (7) bekezdése a SatCab irányelv 5. cikk (1) bekezdésének átültetését valósítja meg, kimondva, hogy a továbbkövetítési jog tekintetében előírt kötelező közös jogkezelés nem terjed ki a rádió- vagy televízió szervezeteknek a saját közvetítéseire, függetlenül attól, hogy az érintett jogok a rádió-televízió szervezet sajátjai, vagy azok más jogosultak általi átruházás által szálltak át rá.

Az 5. cikk (1) bekezdése szerinti „saját közvetítés” fogalomra a SatCab irányelv nem nyújt külön definíciót, a kapcsolódó (17) preambulumbekkezdés sem fogalmaz világosan, amikor rögzíti, hogy *„[a] műsorszolgáltató szervezeteknek a közvetítéseikkel kapcsolatos saját jogai – ideértve a műsorok tartalmára vonatkozó jogokat is – nem képezhetik a továbbkövetítésekre alkalmazandó kötelező közös jogkezelés tárgyát”*. A 93/83 EGK (Műhold) irányelv 10. cikke a műsorsugárzó szervezet „saját műsora” vonatkozásában rögzít a SatCab 5. cikk (1) bekezdésével azonos szabályokat. Ez a szabály azonban az egyedi jogkezelésre vonatkozik, ami a rádió- vagy televízió szervezet saját műsorára (a teljes műsorfolyamra) vonatkozó szomszédos jog gyakorlását jelenti. A SatCab irányelv (10) preambulumbekkezdése definiálja a műsorsugárzó szervezetek „saját produkcióit”, mint a műsorszolgáltató szervezet által a saját forrásai felhasználásával gyártott produkciókat. A fentiek alapján a SatCab irányelv 5. cikk (1) bekezdése szerinti „saját közvetítés” fogalom tartalmának meghatározása során nem a (10) preambulumbekkezdésben külön definiált „saját produkció” fogalomból indult ki a jogalkotó, hanem az analóg szabályokat korábban már rögzítő, a magyar jogban már alkalmazott Műhold irányelv „saját műsor” fogalmából, amely a szervezet által saját műsora tekintetében gyakorolt jogokat arra tekintet nélkül fedi le, hogy az érintett jogok a sajátjai, vagy ezeket más szerzői, illetve szomszédos jogi jogosultak ruházták rá át.

Az így hivatkozott „saját műsor” vonatkozásában tehát az Szjt.-ben már rögzített, azonos kifejezéssel leírt, a rádió- és televízió szervezetek Szjt. 80. § (1) bekezdése szerinti műsorai, és azokhoz fűződő kapcsolódó jogi jogosultságok értendők.

5. §

A 33. § (4) bekezdésének módosítása a CDSM irányelv 7. cikk (1) bekezdésének való megfelelést szolgálja, kimondva, hogy a szabad felhasználás szerződéssel vagy egyoldalú jognyilatkozattal való kizárása vagy korlátozása semmis, ideértve azt az esetet is, ha a szerző a felhasználás vonatkozásában megfelelő díjazásban részesül.

Bár az Szt. szerint a kivételek főszabály szerint nem korlátozhatók szerződéses úton - kivéve azokat az eseteket, ahol azt az Szt. kifejezetten lehetővé teszi -, a jogszabály követhetősége és egyértelműsége, illetve a CDSM irányelvnek való megfelelés okán szükségesnek mutatkozik az Szt. belső logikájából következő rendelkezés konkrét megjelenítése.

A korábban a 33. § (4) bekezdésében szereplő, iskolai oktatást szolgáló cél definíciója a módosítás által átkerül a 33/A. § (1) bekezdésébe. Az áthelyezés oka az, hogy a 33/A. §-ba bevezetésre kerül a teljes törvény, és a szabad felhasználási fejezet tekintetében egy fogalom-meghatározásokat tartalmazó szakasz. Az iskolai oktatás célját szolgáló felhasználás meghatározása tartalmilag eddig is elkülönült a szabad felhasználás általános szabályaitól és jobban illik a fogalom-meghatározásokat tartalmazó, új értelmező rendelkezésbe.

6. §

Az Szt. eredeti szabályozási koncepciója nem tartalmazott egységes szerkezetű, elkülönült értelmező rendelkezéseket, ugyanakkor a törvény európai uniós jogharmonizációból fakadó és egyéb módosításai egyre több olyan fogalom megjelenítését tették szükségessé, amelyek meghatározása indokolt a törvényben. Ezek a fogalmak jellemzően a szabad felhasználásokhoz kötődnek, a CDSM irányelv is számos ilyen fogalmat tartalmaz. Ennek kezelésére a jogalkotó a IV. fejezet elején, a szabad felhasználások általános szabályait követően egy kétlépcsős értelmező rendelkezést iktatott be.

A 33/A. § (1) bekezdése az egész törvényre kiterjedően alkalmazandó fogalom-meghatározásokat tartalmaz, egyrészt átvéve a 33. §-ból az iskolai oktatás célját szolgáló felhasználás meghatározását annak érdekében, hogy az általános szabályoktól elkülönülten, az értelmező rendelkezések között kapjon helyet.

A 33/A. § (1) bekezdés 1. pontja szerinti iskolai oktatás fogalma változatlan tartalommal kerül áthelyezésre a 33. §-ból.

A 33/A. § (1) bekezdés 2. pontja a CDSM irányelv 2. cikk 3. pontjának való megfelelést szolgálja a kulturális örökségvédelmi intézmény fogalmának meghatározása által.

A 33/A. § (1) bekezdés 3. pontja az iskolai oktatás céljával összhangban meghatározza az oktatási intézmény fogalmát annak érdekében, hogy a fejezet rendelkezéseiben megfelelően hivatkozni lehessen a felhasználást végző intézményre is, és ne kizárólag a felhasználásra.

A 33/A. § (2) bekezdése tartalmazza azon fogalmakat, amelyek kizárólag a szabad

felhasználásokkal kapcsolatos fejezetben kerülnek alkalmazásra. Ilyen a CDSM irányelv által bevezetésre kerülő szöveg és adatbányászat, illetve a kutatóhely fogalma. Ennek megfelelően a rendelkezés a CDSM irányelv 2. cikk 1. és 2. pontjának való megfelelést szolgálja.

A 33/A. § (2) bekezdés 1. pontja a CDSM irányelv 5. cikk (1) bekezdésének való megfelelést szolgálja. A biztonságos elektronikus hálózat fogalma a távoktatási kivétel vonatkozásában került bevezetésre. A biztonságos elektronikus hálózat fogalma alatt – ahogyan azt a CDSM irányelv (22) preambulumbekkezdése is kiemeli – olyan digitális oktatási és tanulási környezetet kell érteni, amelyhez a hozzáférés az oktatási intézmény tanáira és a tanulási programban megfelelő hitelesítési eljárások révén – így különösen jelszó-alapú hitelesítéssel – részt vevő tanulóira vagy hallgatóira korlátozódik.

A 33/A. § (2) bekezdés 2. pontja a CDSM irányelv 2. cikk 1. pontjának való megfelelést szolgálja, és beépíti a (12) preambulumbekkezdés szerinti iránymutatásokat is. A kutatóhely fogalma alapján kutatóhelynek minősül a kutatóintézet, egyetem – ideértve annak könyvtárát is –, valamint kutató laboratórium és kutatást végző kórház, vagy egyéb olyan személy vagy szervezet – ideértve a kutatóhellyel szerződéses kapcsolatban álló kutatókat is –, amely elsődlegesen tudományos kutatásokat végez, vagy amely tudományos kutatást is magában foglaló oktatási tevékenységet folytat nonprofit alapon vagy összes nyereségének tudományos kutatásba való visszaforgatásával, vagy valamely tagállam által elismert közérdekű célért úgy, hogy a tudományos kutatások eredményeihez nem kaphat elsőbbségi hozzáférést az ilyen szervezet felett többségi befolyást gyakorló jogi személy. Ezzel tehát a nem kizárólag közfinanszírozású intézmények is a kivételek alá tartozhatnak. Tudományos kutatásnak minősülhet különösen a tudományos kutatásról, fejlesztésről és innovációról szóló 2014. évi LXXVI. törvény 3. § 1-3, 7., 11. és 14. pontja szerinti tevékenység.

A 33/A. § (2) bekezdés 3. pontja a CDSM irányelv 2. cikk 2. pontjának való megfelelést szolgálja. A szöveg és adatbányászat fogalmából következően a szöveg és adatbányászat technológiája nagy mennyiségű információk – pl. mintázatok, tendenciák, illetve összefüggések – feldolgozását teszi lehetővé új ismeretek és új irányzatok felfedezése céljából.

7. §

Az Sztj. 34. § (3a) bekezdése a CDSM irányelv 5. cikk (3) bekezdésének való megfelelést szolgálja, a származási ország elvének átültetésével a határon átnyúló távoktatási tevékenységek elősegítése érdekében. E szerint a műveknek és más védelem alatt álló teljesítményeknek az oktatási célú szemléltetés céljából, biztonságos elektronikus környezetben történő felhasználása úgy tekintendő, hogy az kizárólag az oktatási létesítmény székhelye szerinti tagállamban történik.

Az Sztj. 34. § új (3b) bekezdése a CDSM irányelv 5. cikk (2) bekezdése által biztosított lehetőséggel él, miszerint a távoktatási kivétel bevezetésével egyidejűleg annak hatálya alól

kivonásra kerülhetnek a művek vagy más védelem alatt álló teljesítmények meghatározott felhasználásai vagy típusai, így például a kották. Ennek feltétele azonban, hogy az oktatási intézmények általi felhasználáshoz rendelkezésre álljanak a szükségleteikhez és sajátosságaikhoz igazított felhasználási engedélyek szerzésére a megfelelő lehetőségek.

A kottáknak e szabad felhasználás alóli kivétele azért szükséges, mert ellenkező esetben a kottáknak az oktatási intézmények általi szabad felhasználása ellehetetlenítené a kották kiadásával foglalkozó, kifejezetten erre szakosodott zeneműkiadókat, akik a korábban megtiltott, de ténylegesen gyakorolt magáncélú másolások fejében járó díjigény alóli kizárás miatt már így is meglehetősen nehéz helyzetben vannak.

A zeneműkiadók katalógusuk valamennyi kottáját, mind zeneelméleti, mind hangszeres tematikájú anyagokat, eddig is folyamatosan készenlétben tartották, és az oktatási igényeket a megszokott kereskedelmi csatornákon keresztül zavartalanul kielégítették. A papírkották digitális felhasználását a kiadók hasonlóképpen egyértelműen támogatják piaci alapon, a megfelelő kompenzáció feltételével, adott esetben digitális formátumok rendelkezésre bocsájtásával is.

Az Szjt. 34. § (3) bekezdés *b*) pontja szerinti digitális felhasználásnak minősül többek között a műveknek interaktív táblán vagy számítógép által kivetítón való bemutatása, elemzése vagy levetítése. Digitális felhasználásnak minősül továbbá a diákok eszközein elhelyezett programokban történő felhasználása az átvevő műveknek, például abból a célból, hogy a diákok tudása adott téma tekintetében ellenőrzésre kerüljön, így például a telefonos applikációkon keresztül megvalósuló interaktív feladatok keretében történő felhasználások is.

Fontos azonban hangsúlyozni, hogy a felhasználás tekintetében az oktatási cél semmilyen esetben nem adhat alapot arra, hogy az egész mű vagy a mű jelentős része kerüljön felhasználásra, tehát például teljes tankönyvek vagy a kijelölt olvasmányok egésze vagy egy fejezete továbbra sem helyezhető el a biztonságos elektronikus hálózaton a diákok számára. E felhasználás esetében az Szjt. 33. § (2) és (3) bekezdésében foglalt rendelkezések alkalmazandóak. A felhasználás során a teljes felhasználási cselekmény értékelendő, így az sem minősülhet szabad felhasználásnak, ha a félév vagy év során a tananyag adott részeihez részletekben, de összességében a félév vagy év végéig a megadott szakirodalom egésze elhelyezésre kerül, hiszen ez végeredményében szükségtelenné teszi a szakirodalom megvásárlását.

8. §

A CDSM irányelv 17. cikk (7) bekezdése csak a nyilvánossághoz közvetítés tekintetében teszi kötelezővé a paródia-kivétel, valamint a mű kritika vagy ismertetés céljából való felhasználásának megjelenítését a tagállami jogszabályokban, ugyanakkor ezen szabad felhasználásoknak a szabad véleménynyilvánításban betöltött szerepe azt indokolja, hogy a

jogalkotó teljes egészében használja ki mind a CDSM irányelv 17. cikk (7) bekezdésében, mind pedig az információs társadalomban a szerzői és szomszédos jogok egyes vonatkozásainak összehangolásáról szóló 2001/29/EK irányelv (a továbbiakban: InfoSoc irányelv) 5. cikk (3) bekezdés *d)* és *k)* pontjában kapott felhatalmazást, és az így rendelkezésre álló, szélesebb keretek között ültesse át a kivételeket.

A paródia célú szabad felhasználás tartalmi kereteit az Európai Unió joga nem csak az irányelvek, hanem EUB joggyakorlata útján is meghatározza. A C-201/13. Deckmyn ügyben hozott döntés alapján a felhasználás paródia jellegének megítélése során azt kell figyelembe venni, hogy az eredeti mű felidézésre került-e, és, hogy humort vagy gúnyt fejez-e ki. Fontos szempont, hogy a paródia-kivétellel már rendelkező országok tekintetében elegendő lehet a bírói gyakorlat útján megfelelni az EUB döntésében foglaltaknak, ugyanakkor a magyar szerzői jog nem ismert nevesített kivételt – ahogyan ezt a Fővárosi Ítéltábla 8.Pf.20.424/2019/5. sz. döntése is megerősítette –, így a szabad felhasználási eset kodifikációja során az EUB által megadott szempontrendszerre figyelemmel kellett lenni, így a fenti feltételek nevesítése is szükségesnek mutatkozott. Igaz ez különösen arra tekintettel, hogy a kettős feltételrendszert Németország (*Fett getrimmt* ügy, BGH, I ZR 9/15, 2016.) és Franciaország (*Bauret v. Koons* ügy, Tribunal de Grande Instance de Paris, No. 15-01086, 2017. március 9. és Cour d’Appel de Paris, No. 17/09695, 2019. december 17.) is átvette bírói gyakorlatában. A Deckmyn ügyben kimondott feltételek széleskörű alkalmazhatóság mutatja, hogy a kanadai bírói gyakorlat is átvette azokat (*United Airlines v. Jeremy Cooperstock* ügy, 2017 FC 616). A feltételek nevesítése ugyanakkor garanciális jelleggel is bír, mind felhasználói, mind pedig jogosulti oldalról. Felhasználói oldalról egyértelművé teszi, hogy a külföldi országok bírói gyakorlatában és jogirodalmában számos vitát kiváltó feltételek (pl. kereskedelmi jelleg) nem képezik akadályát a felhasználásnak, jogosulti oldalról pedig a feltétel nélküli kivételhez képest érdemi megszorítást tartalmaznak, egyúttal beazonosíthatóvá teszik a kivétel alkalmazási körét.

Az EUB tehát számos más, külföldön ismert feltétel alkalmazását kizárja, így *„a paródia fogalma nem függ olyan feltételektől, amelyek szerint a paródiának eredeti, sajátos jellegről kell tanúskodnia, amely különbözik a parodizált eredeti műtől való érzékelhető eltérések bemutatásától, ésszerűen az eredeti mű szerzőjétől eltérő személynek kell legyen tulajdonítható, magára az eredeti műre kell irányulnia, vagy meg kell jelölnie az eredeti mű forrását.”*

A szabad felhasználások általános előfeltétele, hogy az eredeti műnek jogszerűen nyilvánosságra kell kerülnie, ez a 34/A. § tekintetében is irányadó.

Ugyanakkor a paródia célú felhasználások jogszerűségéhez valóban nem szükséges az eredeti mű forrásának (ideértve a szerzőt is) feltüntetése, mivel adott esetben a szerzőnek erősebb érdeke fűződik ahhoz, hogy a paródiában található üzenettől elhatárolódjon, mint ahhoz, hogy a paródián szerzőként tüntessék fel. Mivel absztrakt szinten a két véglet nem szabályozható,

ezért az EUB döntésével egybehangzóan az Szjt. sem kívánja meg a forrás feltüntetését.

Az EUB döntésével összhangban szintén nem releváns a szabad felhasználás szempontjából, hogy a paródia az eredeti műre irányul, vagy pedig a benne foglalt véleménynyilvánítás egy külső tényezőt vesz célba, a mű felhasználásával (tehát cél vagy eszköz paródia valósul meg).

Ugyancsak irreleváns, hogy a felhasználás közvetetten vagy közvetlenül szolgál-e jövedelemszerzési, vagy jövedelemfokozási célt.

A CDSM és az InfoSoc irányelvek három műfaj, a paródia, a karikatúra és az utánzat (pastiche) tekintetében engednek szabad felhasználást. Bár a Deckmyn döntés főtanácsnoki indítványa szerint „*a három fogalom túlságosan hasonló ahhoz, hogy különbséget lehessen tenni közöttük*”, a jogalkotó mindhárom műfaj megjelenítése mellett döntött. Az utánzat (pastiche) fordítása tekintetében a jogalkotó a CDSM és InfoSoc irányelvek magyar fordítását veszi át, különös tekintettel arra, hogy a stílusutánzat az Szjt. 1. § (6) bekezdése szerint nem élvez szerzői jogi védelmet (mivel a stílus önmagában műnek nem tekinthető).

Végezetül a rendelkezés jelzi, hogy az eredeti műből való átvételre csak a cél által indokolt terjedelemben kerülhet sor.

Fontos még kiemelni, hogy önmagában a paródia műfaja, a mű ilyen jellege nem sértheti a személyhez fűződő jogokat, köztük az integritást. A paródia célú felhasználások gyakran erősen kritikus hangvételűek, vagy olyan véleményt fogalmaznak meg, amellyel az eredeti mű szerzője saját becsületére vagy jóhírnevére tekintettel sértőnek ítélné meg, ez azonban nem jelenti, hogy személyhez fűződő jogsérelem valósulna meg. Ezen esetekben a tulajdonhoz való jog és a véleménynyilvánítás szabadsága ütközik egymással, az alapjogok közötti szükségességi-arányossági mérlegelés ugyanakkor a bíróságok hatáskörébe tartozik. Az integritás jogának sérelme jellemzően csak akkor állapítható meg, ha a véleménynyilvánítás kifejezőmódjában túllép az alapjog által biztosított, jogszerű kereteken (pl. diszkriminatív vagy gyűlöletkeltő). (Ld. pl. a francia bírói gyakorlatot, különösen a *Peanuts ügyben* [Les Peanuts, Tribunal de grande instance de Paris, 1977. január 19.], *Tarzoon ügyben* [Tarzoon, Tribunal de grande instance de Paris, 1978. január 3.] és *Dieudonné ügyben* [Dieudonné, La tribunal de grande instance de Paris, 2015. január 15.] tett megállapításokat.) E két jog ütközésének vizsgálata a bíróságok feladata a rendelkezésre álló alapjogi tesztek és a háromlépcsős tesztet használva, továbbá az adott ügy körülményeit mérlegelve.

Annak érdekében, hogy a paródia-kivétel teljességgel érvényesülni tudjon, szükséges a mű egységéhez fűződő jog vizsgálatakor a szabad véleménynyilvánítás alapjogára is tekintettel lenni. A véleménynyilvánítás kereteit meghaladó – pl. diszkriminatív, antiszemita, gyűlöletkeltő tartalmú – felhasználások a továbbiakban is túllépnek a szabad felhasználás körén, így sértik a mű integritásához fűződő jogot.

A 34/A. § szerinti szabad felhasználás nem csupán a kritika, ismertetés vagy paródia, karikatúra, utáncat (pastiche) készítésére, hanem minden, a célnak megfelelő felhasználásra (pl. a filmkritikai videómegosztó platformon való közzététele, a parodizáló hangfelvétel kiadása) is kiterjed.

A szabad felhasználás eredményeként létrejött mű felhasználására továbbá az Szjt. 4. § (2) bekezdése megfelelően alkalmazandó, hiszen ebben az esetben is egy, az átdolgozás eredményeként létrejövő származékos műhöz sokban hasonló új mű jön létre, amennyiben a létrejövő alkotás megfelel az egyéni, eredeti jelleg kritériumának.

9. §

A 35. § (1) bekezdésének kiegészítése az Európai Unió Bíróságának C-435/12. számú ACI Adam ügyben hozott döntésének a magyar jogban történő megjelenítését célozza. Az interneten a jogosult engedélye nélkül elhelyezett szerzői jogi védelem alatt álló tartalmak (jogellenes forrás) kapcsán egyébként az SZJSZT 2006/17-es számú szakvéleményében kifejtette, hogy „Az eljáró tanács véleménye szerint az vezethető le az előzőekben elemzett nemzetközi, közösségi és hazai szerzői jogi szabályozásból, hogy a jogellenes magáncélú másolás nem megengedett, sem szabad felhasználásként, sem pedig a jogdíjigényre való korlátozás alapján.” A hazai joggyakorlat és a magáncélú másolás hazai kompenzációja e jogértelmezéshez a korábbiakban már hozzáigazításra került.

A 35. § (4) bekezdésének módosítása CDSM irányelv 6. cikkének való megfelelést szolgálja, azonban élve a CDSM irányelv 25. cikke által adott lehetőséggel az InfoSoc irányelv 5. cikk (2) bekezdés c) pontja alapján nem szűkül le a felhasználás a kulturális örökségvédelmi intézmények gyűjteményének állandó részét képező művek körére, hiszen az Szjt. már létező rendelkezése ennél szélesebb jogokat biztosít. Ennek megfelelően a módosításnak csak az újonnan bevezetett fogalmak átvezetését kell elvégeznie.

A (4) bekezdés felsorolásának egy új d) ponttal való kiegészítése és az új (4a) bekezdés beillesztése annak lehetővé tételét célozza, hogy a kulturális örökségvédelmi intézmények szabad felhasználás keretein belül eleget tudjanak tenni az oktatási célú felhasználásokkal kapcsolatos, más kutatóhelyek és kulturális örökségvédelmi intézmények, valamint oktatási intézmények felől érkező megkereséseknek. E cél érdekében, tekintettel az Szjt. 40. §-a által felállított terjesztési korlátra a 35. § kiegészül egy új (4a) bekezdéssel, amely tisztázza, hogy a 35. § (4) bekezdés a), valamint d) pontja alapján készült másolatoknak a kutatóhely és más kulturális örökségvédelmi intézmény, valamint oktatási intézmény részére való átadása is szabad felhasználás a kulturális örökségvédelmi intézmény tekintetében. E kiegészítés az Infosoc irányelv 5. cikk (2) bekezdés c) és d) pontjának, 5. cikk (3) bekezdés (a) pontjának és az 5.cikk (4) bekezdésének felhatalmazásán alapul.

A 35. § (4a) bekezdés a) alpontjának célja, hogy az a) pontban régóta szereplő kutatási kivétel

ne kizárólag a helyi terminálokon biztosított direkt elérés útján legyen megvalósítható, hanem a kulturális örökségvédelmi intézménynek lehetősége nyíljon más kulturális örökségvédelmi intézmények, illetve kutatóhelyek számára terjeszteni a kutatáshoz szükséges és a gyűjteményében elérhető műveket a cél által indokolt terjedelemben. Kiemelt cél ebből a szempontból, hogy a kulturális örökségvédelmi intézmények ilyen formában elősegíthessék a szöveg- és adatbányászati célú kivétel gyakorlati megvalósulását olyan kutatások esetében, amelyek a gyűjteményükben szereplő tételeket kívánnák felhasználni. A kivétel az InfoSoc irányelv 5. cikk (3) bekezdése a) pontjának és (4) bekezdésének felhatalmazásán alapul. Ennek megfelelően a példányok átadására kizárólag a terjesztés szabályainak eleget téve, fizikai hordozón történő átadással kerülhet sor.

A 35. § (4a) bekezdés b) alpontjának célja, hogy a kulturális örökségvédelmi intézménynek lehetősége nyíljon oktatási intézmények számára terjeszteni az oktatáshoz szükséges, és a gyűjteményében elérhető műveket a cél által indokolt terjedelemben. Az ilyen célú felhasználások tipikusan a tananyag szolgáltatására, kiegészítésére szolgálhatnak, oly módon, hogy a kivétel kiterjesztése által a kulturális örökségvédelmi intézmények képesek lesznek közvetlenül az oktatási intézmények és azok munkatársai megkereséseire válaszul átadni a gyűjteményük részét képező művekről készült másolatokat. A módosítás kifejezetten az oktatás fejlődését, vizuális elemekkel történő kiegészítését és sokszínűbbé tételét szolgálja. Az a) alponthoz hasonlóan a példányok átadására kizárólag a terjesztés szabályainak eleget téve, fizikai hordozón történő átadással kerülhet sor. E kivétel, csakúgy, mint a (4a) bekezdés a) alpontja szintén az InfoSoc irányelv 5. cikk (3) bekezdése a) pontjának és (4) bekezdésének felhatalmazásán alapul.

A 35. § (1) bekezdése alapján a (4) bekezdés b) és c) pontjai alól kivett kották, ezen d) pont szerinti felhasználás alól is kivételt jelentenek. Ennek megfelelően a korábbi d) pont hatályon kívül helyezésével egyidejűleg nem módosított bekezdés marad jelenlegi formájában, és a továbbiakban az újonnan beiktatott d) pontra, az iskolai oktatás célját szolgáló felhasználásokra vonatkozik.

10. §

A 35/A. § a CDSM irányelv 3. és 4. cikkei által előírt, a szöveg és adatbányászattal kapcsolatos kivételeinek való megfelelést szolgálja.

Az Szjt.-ben megfordul a sorrend a CDSM irányelvhez képest, és elsőként a 4. cikkben foglalt, mindenkire kiterjedő szöveg és adatbányászati kivételt jeleníti meg, tekintettel arra, hogy ez a kivétel egy nagyobb felhasználói kört fed le, szemben a 3. cikk által a kutatóhelyekre és a kulturális örökségvédelmi intézményekre korlátozott kivétellel.

A 35/A. § (1) bekezdése szerinti szöveg- és adatbányászati kivétel bárkire vonatkozik, aki szöveg- és adatbányászatot szeretne végezni, bármilyen célból, de kizárólag olyan tartalmakon,

amelyekhez jogszerűen fért hozzá (pl. az interneten szabadon hozzáférhetővé tett tartalmak és adatbázisok). A kutatóhelynek és kulturális örökségvédelmi intézménynek nem minősülő és nem tudományos kutatást végző intézmények és személyek tekintetében a felhasznált művek jogosultjai rendelkeznek azzal a lehetőséggel, hogy a kivétel alkalmazását kizárják. Ilyen kizárás az interneten keresztül nyilvánosan hozzáférhetővé tett tartalom esetében kizárólag géppel olvasható formában történhet. Önmagában az erre irányuló szerződéses megállapodás vagy egyoldalú nyilatkozat útján történő tiltakozás nem elégséges, ezt ki kell, hogy egészítse a tiltakozás géppel olvasható formája, annak érdekében, hogy az automatizált, mesterséges intelligencián alapuló szöveg- és adatbányászati eszközök felismerhessék a tiltakozást. A tiltakozás más formában történő rögzítése ellehetetlenítené a kivétel gyakorlati alkalmazását.

A tudományos kutatás céljából végzett szöveg- és adatbányászati kivétellel szemben ezt az általános kivétel általi felhasználást szerződéses vagy más megfelelő módon – tiltakozásuk által – szabadon kizárhatják a jogosultak, a fentihez hasonló megkötés nem érvényesül. A jogosultak a tiltakozásukat, vagy a szerződéses kizárást bármikor visszavonhatják, ez által lehetővé téve a védett tartalomnak a szöveg- és adatbányászat általi felhasználását.

A CDSM irányelv 3. cikk (1)-(2) bekezdésének való megfelelést szolgáló 35/A. § (2) bekezdése szerinti szöveg- és adatbányászati kivétel egy speciális jogosult körre, a kutatóhelyekre és a kulturális örökségvédelmi intézményekre korlátozódik. Ezek az intézmények tudományos kutatás céljából szöveg- és adatbányászat keretében többszörözést és kimásolást is végrehajthatnak az olyan műveken, amikhez jogszerű hozzáféréssel rendelkeznek, pl. előfizetés vagy vásárlás útján. A kutatás megfelelő lefolytatása érdekében, valamint annak biztosítására, hogy a kutatás eredményeit a későbbiekben ellenőrizni lehessen, az így készült másolatokat e célból meg is lehet őrizni. A megőrzésnek így nincs konkrét időbeli korlátja, azonban lényeges, hogy a biztonságos környezetben, megfelelő biztonsági szinten való tárolást a teljes megőrzési idő alatt biztosítani kell a felhasználást végző személynek.

A 35/A. § (3) bekezdése az InfoSoc irányelv 5. cikk (3) bekezdés a) pontjának felhatalmazásán alapul, és a CDSM irányelv (15) preambulumban jelzett tevékenységek lehetővé tételét célozza a szöveg-és adatbányászatra vonatkozó kivétel esetében. Ez jelenti egyrészt a kutatás során létrejött többszörözött példányok szakmai értékelés (a tudományos életben alkalmazott „peer review”) céljából történő megosztásának lehetőségét egy zárt szakmai körrel, beleértve egyes meghatározott személyekkel való megosztást is. Másrészt a kivétel lehetővé teszi e példányok zártkörű megosztását egy adott kutatási együttműködés keretei között. A kivétel által e kutatási anyagok megosztása zárt online formában is megvalósulhat, ami a szöveg- és adatbányászati kutatásokban használt források és adatok sokasága miatt kiemelten fontos.

11. §

Technikai célú módosítás. A módosítással átvezetésre kerül a 33/A. § (1) bekezdés 2. pontja

által bevezetett kulturális örökségvédelmi intézmény fogalma.

12. §

Bizonyítási okokból az Szt. 41/A. § (2) bekezdésében módosítás vált szükségessé, mert az árva mű felhasználásának részletes szabályairól szóló 138/2014. (IV. 30.) Korm. rendeletben felsorolt (az árva művek egyes megengedett felhasználási módjairól 2012/28/EU irányelven alapuló) információforrások egy része a jogosultkutatás szempontjából, a kutatás elvégzéséhez szükséges további, releváns adatot nem tartalmaz, ezért az ilyen információforrások igénybevétele nyilvánvalóan nem vezetne eredményre jellemzően a jogosult hollétének felkutatásában. Egyes források esetében például nyilvánvalóan megállapítható, hogy alkalmazásuk nem vezethet a felhasználni kívánt mű szerzője nevének vagy tartózkodási helyének, illetve a mű elérhetőségének feltárásához (pl. könyvtári katalógus), figyelemmel arra, hogy az adott forrás nem tartalmazza az adott esetben még hiányzó adatokat. E módosítás eredményeképp, az árva művekre vonatkozó eljárás sokkal inkább ügyfélbarát, az eljárás lefolytatása pedig gyorsabb lesz, ugyanis feltehetőleg kevesebb alkalommal válna szükségessé a hiánypótlás kibocsátása a jogosultkutatás hiányossága miatt.

Az Szt. 41/A. § (9) bekezdésében nyelvhelyességi módosítás került átvezetésre.

13. §

Az Szt. 41/B. § (1b) bekezdés c) pontja annak érdekében került módosításra, hogy a hatóság információt kaphasson a kérelemmel érintett mű tekintetében irányadó védelmi idő fennállásával kapcsolatban. E módosítás eredményeképp az árva művekre vonatkozó eljárás gyorsabbá válhat, hiszen e tekintetben nem lesz szükség hiánypótlási felhívás kibocsátására, továbbá az eljárás legelején lehetővé teszi a Hivatal számára az eljárás megszüntetését abban az esetben, ha annak lefolytatása a szerzői jogi oltalom hiánya miatt szükségtelen. Ez az ügyfelek számára is költségghatékonyabb megközelítést eredményezne.

14. §

„A kereskedelmi forgalomban nem elérhető művek” elnevezésű IV/B. Fejezet a CDSM irányelv 8-11. cikkeinek való megfelelést szolgálja. A rendelkezések célja az olyan művekhez való hozzáférés biztosítása, amelyek kereskedelmi forgalomban nem érhetőek el, így ki vannak téve a kulturális körforgásból való kiesés veszélyének. A kereskedelmi forgalomban nem elérhető művekre vonatkozó irányelvi rendelkezések átültetését követően azonban lehetővé válik az ilyen műveknek a kulturális örökségvédelmi intézmények általi felhasználása, mely felhasználás lehetővé teszi ezen művek tágabb körben való elérhetőségét, és elősegítheti a műveknek a kereskedelmi forgalomba való visszakerülését is.

A 41/L. § (1) bekezdése a kereskedelmi forgalomban nem elérhető művek tekintetében rögzíti

az e fejezetben használt harmadik ország és kereskedelmi forgalomban nem kapható mű fogalmát.

A CDSM irányelv 8. cikk (5) bekezdésének áttüztetésével a kereskedelmi forgalomban nem elérhető mű fogalma tekintetében meghatározásra kerülnek azon szempontok, amelyek vizsgálata szükséges annak megállapításához, hogy egy adott mű a kereskedelmi forgalomban elérhető-e vagy sem, és ennek megfelelően lehet-e rá alkalmazni a IV/B. Fejezetben meghatározott rendelkezéseket.

E tekintetben a fogalom tisztázza, hogy ha egy mű vagy más védelem alatt álló teljesítmény hozzáférhető valamilyen egyéb változatban – például későbbi kiadásban vagy filmművészeti alkotások esetén alternatív vágásban – vagy egyéb megjelenési formában – például ugyanazon mű digitális és nyomtatott formátumban –, akkor az emiatt nem tekinthető kereskedelmi forgalomban nem elérhető műnek vagy más védelem alatt álló teljesítménynek. Ennek megfelelően a mű újabb kiadásának hozzáférhetősége a piacon automatikusan kizárja az adott mű kereskedelmi forgalomban nem elérhetőnek nyilvánítását. Ezzel szemben az átdolgozások, például irodalmi művek egyéb nyelvi verziói vagy audiovizuális feldolgozása kereskedelmi forgalomban való rendelkezésre állása nem zárja ki, hogy egy mű vagy más védelem alatt álló teljesítmény egy adott nyelven kereskedelmi forgalomban nem elérhetőnek minősüljön.

Azonban egy mű vagy más védelem alatt álló teljesítmény korlátozott, például használt cikkeket áruló üzletben, antikváriumban való hozzáférhetősége, illetve annak elméleti lehetősége, hogy beszerezhető egy műre vagy más védelem alatt álló teljesítményre vonatkozó engedély, nem tekinthető a nyilvánosság számára, a szokásos kereskedelmi csatornákon keresztüli elérhetőségnek.

A 41/L. § (2) és (3) bekezdései a CDSM irányelv 8. cikk (7) bekezdésének való megfelelést szolgálják.

Ezen rendelkezések alapján a művek együttese is tekinthető kereskedelmi forgalomban nem elérhető műnek és e szerint felhasználható lehet a kereskedelmi forgalomban nem elérhető művekre vonatkozó rendelkezések keretében. A művek együttese esetében több olyan műről van szó, amelyek vonatkozásában megállapítható, hogy egyik sem érhető el kereskedelmi forgalomban. Ennek meghatározása arányos mechanizmusokkal, így például megfelelő mintavétellel biztosítható. A művek együttesének fogalma az Szjt.-ben korábban nem szerepelt, ezért összetévesztésre adhat okot a gyűjteményes mű vagy az együttesen alkotott mű fogalmával, azonban fontos tisztázni, hogy e fogalmak nem azonosak. A művek együttese több különálló művet foglal magában, amelyek valamely okból egy gyűjteményhez, például hagyatékhöz való tartozásuk, okán egy intézményi (pl. könyvtári vagy muzeális) gyűjtemény részét képezik, például annak okán, hogy egy sorozat (pl. adott folyóirat vagy könyvsorozat egy évfolyamába tartozó művek) részei.

Amennyiben a művek együttese túlnyomórészt harmadik országbeli művekből áll, akkor ilyen műcsoportok esetében nem alkalmazandó a 41/M. § (1) bekezdése szerinti közös jogkezelés, illetve a 41/M. § (4) bekezdése szerinti kivétel – kivéve, ha a releváns jogkezelő a harmadik ország jogosultjait érintően is kellően reprezentatív. Ilyen esetben – vagyis, ha harmadik ország jogosultjainak tekintetében is reprezentatív az érintett közös jogkezelő szervezet – akkor a művek vagy teljesítmények ilyen gyűjteményeinek felhasználására is sor kerülhet.

A CDSM irányelv 8. cikk (5) bekezdése lehetővé teszi a tagállamok számára, hogy egyedi követelményeket, így például időhatárt írjanak elő a kereskedelmi forgalomban nem elérhetőség megállapítására vonatkozóan. A jogalkotó élve ezen lehetőséggel a 41/L. § (4) bekezdésében a Magyarország területén kiadott irodalmi művek tekintetében határoz meg ilyen követelményeket. Ezen követelmények alapján meghatározásra kerül egy megdönthetetlen vélelem a kereskedelmi forgalomban nem elérhetőség mellett, és egy másik megdönthetetlen vélelem arra vonatkozóan, hogy mely esetben nem tekinthető kereskedelmi forgalomban nem elérhetőnek egy irodalmi mű.

Így az utoljára 1999. augusztus 31. előtt kiadott irodalmi művek egy megdönthetetlen vélelem alapján kereskedelemben nem elérhetőnek minősülnek. Az első megdönthetetlen vélelem a kereskedelmi forgalomban nem elérhető státusz megállapításához kapcsolódik, így az azon alapuló felhasználás többi pontját nem érinti. Miután az intézmény megállapította a megdönthetetlen vélelem alkalmazhatóságát, a közzétételre és a kilépésre ugyanazok a szabályok érvényesek, mint amelyek az elérhetőség-vizsgálat során kereskedelmi forgalomban nem elérhetőnek minősített művek esetében. Lényeges továbbá a megdönthetetlen vélelem összekapcsolása a kereskedelmi forgalomban nem elérhetőség fogalmával, miszerint, ha egy adott műnek van egy újabb kiadása, akkor az a mű nem is kerülhet be ebbe a rendszerbe, tehát a megdönthetetlen vélelem nem alkalmazható azon művekre, amelyeket 1999. augusztus 31-ét követően bármikor ismételten kiadtak. Szükséges továbbá hangsúlyozni, hogy a szerzőnek a 41/M. § (2) bekezdésében rögzített tiltakozási jogát a rendelkezés nem érinti. A megdönthetetlen vélelem kizárólag a kereskedelmi forgalomban nem elérhető státusz megállapításához kötődik és a státusz megállapítását követően a felhasználás a 41/M – 41/N.§-okba foglalt általános szabályok szerint történik, így a kilépés lehetősége is adott. Az 1999. szeptember 1-i dátum, – azaz az Szjt. hatályba lépésének dátuma – amiatt bír jelentőséggel, mert a felek 1999. augusztus 31-e előtt az akkor hatályos szerzői jogi szabályozások alapján főszabály szerint nem köthettek határozatlan idejű felhasználási szerződést. A kiadói (felhasználási) szerződésekre 1875-1970 között a Kereskedelmi Törvénykönyvről szóló 1875. évi XXXVII. törvénycikk rendelkezései voltak irányadók azzal, hogy e szabályokat 1951-től kezdődően miniszteri rendelet egészítette ki, amely a kiadói szerződés leghosszabb időtartamát négy évben határozta meg. A szerzői jogról szóló 1969. évi III. törvény mellett továbbra is rendeleti szinten szabályozták a kiadói szerződések feltételeit, amelyek főszabály szerinti leghosszabb időtartama 1996-ig négy évben, majd 1999. augusztus 31-ig nyolc évben volt meghatározva.

Azon irodalmi művek, amelyek utolsó kiadása óta nem telt el nyolc év, nem minősülhetnek kereskedelmi forgalomban nem elérhető műnek, ebben az esetben egy másik megdönthetetlen vélelmet állít fel a rendelkezés, amelyben a nyolcéves időtartam a kiadói szektor jelzése nyomán került elfogadásra a hazai piaci gyakorlat figyelembevételével.

A 41/M. § a CDSM irányelv 8. és 9. cikkének való megfelelést szolgálja, rendelkezik a kereskedelmi forgalomban nem elérhető műveknek egy speciális alanyi kör, a kulturális örökségvédelmi intézmények általi felhasználásához kapcsolódó kiterjesztett hatályú közös jogkezelési rezsim működésének menetéről és a kereskedelmi forgalomban nem elérhető művek tekintetében alapított kivételről, valamint a határokon átnyúló felhasználások rendezéséről.

A felhasználás tekintetében nem csak az alanyi kör nevezhető speciálisnak, hanem a felhasználható művek, vagy szomszédos jogi védelem alatt álló teljesítmények köre is, ugyanis a kulturális örökségvédelmi intézmények a IV/B Fejezet rendelkezései alapján csak azon kereskedelmi forgalomban nem elérhető művek felhasználására jogosultak, amelyek gyűjteményük állandó részét képezik. A művek és más védelem alatt álló teljesítmények akkor képezik a kulturális örökségvédelmi intézmény gyűjteményének állandó részét, ha az ilyen művek vagy más védelem alatt álló teljesítmények példányai ezen intézmények tulajdonában vagy állandó jelleggel birtokában vannak, például tulajdonjog átruházása, felhasználási szerződés, kötelespéldány biztosításának kötelezettsége vagy állandó letétkezelési megállapodások alapján.

A 41/M. § (1) és (2) bekezdései a CDSM irányelv 8. cikk (1) és (4) bekezdéseinek való megfelelést szolgálják.

A közös jogkezelést érintően az (1) bekezdés rögzíti, hogy a kereskedelmi forgalomban nem elérhető művek felhasználásának engedélyezése kiterjesztett hatályú közös jogkezelés alá esik. Az (1) bekezdés úgy rendelkezik, hogy a szerző által tett tiltakozó nyilatkozat esetén nem tartozik a kiterjesztett hatályú közös jogkezelés alá a mű felhasználása. A szerző alatt itt minden jogosultat kell érteni (az Sztj. 106. § alapján beleértve a szerző jogutódját, valamint a szerzői jog más jogosultját is), így a felhasználás ellen a kiadó is jogosult tiltakozni, amennyiben ezen jogok átruházásra kerültek részére. A szerző tiltakozáshoz való jogát nem zárja ki a mű felhasználásának megkezdése, és a tiltakozás nem kell, hogy az adott műtípusba tartozó összes művére kiterjedjen.

A rendelkezések által a kulturális örökségvédelmi intézmények lehetőséget kapnak arra, hogy gyűjteményük állandó részét képező, kereskedelmi forgalomban nem elérhető művek tekintetében közös jogkezelő szervezettől felhasználási engedélyt szerezzenek a mű nem kereskedelmi célú többszörözésére, terjesztésére és nyilvánosságához közvetítésére. A többszörözés tekintetében egyértelműen a legjelentősebb cselekmény a kulturális örökségvédelmi intézmények által a művek digitalizálása és ezt követően történő

nyilvánosságához közvetítése. A nyilvánosságához közvetítés az Sztj. terminológiájával összhangban magába foglalja a szerzők 26. § (8) bekezdése szerinti jogát, továbbá a szomszédos jogi jogosultak esetében is a megfelelő jogokat: az előadóművészek 73. § (1) bekezdés e) pontja szerinti, a hangfelvétel előállítók 76. § (1) bekezdés c) pontja szerinti, a rádió- és televízió-szervezetek 80. § (1) bekezdés d) pontja szerinti és a filmelőállítók 82. § (1) bekezdés c) pontja szerinti jogait is.

A (4) bekezdés a CDSM irányelv 8. cikk (2) bekezdése szerint biztosítandó kivételt vezeti be, lehetővé téve a kulturális örökségvédelmi intézmények számára, hogy nem kereskedelmi célból szabadon elérhetővé tegyék a kereskedelmi forgalomban nem elérhető műveket erre dedikált, szintén nem kereskedelmi jellegű weboldalon, – amennyiben lehetséges – a jogosult nevének feltüntetése mellett. A kivétel a nyilvánosságához közvetítés mellett lehetővé teszi a kereskedelmi forgalomban nem elérhető műveknek a kulturális örökségvédelmi intézmények általi többszörözését, amely a művek digitalizálására irányul, továbbá nyilvánosságához közvetítését, az adatbázis átdolgozását és a szoftver átdolgozását és terjesztését.

Ennek a kivételnek a kiegészítő jellege azonban abban mutatkozik meg, hogy csak olyan esetekben és olyan művek tekintetében lehet alkalmazni, amikor nincs a feltételeknek megfelelő, kellően reprezentatív közös jogkezelő szervezet, amely a jogok gyakorlása tekintetében engedéllyel és hatályos díjszabással egyaránt rendelkezik. A törvény ezen felhasználás ellen is biztosít tiltakozási jogot a jogosult számára a (6) bekezdésben, azzal a kivétellel, hogy ebben az esetben a tiltakozási jog nem kerül korlátozásra.

A 41/M. § (3) és (5) bekezdései a határon átnyúló felhasználásokhoz kapcsolódó kérdéseket rendezik, lehetővé téve azt, hogy a kulturális örökségvédelmi intézmények az (1) bekezdés szerint kapott engedély alapján az Európai Unió bármely tagállamában felhasználják az érintett műveket. A (4) bekezdésben szabályozott kiegészítő kivétel tekintetében egy fikciót állít fel a rendelkezés, ami szerint a felhasználás a kulturális örökségvédelmi intézmény székhelye szerinti tagállamban történik, így ennek a tagállamnak a nemzeti joga alkalmazandó az egyéb kérdésekben.

A 41/M. § (6) és (7) bekezdései CDSM irányelv 8. cikk (4) bekezdésének való megfelelést szolgálják.

A 41/M. § (6) bekezdése által biztosításra kerül a szerző számára annak lehetősége, hogy a kereskedelmi forgalomban nem elérhetőnek minősített műve tekintetében bármikor tiltakozhasson a kulturális örökségvédelmi intézmény általi felhasználása ellen, amennyiben az a (4) bekezdés alapján szabad felhasználásként valósul meg. Ez esetben a kulturális örökségvédelmi intézménynek a felhasználást a lehető legrövidebb időn belül be kell fejeznie.

A felhasználás befejezése tekintetében a rendelkezés az ésszerű idő követelményének való

megfelelést ír elő, ezzel segítve a felhasználást végző intézményeket oly módon, hogy amennyiben számukra a felhasználás azonnali befejezése rendkívül nehéznek bizonyul, például azért, mert a honlapjukon megjelenített mű azonnali eltávolítására nem áll rendelkezésükre megfelelő technológiai háttér, akkor lehetőségük legyen arra, hogy jogsértés nélkül a lehető legrövidebb időn belül befejezzék a mű felhasználását.

A 41/M. § (7) bekezdése azt a kérdést rendezzi, hogy kinek a felelőssége az adott mű kereskedelmi forgalomban nem elérhető minőségének megállapításához szükséges elérhetőség-vizsgálat elvégzése. E szerint a kulturális örökségvédelmi intézmény köteles elvégezni a mű, vagy szomszédos jogi teljesítmény tekintetében az elérhetőség-vizsgálatot. Az elérhetőség-vizsgálat során a kulturális örökségvédelmi intézmény az adott helyzetben általában elvárható gondossággal köteles eljárni. Az adott helyzetben általában elvárható gondossággal való eljárás nem kell, hogy idővel megismételt intézkedéseket foglaljon magában, de magában kell foglalnia minden olyan könnyen hozzáférhető bizonyíték figyelembevételét, amely a művek vagy más védelem alatt álló teljesítmények szokásos kereskedelmi csatornákon keresztüli várható hozzáférhetőségéről tanúskodik. A művek egyenkénti értékelését csak akkor kell megkövetelni, ha ez a releváns információk rendelkezésre állása, a kereskedelmi hozzáférhetőség valószínűsége és a várható tranzakciós költségek fényében észszerűnek tűnik.

A 41/M. § (8) bekezdésének célja a kereskedelmi forgalomban nem elérhető művek felhasználásából befolyt bevétel felhasználhatóságának tisztázása. E szerint a kereskedelmi forgalomban nem elérhető művek felhasználásából származó bevételt a kulturális örökségvédelmi intézmény a kereskedelmi forgalomban nem elérhető mű felhasználási engedélyének költségeire, valamint a mű digitalizálásával és terjesztésével járó kiadások fedezésére fordíthatja. Egyúttal rögzíti azt is, hogy az intézmény szert tehet bevételre e tevékenységből mindaddig, amíg ezt az indokolt költségekre fordítja.

A 41/N. § a CDSM irányelv 10. cikkének való megfelelést szolgálja, kiegészítve a 41/M. §-ban foglaltakat azzal, hogy megállapítja a felhasználásra engedélyezett művek felhasználásának megkezdését megelőző eljárás szabályait. E szerint a felhasználásra engedélyezett művek listáját, mint ilyeneket a felhasználás megkezdését megelőzően legalább hat hónappal közzé kell tenni. Ez szintén egy garanciális szabály a jogosultak részére, ezáltal ugyanis értesülhetnek arról, hogy a kulturális örökségvédelmi intézmények a műveiket kereskedelmi forgalomban nem elérhető műként szeretnék felhasználni, és így módjuk nyílik a felhasználás elleni tiltakozásra. A nyilvántartás tartalmi elemei tekintetében irányadó jelleggel bír az Európai Unió Szellemi Tulajdoni Hivatala által vezetett nyilvántartás, továbbá a Hivatal által kiadott tájékoztató.

Lényeges információnak minősülnek a mű azonosítását lehetővé tevő információk, a felhasználási engedély feleivel kapcsolatos lényeges információk, a felhasználási engedély területi hatályára vonatkozó információk és a felhasználási engedély alapján megvalósított felhasználással kapcsolatos lényeges információk. Ezeket a lényeges információkat a

felhasználásra jogosult kulturális örökségvédelmi intézmény a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatalának (a továbbiakban: SZTNH) köteles bejelenteni, aki a megkapott információkat továbbítja az Európai Unió Szellemi Tulajdoni Hivatala számára. Az így megkapott lényeges információkat az Európai Unió Szellemi Tulajdoni Hivatala az általa erre a célra kialakított uniós portálon teszi közzé.

Az SZTNH a megkapott adatokat online, nem hiteles, bárki számára szabadon hozzáférhető nyilvántartásban teszi közzé a felhasználás és a tiltakozás elősegítése céljából. A Hivatal az általa továbbított, illetve a nyilvántartásban közzétett információk valóságtartalmáért nem felel, akárcsak az árva mű felhasználásának részletes szabályairól szóló 138/2014. (IV. 30.) kormányrendelet 9. § (2) bekezdése szerinti adatszolgáltatás esetén. Emellett az SZTNH, a felhasználást végző kulturális örökségvédelmi intézmény, valamint az engedélyezésre jogosult közös jogkezelő köteles honlapján tájékoztatást nyújtani a kereskedelmi forgalomban nem elérhető művek felhasználására vonatkozóan.

Az (5) bekezdés szerinti tájékoztatási kötelezettség célja, hogy a jogosultakat informálja a mű vagy szomszédos jogi védelem alatt álló teljesítmény felhasználásáról, és garanciális szempontból lehetőséget adjon a felhasználás elleni esetleges tiltakozásra. A tájékoztatás konkrét módja a felhasználás jellegétől függ, megvalósulhat az információnak pl. az adott honlapon történő feltüntetésével.

15. §

A 45. § módosítása által egyértelműsítésre kerülnek a szerzői jogi felhasználási szerződés írásbeliségére vonatkozó szabályok.

A közös jogkezelő szervezetek általi elektronikus úton kötött felhasználási szerződésre vonatkozó új szabály megállapítása által törlésre kerül az Szt. 45. § (3) bekezdésébe foglalt azon rendelkezés, amely az elektronikus úton kötött szerződésre vonatkozó korlátozó rendelkezéseket tartalmazta, és amely által elváltak az Szt. rendelkezései a Ptk. írásbeliségre vonatkozó szabályaitól. A törlés által a felhasználási szerződés tekintetében az írásbeliségi szabály fennmarad, azonban arra teljes mértékben a Ptk. írásbeliségre vonatkozó szabályait kell alkalmazni.

Ezáltal a Ptk.-nak az elektronikus szerződéskötésre vonatkozó szabályait a Ptk. háttérjogszabály jellege alapján alkalmazni kell az Szt. speciális alakisági követelményeinek alkalmazása esetén, ha a felhasználási szerződést a felek elektronikus úton kötik meg. Ha az ajánlati felhívást, vagy az ajánlatot elektronikus kereskedelmi szolgáltató teszi meg, az Ektv. megfelelő szabályait is alkalmazni kell. Ha vállalkozásnak [Ptk. 8:1.§ 4. pont] minősülő jogosult fogyasztóval [Ptk. 8:1.§ (3) bekezdés] köt felhasználási szerződést, az Szt. szabályai mellett mind a Ptk., mind a fogyasztó és a vállalkozás közötti szerződések részletes szabályairól szóló 45/2014. (II. 26.) Korm. rendelet szabályait alkalmazni kell.

A 45. § (2) bekezdésének módosítása modernizálja a sajtóközlés céljára készített művek felhasználására kötött szerződések eddig is létező, az írásbeliség alóli kivételt engedő szabályát a médiaszolgáltatásokról és a tömegkommunikációról szóló 2010. évi CLXXXV. törvény (a továbbiakban: Mttv.) 203. § 60. pontjában meghatározott fogalom felhasználásával. Ez által nemcsak a nyomtatott, hanem az internetes sajtótermékben való közzétételre kötött felhasználási szerződés is megköthető bármely formában.

Tekintettel arra, hogy az elmúlt évtizedben rendkívüli mértékben megnőtt a művek online térben történő felhasználása és a szerződéskötési gyakorlat is változóban van, szükségessé vált az online felhasználás tekintetében kötött felhasználási szerződésekre vonatkozó szabály enyhítése, így ez a rendelkezés átkerült a (2) bekezdésbe, amely alapján feloldásra kerül az írásbeliségi követelmény egyes „internetes” felhasználások körében.

Emellett átkerült a (2) bekezdésbe a szoftver [korábbi 60. § (5)] és a gyűjteményes műnek minősülő adatbázis [korábbi 62. § (5)] tekintetében az írásbeliség alóli kivételre vonatkozó szabály. Ezek kimondták, hogy nem kötelező a szoftver vagy az adatbázis felhasználására vonatkozó szerződés írásba foglalása a szoftver vagy az adatbázis műpéldányának a kereskedelmi forgalomban történő megszerzése esetén. Ehhez képest annyiban változik a szabály, hogy az írásbeliség alóli felmentést kiterjeszti mindazon felhasználási szerződésekre, amelyek nem kizárólagos felhasználási jogot engednek ezen művek felhasználására. Így a szoftver, valamint a gyűjteményes műnek minősülő adatbázis akár visszterhes, akár ingyenes, nem kizárólagos felhasználását engedő szerződések esetében eltörlésre kerül az írásbeliség követelménye.

Így érvényesek lesznek a különböző számítógépi, és mobil alkalmazások letöltésének és belső célú futtatásának jogosítására megkötött, szoftverekkel kapcsolatos felhasználási szerződések is. Ezekben az esetekben tipikusan rákattintással, vagy rákattintások sorozatával, távollevők között, ráutaló magatartás tanúsításával [Ptk. 6:4. § (2) és (4) bekezdés, 6:5. § (3) bek.] jön létre a szerződés. Az esetek egy részében az ekként létrejött szerződést rögzítik is, ettől azonban még nem válik írásbeli alakban tett szerződéssé [Ptk. 6:7. § (3) bek.].

A (2) bekezdés d) pontja kiterjed a szerzői jogi védelem alatt álló adatbázis felhasználására kötött szerződésre is. Ha egy adatbázis kapcsolódó jogi védelemben, vagy kumulált védelemben részesül, akkor az alaktság mellőzésével köthető a felhasználására szerződés a (2) bekezdés d) pont szerinti feltételekkel, mert a kapcsolódó jogi védelemben részesülő adatbázis felhasználására egyébként sem vonatkozik kötelező alak kellék.

Ezen felül a (2) bekezdés a d) pont által kiegészül egy általános kivétellel az alaktság követelménye alól. E szerint nem kötelező a felhasználási szerződés írásba foglalása abban az esetben, amikor a szerző a műve tekintetében úgy ad felhasználási engedélyt, hogy a felhasználási jog engedésére meghatározatlan számú személynek tesz nem címzett ajánlatot. A módosítás által többek között jogszerűvé válnak a Creative Commons licenz által adott

engedélyek vagy a GPL (General Public License) engedély hatálya alatt megkötendő szerződések.

A (3) bekezdés az (1) bekezdéstől abban tér el, hogy ahhoz, hogy a közös jogkezelő szervezet és a felhasználó elektronikus úton köthessen felhasználási szerződést, szükséges előtte egy írásbeli megállapodás megkötése az elektronikus út alkalmazása tekintetében. A gyakorlatban különböző, közös jogkezelésbe tartozó felhasználást megvalósító felhasználók oldaláról igény mutatkozik a felhasználási szerződés elektronikus úton történő megkötésére. Ez a tömeges felhasználások engedélyezésénél a közös jogkezelő szervezet munkáját is megkönnyítené. A felhasználási szerződést a jelenlegi szabályozás szerint írásba kell foglalni.

Az álképviselőt, és ezáltal a szerződés létre nem jöttének elkerülésére, a felhasználó személyének a megfelelő azonosítására a javasolt megoldás az eljáró feleket hagyományosan, vagy az írásbeliség követelményeinek megfelelő elektronikus úton írásba foglalt (aláírt) jognyilatkozattal azonosítja. Ez biztosítja azt, hogy a közös jogkezelő szervezet a későbbiekben a jogdíjak és az egyéb adatszolgáltatási igények érvényesítése érdekében sikerrel tudjon fellépni, adott esetben a szerződéses igények, vagy a szerződés keretét meghaladó felhasználás esetén a jogsértéssel összefüggő igények érvényesítése érdekében, a nélkül, hogy a szerződés létrejötté vagy a felhasználó személye tekintetében elnehezített bizonyítási követelmények terhelnék. Az írásban azonosított felhasználó a jognyilatkozatban előírt és általa elfogadott módon tehet elektronikus úton felhasználási szerződési jognyilatkozatot, amely így, a megelőző azonosító nyilatkozattal együtt azonosítja a feleket, és tartalmazhatja az összes lényeges tartalmi elemet is.

A hagyományosan írásba foglalt, és az elektronikus utat kombináló megoldás szokatlan kikötés [Ptk. 6:78. § (2) bekezdés], ezért erről külön tájékoztatni szükséges a felhasználót, például az elektronikus út kikötési szabályainak a jogdíjközleménybe foglalása által. A hagyományosan írásba foglalt és az elektronikus utat kombináló megoldást az Sztj. speciális rendelkezése alapján írásba foglaltak kell tekinteni. Így nem áll fenn az a veszély, hogy a Ptk. írásbeliségét szigorúan értelmező gyakorlat alapján az ilyen szerződések semmisnek minősíthetők.

16. §

Az Sztj. új 46/A. §-a SatCab irányelv 8. cikk (1) bekezdésének való megfelelést szolgálja. A rendelkezés megvalósítja továbbá az EUB C-431/09. és C-432/09. egyesített Airfield ügyben hozott döntésének [83] bekezdésében foglaltak és a hazai szerződéses gyakorlat kodifikálását is.

A kapcsolódó nemzetközi és hazai jogértelmezés és a hazai engedélyezési gyakorlat kodifikálása által megvalósul a SatCab irányelv 8. Cikk (1) bekezdés utolsó mondata szerinti rendelkezés, vagyis a kizárólag közvetlen betáplálással megvalósított felhasználásban résztvevő felek engedélyszerzésének szabályozása. A közvetlen betáplálással megvalósított –

érdemben eddig is egyetlen, egységes felhasználásnak tekintett – felhasználás engedélyezésére a televízió szervezet közvetlenül is szerződhet a jogosulttal, feltéve, hogy e szerződésben a feleknek módja van kitérni a felhasználás körülményeire, így például a nyilvánosság elérését lehetővé tevő műsorterjesztő szervezetek közreműködésére, az így elért nyilvánosságra, és a teljes felhasználási mértékre tekintettel megállapított díjra is. A felhasználásban résztvevő felek között a díjteher arányos megosztása a műsorterjesztés és a digitális átállítás szabályairól szóló 2007. évi LXXIV. törvény (Dtv.) 37. §-a szerinti műsordíjjal kerül rendezésre. Fontos kiemelni, hogy ez a rendelkezés a direkt betáplálással kapcsolatos szabályozás második pillére. A szabályozás sarokpontja a 26. § új (5a) bekezdése, amely rögzíti azt, hogy a direkt betáplálás is sugárzásnak tekintendő, nem egy új, önálló vagyoni jog, és azt is, hogy az eredeti rádió- vagy televízió szervezeten kívül a nyilvánosságot elérő szervezetnek is felhasználási jogot kell rá szereznie. A második pillért képező jelen rendelkezés lehetővé teszi a jogosult számára a felhasználási szerződés megkötését a rádió- vagy televízió-szervezettel olyan módon is, hogy az kiterjedjen a műsorhordozó jelek nyilvánosságához közvetítésében közreműködő szervezetek tevékenységére is.

A (2) bekezdésben meghatározott ellenőrzési mechanizmus tekintetében lényeges szempont, hogy csak az ellenőrzéshez szükséges adatok bekérésére kerülhet sor, amely során az adatkérő köteles tartózkodni a visszaélésszerű joggyakorlástól. Az adatszolgáltatási kötelezettség az adatszolgáltatásra kötelezett – a felhasználásban közreműködő rádió- vagy televízió szervezet és a rádió- vagy televízió szervezettől különböző – szervezet rendelkezésére álló adatokra terjed ki.

17. §

A 48. § (1) bekezdésének kiegészítése a CDSM irányelv 20. cikkében foglalt rendelkezésnek való megfelelést szolgálja. A bírósági út mellett, a felhasználási szerződés kapcsán felmerülő értékaránytalanság esetén a felek a Szerzői Jogi Szakértő Testület mellett működő egyeztető testülethez is fordulhatnak.

A 48. § új (2) bekezdése a CDSM irányelv 20. cikk (2) bekezdésének való megfelelést szolgálja oly módon, hogy kiveszi a 48. § (1) bekezdésének hatálya alól a közös jogkezelő szervezetek, valamint független jogkezelő szervezetek által kötött felhasználási szerződéseket, valamint a közös jogkezelő szervezetek által a díjigények gyakorlása körében a díjfizetésre kötelezettel kötött megállapodásokat.

18. §

Az 50/A. § a CDSM irányelv 19. cikkének való megfelelést szolgálja.

Az 50/A. § (1) bekezdése biztosítja, hogy minden szerző legalább évi rendszerességgel átfogó tájékoztatást kapjon a felhasználási engedéllyel vagy átruházással érintett, szerzői jogi

szempontból releváns jogainak felhasználási módjáról, a keletkezett bevételekről és a fizetendő díjakról. Az átruházási szerződésekre az 55. § (1) bekezdése rendeli megfelelően alkalmazni a tájékoztatási kötelezettségre irányadó rendelkezéseket. Az adatszolgáltatás ki kell, hogy terjedjen az ügy szempontjából releváns összes bevételi forrásra, beleértve adott esetben a másodlagos kereskedelmi hasznosításból (merchandising) származó bevételeket.

A tájékoztatás tekintetében a törvény nem határoz meg formai kötöttséget, bármilyen olyan formában megtörténhet, ami lehetővé teszi utólag a tájékoztatás megtörténtének igazolását, így a felhasználó elektronikus úton is tájékoztathatja a szerzőt.

A tájékoztatási kötelezettséget nem lehet szerződésben kizárni, még akkor sem, ha a felek titoktartási megállapodást kötnek.

Az 50/A. § (2) bekezdése a CDSM irányelv (74) preambulum bekezdésében foglaltaknak megfelelően tisztázza, hogy a tájékoztatási kötelezettségnek nincs helye az ingyenes felhasználási szerződések esetében.

Az 50/A. § (3) bekezdése azon alapul, hogy a film és az audiovizuális piac sajátosságai – főként a jogosultak kiemelten nagy száma – indokolják, hogy a tájékoztatási kötelezettség ne legyen automatikus, hanem csak akkor legyen alkalmazandó, ha a tájékoztatást a jogosultak írásban vagy elektronikus úton kérik a felhasználótól. Az írásbeliség a Ptk. szabályaira épül, ugyanakkor jelen esetben az ott megkívánt formai követelmények mellőzésével, e-mailben küldött igény elfogadása is indokolt a tájékoztatás igénylésének megkönnyítése érdekében. Erre a CDSM irányelv 19. cikk (1) bekezdése ad felhatalmazást.

Az 50/A. § (4)-(5) bekezdései a CDSM irányelv 19. cikk (2) bekezdésének való megfelelést szolgálják. A (4) bekezdés lehetővé teszi az (1) bekezdés szerinti adatszolgáltatást mindazon esetekben is, ahol a szerzővel szerződő fél a jogokat tovább engedélyezi, és ebben az esetben a tovább engedélyezés keretében jogosított személytől is kérhető az adatszolgáltatás.

A (4) bekezdésben foglalt jogosultság tekintetében a jogszabály egy sorrendet határoz meg, amely szerint a szerző elsőként közvetlen szerződéses partnerén keresztül jogosult tájékoztatást kérni, majd, ha az így kapott tájékoztatást hiányosnak véli, akkor térhet át a (4) bekezdés szerinti tájékoztatáskérésre.

Az 50/A. § (6) bekezdése a CDSM irányelv 19. cikk (3) bekezdésének való megfelelést szolgálja. Az (6) bekezdés a tájékoztatás adására kötelezett személyek tekintetében tartalmaz egy enyhítő rendelkezést, amely szerint abban az esetben, ha a tájékoztatási kötelezettség a felhasználásból származó bevételhez képest aránytalan adminisztratív terhet jelent, azt csak az adott helyzetben általában elvárható mértékben kell teljesíteni.

Az 50/A. § (7) bekezdése a CDSM irányelv 19. cikk (3) bekezdésének való megfelelést

szolgálja, tisztázva, hogy a felhasználási szerződés megszűnése esetén miként lehet alkalmazni a tájékoztatási kötelezettséggel kapcsolatos rendelkezéseket. A szerződés megszűnését követő tájékoztatási kötelezettség értelemszerűen csak a szerződés megszűnését megelőző, utolsó egy éves időtartamra vonatkozik.

Az 50/A. § (8) bekezdése CDSM irányelv 19. cikk (4) bekezdésének való megfelelést szolgálja. A (8) bekezdés szerint a tájékoztatási kötelezettség nem áll fenn, azaz meg is tagadható, ha a szerző teljes műhöz való hozzájárulása nem jelentős. A tájékoztatási kötelezettség nem tagadható meg, amennyiben ahhoz a 48. § szerinti „bestseller-klauzula” alkalmazása érdekében van szükség. A hozzájárulás nem jelentős volta minden esetben egyedileg állapítandó meg. A hozzájárulás önmagában egy adott műfajhoz tartozás okán, a műfaji sajátosságok miatt nem tekinthető nem jelentősnek. A hozzájárulás jelentőségének megállapítása körében többek között figyelembe vehető, hogy a hozzájárulás közvetlen hatással van-e a teljes mű sikerére továbbá, hogy az adott hozzájárulás mennyiben lenne helyettesíthető egy másik szerző által anélkül, hogy az a teljes mű kereskedelmi sikerét a piacon veszélyeztetné.

Az 50/A. § (9) bekezdése a CDSM irányelv 19. cikk (5) bekezdésének megfelelést szolgálja. A (9) bekezdés előírja az 50/A. § szerinti tájékoztatási kötelezettségi szabályokat a kollektív szerződések tekintetében is.

Az 50/A. § (1) bekezdése a felhasználási és vagyonátruházási szerződések megkötésekor fennálló egyenlőtlen tárgyalási pozíció kiegyensúlyozására szolgál, azonban az Szjt. 30. §-ban szabályozott, munkaviszonyban és más hasonló jogviszonyban alkotott művek esetében nem beszélhetünk felhasználási vagy vagyonátruházási szerződésről. A munkáltató a törvény erejénél fogva („cessio legis”) szerzi meg a mű átadásával a vagyoni jogokat, amennyiben a munkaszerződésben meghatározott munkaköri kötelezettség része a mű elkészítése. E bekezdés a 30. §-sal összhangban kizárólag akkor alkalmazandó, ha a mű elkészítése a szerző munkaviszonyból folyó kötelessége. Mindezek alapján szükségtelen és indokolatlan terhet jelentene az (1) bekezdésben előírt részletes tájékoztatási kötelezettséget telepíteni arra a törvény erejénél fogva jogot szerző munkáltatóra, aki a munkaszerződésben megjelölt ellentételezés teljesítésével már megfizette a mű elkészítését, ezért az 50/A. § (10) bekezdése rögzíti, hogy az 50/A. § rendelkezései nem alkalmazandók munkaviszony, vagy más hasonló jogviszony esetében. Amennyiben a munkavállaló és a munkáltató eltérően állapodott meg, és a munkáltató egy külön, a munkaköri leírásban foglaltakon kívül eső vagyonátruházási vagy felhasználási szerződéssel szerez jogot a munkavállaló által alkotott művön, a tájékoztatási kötelezettség az (1) bekezdés alapján továbbra is fennáll. A (10) bekezdés továbbá tisztázza azt is, hogy az 50/A. § rendelkezései nem alkalmazandók a közös jogkezelő szervezetek és a független jogkezelő szervezetek által kötött felhasználási szerződésekre, valamint a közös jogkezelő szervezetek által a díjigények gyakorlása körében a díjfizetésre kötelezettel kötött megállapodásokra.

Az 50/B. § a CDSM irányelv 23. cikkének való megfelelést szolgálja. E körben rögzíti, hogy a szerzők számára járó méltányos díjazással kapcsolatos rendelkezésektől [50/A. §, 48. §, 102. §] eltérő szerződéses kikötés semmis, és ez esetben a semmis rész, vagy külföldi jog kikötése helyett a 48. §, az 50/A. § (1)–(8) bekezdés, illetve a 102. § rendelkezéseit kell alkalmazni. Ezen semmisségre csak a szerző érdekében lehet hivatkozni.

Az Szt. 55. § (1) bekezdésének megfelelően a felhasználási szerződésre vonatkozó rendelkezéseket megfelelően alkalmazni kell a szerzői vagyoni jogok átruházására irányuló szerződésre valamint az előadóművészi teljesítmények felhasználására és az előadóművészi vagyoni jogok átruházására vonatkozó szerződésre is.

19. §

Az 57/A. § a CDSM irányelv 2. cikk 6. pontjának való megfelelést szolgálva határozza meg a tartalmegosztó szolgáltató fogalmát, hivatkozva az Ektv. 2. § k) pontja szerinti szolgáltató fogalmára. E szerint szolgáltató az információs társadalommal összefüggő szolgáltatást nyújtó természetes, illetve jogi személy vagy jogi személyiség nélküli szervezet. Az Ektv. szerinti szolgáltató fogalmát az 57/A. § (1) bekezdés annyiban egészíti ki, hogy e szolgáltató abban az esetben minősül tartalmegosztó szolgáltatónak, ha fő vagy egyik fő célja a szolgáltatás igénybe vevői (felhasználói) által feltöltött, jelentős mennyiségű, szerzői jogi védelem alatt álló mű vagy más védelem alatt álló teljesítmény tárolása, üzletszerű összerendezése és hirdetése, valamint ezen művekhez és teljesítményekhez való hozzáférés biztosítása a nyilvánosság számára. A fentiekből következően az adatbázisokat, mint kapcsolódó jogi teljesítményeket nem érinti e szabályozás.

A 57/A. § hatálya alá tehát azok a szolgáltatások tartoznak, amelyek legfontosabb vagy egyik legfontosabb célja a szerzői jogi védelem alatt álló tartalmak nagy mennyiségben való tárolása, illetve annak lehetővé tétele, hogy a szolgáltatást igénybe vevő személyek (felhasználók) feltöltsék és megosszák ezeket a védett tartalmakat, abból a célból, hogy azokból akár közvetlenül vagy közvetve hasznot szerezzenek azzal, hogy egy nagyobb közönség kiszolgálása érdekében összerendezik és hirdetik ezen védett műveket, többek között kategorizálással és célzott promóció alkalmazásával.

A definíció azon szolgáltatásokat célozza, amelyeknek fontos szerepe van az online tartalompiacra azáltal, hogy ugyanazért a közönségért más tartalmegosztó, például online audio- és videoközvetítési szolgáltatásokkal versenyeznek.

A 57/A. § szerinti szolgáltatások nem foglalhatják magukban azokat a szolgáltatásokat, amelyek fő célja nem egyezik meg a tartalmegosztó szolgáltató fogalmában foglaltakkal, azaz az olyan szolgáltatás, amelynek nem célja az igénybe vevői számára nagy mennyiségű, szerzői jogi védelem alatt álló tartalom feltöltésének és megosztásának lehetővé tétele acélból, hogy e tevékenységből hasznot szerezzen.

Eszerint nem minősülnek az 57/A. § alapján meghatározott tartalommegosztó szolgáltatóknak különösen a nonprofit online enciklopédiák, a nonprofit oktatási és tudományos adatbázisok, a nyílt forráskódú számítógépi programokat fejlesztő, illetve megosztó platformok, az Európai Elektronikus Hírközlési Kódex létrehozásáról szóló (EU) 2018/1972 irányelvben meghatározott elektronikus hírközlési szolgáltatások nyújtói, az online piacterek és a vállalkozások közötti felhőalapú szolgáltatások, továbbá azon felhőalapú szolgáltatások, amelyek lehetővé teszik a felhasználóik számára, hogy saját használatukra tartalmakat töltsenek fel.

Egy tartalommegosztó szolgáltató által tárolt és hozzáférhetővé tett tartalom jelentős mennyiségének megítélése szempontjából különösen az alábbi tényezők vizsgálata szükséges a CDSM irányelv alapján: a) a szolgáltatás által elért közönség mérete; és b) felhasználói által feltöltött, szerzői jogi védelem alá tartozó művek és más teljesítmények száma.

Az 57/B. § a CDSM irányelv 17. cikk (1) bekezdésének való megfelelést szolgálja. A nyilvánosság számára lehívásra hozzáférhetővé tétel az Szt. terminológiájával összhangban magába foglalja a szerzők 26. § (8) bekezdése szerinti jogát, továbbá a szomszédos jogosultak esetében is a megfelelő jogokat: az előadóművészek 73. § (1) bekezdés e) pontja szerinti, a hangfelvétel előállítók 76. § (1) bekezdés c) pontja szerinti, a rádió- és televízió-szervezetek 80. § (1) bekezdés d) pontja szerinti, a filmelőállítók 82. § (1) bekezdés c) pontja szerinti jogait is.

A rendelkezés egyértelműsíti, hogy a tartalommegosztó szolgáltatók szerzői jogi szempontból releváns felhasználást, nyilvánosság számára lehívásra hozzáférhetővé tételt valósítanak meg, amikor a felhasználóik által feltöltött, védelem alatt álló művekhez hozzáférést biztosítanak a nyilvánosság számára. Tekintettel arra, hogy ilyen esetekben a tartalommegosztó szolgáltatók felhasználást valósítanak meg, a szerzői jog alapvető logikája alapján előzetesen felhasználási engedélyeket kell szerezniük az érintett jogosultaktól.

Az 57/B. § lényege annak tisztázása, hogy az engedélyköteles magatartás a más által, jelen esetben a tartalommegosztó szolgáltatást igénybe vevő személyek által többszörözött tartalmak lehívásra hozzáférhetővé tételében áll. Ugyanakkor szükséges tisztázni, hogy a CDSM irányelv nem új, *sui generis* vagyoni jogot hozott létre, hanem a már meglévő nyilvánossághoz közvetítési jog tekintetében egyértelműsítette, hogy e speciális felhasználás is az ernyője alá tartozik.

Az 57/C. § a CDSM irányelv 17. cikk (2) bekezdésének való megfelelést szolgálja. A nyilvánosság számára hozzáférhetővé tétel az Szt. terminológiájával összhangban magába foglalja a szerzők 26. § (8) bekezdés második mondata szerinti jogát, továbbá a szomszédos jogosultak esetében is a megfelelő jogokat: az előadóművészek 73. § (1) bekezdés e) pontja szerinti, a hangfelvétel előállítók 76. § (1) bekezdés c) pontja szerinti, a rádió- és televízió-szervezetek 80. § (1) bekezdés d) pontja szerinti és a filmelőállítók 82. § (1) bekezdés c) pontja

szerinti jogait is. Az 57/C. § egyrészt rögzíti, hogy a tartalomjegyzék szolgáltató által megszerzett felhasználási engedélynek a szolgáltatást igénybe vevő személyek által végzett cselekményekre is ki kell terjednie, ha ezek a személyek (felhasználók) egyébként nem kereskedelmi alapon járnak el és nem termelnek ezzel jelentős bevételt. Ez a rendelkezés tehát azt biztosítja, hogy a feltöltő felhasználók felelőssége is lefedésre kerüljön a szolgáltató által megszerzett felhasználási engedélyk révén. Ennél fogva egyértelművé válik, hogy a szolgáltatást nem kereskedelmi célból, vagy nem kereskedelmi mértékű bevételt eredményező módon igénybe vevő (vég)felhasználók külön engedély nélkül helyezhetnek el akár szerzői jogi védelem alatt álló tartalmakat is e szolgáltatók felületein.

A rendelkezés másrészt azt is tisztázza, hogy ha a szolgáltatást igénybe vevő személy és a szolgáltatás felületén elhelyezett védett tartalom jogosultja között jön létre a felhasználás engedélyezésére irányuló felhasználási szerződés, akkor ez nem minden esetben terjed ki szükségszerűen a tartalomjegyzék szolgáltató általi nyilvánosság számára hozzáférhetővé tételre, hanem csak az igénybe vevőnek adott engedély keretein belül. Ez a rendelkezés tehát nem teremt alapot a tartalomjegyzék szolgáltató javára annak feltételezésére, hogy a szolgáltatás igénybe vevője a szolgáltató részére is minden vonatkozó felhasználási engedélyt megszerzett. A CDSM irányelv (69) preambulumbekzdésének megfelelően nem vélelmezhető a tartalomjegyzék szolgáltató javára az, hogy felhasználói minden vonatkozó felhasználási engedélyt megszereztek.

Az 57/D. § a CDSM irányelv 17. cikk (3) bekezdésének megfelelést szolgálja, amely szerint nem alkalmazandó 2000/31/EK irányelv 14. cikk (1) bekezdésében megállapított felelősségkorlátozás a 17. cikk hatálya alá tartozó helyzetekre. Az 57/D. § kimondja, hogy amennyiben a tartalomjegyzék szolgáltató az 57/B. § szerinti nyilvánosság számára hozzáférhetővé tételt végez, a javára nem alkalmazható az Ektv. 10. §-ában meghatározott felelősségkorlátozás, amely szerint a tárhelyszolgáltatást végző közvetítő szolgáltató nem felel az igénybe vevő által biztosított információért, ha a) nincs tudomása az információval kapcsolatos jogellenes magatartásról, vagy arról, hogy az információ bárkinek a jogát vagy jogos érdekét sérti; b) amint az a) pontban foglaltakról tudomást szerzett, haladéktalanul intézkedik az információk az Ektv. 13. §-a szerinti eltávolításáról, vagy a hozzáférést nem biztosítja.

Az 57/E. § a CDSM irányelv 17. cikk (4) bekezdésének való megfelelést szolgálja. Az 57/E-57/I. § a CDSM irányelv 17. cikk (4)-(6) bekezdésének való megfelelést szolgálják.

Az 57/E. § határozza meg az 57/B. § megsértésével történő felhasználások tekintetében a tartalomjegyzék szolgáltatóknak az elsődleges felelősség alól való mentesülésének eseteit. Ennek értelmében a szolgáltatók nem felelősek a jogosulatlanul elérhetővé tett művek nyilvánosság számára hozzáférhetővé tételéért, amennyiben az adott helyzetben általában elvárható legnagyobb gondossággal jártak el a felhasználási engedélyk megszerzése, illetve a jogosult által konkrétan megjelölt tartalmak elérhetetlenségének biztosítása érdekében,

valamint eleget tettek az értesítési-eltávolítási kötelezettségnek, amely a jogsértő tartalom újbóli megjelenésének megakadályozását is magában foglalja. Az adott helyzetben általában elvárható legnagyobb gondossággal való eljárás fordulata a CDSM irányelv által megkövetelt „best efforts” mérce megjelenítését szolgálja, figyelembe véve a Polgári Törvénykönyv felelősségi rendszerét.

A felelősségi mérce bár figyelembe veszi a Polgári Törvénykönyv felelősségi rendszerét, mégis direkt elválnak az elvárható magatartás elvétől, és bevezet egy új, önálló felelősségi mércét a CDSM irányelv által meghatározott „best efforts” mércéhez igazodva, amely az adott helyzetben általában elvárható legnagyobb gondossággal való eljárási mérceként került átültetésre.

Az elválás oka különösen az, hogy a CDSM irányelv egy új, *sui generis* felelősségi rezsimet vezet be a tartalmegosztó szolgáltatókra tekintettel, amely nem feleltethető meg teljes mértékben a magyar polgári jog adott helyzetben általában elvárható magatartási mércéjével, hanem annál egy magasabb szintű elvárást támaszt a tartalmegosztó szolgáltatókkal szemben.

A CDSM irányelv szövege az általános mentesülés tekintetében három eset tekintetében használja a „best efforts” mércét. Elsőként a felhasználási engedély megszerzéséhez kapcsolódóan jelenik meg a mérce, ahol azt jelenti, hogy a tartalmegosztó szolgáltatónak aktívan és egy magas szintű elvárásnak megfelelően kell eljárnia annak érdekében, hogy az online felületére feltöltendő művek vagy szomszédos jogi teljesítmények tekintetében felhasználási engedélyt szerezzen. Amennyiben a felhasználási engedély megszerzése a megfelelő eljárás mellett mégsem sikerül, akkor is fennáll még a mentesülés lehetősége, ha ez az elvárt szintű gondosság megvalósult. A CDSM irányelv kimondja továbbá, hogy az online tartalmegosztó szolgáltatóknak „minden tőlük telhetőt meg kell tenniük” a szakmai gondosság magas szintű ágazati normáinak megfelelően annak elkerülésére, hogy szolgáltatásaikon keresztül az érintett jogosultak által meghatározott, nem engedélyezett művek és szomszédos jogi teljesítmények elérhetőek legyenek. Fontos azonban megjegyezni, hogy a „minden tőlük telhetőt megtettek” elvárás az arányosság mércéje alapján értelmezendő, így az értékelésnél figyelembe kell venni az adott helyzet körülményeit, így különösen a tartalmegosztó szolgáltató méretét és lehetőségeit. Harmadik elemként az ezen eljárások ellenére a felületekre felkerült művek tekintetében kerül elvárásként meghatározásra, hogy a tartalmegosztó szolgáltatónak a jogszerűtlenül közzétett mű vagy szomszédos jogi teljesítmény hozzáférhetetlenné tételének vagy eltávolításának, valamint jövőbeni elérhetővé tételének megakadályozására a „best efforts” mérce szerint kell eljárnia. E három best effort követelmény bármelyikének elmulasztása a felelősség beálltát okozza a szolgáltató oldalán.

A „best efforts” mérce tehát átfogja az egész mentesülési rezsimet. A „best efforts” mérce csak a jogi személyek egy tipizált csoportjára vonatkozik és két tekintetben is speciális az általános elvárhatósági mércéhez képest. Egyrészt a felelősségi rezsím alanyai professzionális

szolgáltatókként nagyobb gondosság tanúsításával tartoznak az általános elvárhatósági mércéhez képest, egyúttal ugyanakkor ezen felelősségi mérce igazodik arányossági tényezőkhöz is, mint a szolgáltató anyagi lehetőségei, mérete, egyéb jellemzői. Nem támasztható ugyanis ugyanaz a követelmény egy közép méretű szolgáltató és egy nagy forgalmú, nagy bevétellel rendelkező szolgáltató esetében, különös tekintettel a komoly anyagi ráfordítással járó technológiák alkalmazására és intézkedések megtételére.

Így például annak értékelésekor, hogy az 57/E. § (2) bekezdés b) pontjának megfelelt-e a tartalomjegyző szolgáltató – azaz, hogy a szakmai gondosság magas szintű ágazati normáinak megfelelően, az adott helyzetben általában elvárható legnagyobb gondossággal járt-e el annak érdekében, hogy szolgáltatása keretében ne lehessen hozzáférni a nem engedélyezett művekhez vagy szomszédos jogi teljesítményekhez – figyelembe kell venni különösen, hogy milyen ágazati gyakorlatok vannak, és az összes releváns tényező, valamint körülmény tekintetbe vételével mennyire volt hatékony, valamint arányos a tartalomjegyző szolgáltató által alkalmazott gyakorlat.

Az értékelés szempontjából több tényezőt is figyelembe kell venni, mint például a tartalomjegyző szolgáltató méretét, a különböző típusú tartalmak hozzáférhetőségét megakadályozó meglévő eszközök technikai állásának alakulását, beleértve a lehetséges jövőbeli fejlesztéseket is, és az ilyen eszközök szolgáltatásoknak okozott költségeit.

A szerzői jogi vagy szomszédos jogi védelem alatt álló tartalmak nem engedélyezett hozzáférhetőségének megakadályozására a tartalom típusától függően különböző eszközök lehetnek megfelelőek és arányosak, ezért nem lehet kizárni, hogy bizonyos esetekben a nem engedélyezett tartalom hozzáférhetőségének megakadályozása csak a jogosultak által történő értesítés nyomán érhető el. Ez a tartalomjegyző szolgáltatók által tett lépések ugyanis a magas szintű gondossági követelmények ellenére sem haladhatják meg a cél teljesítéséhez szükséges mértéket, ezzel betartva az 57/E. § (4) valamint (6) bekezdésében foglalt rendelkezéseket.

Ilyen esetekben kerül alkalmazásra az 57/E. § (2) bekezdésének c) pontja, amely attól függetlenül irányadó kötelezettség a felelőség alóli mentesüléshez, hogy a jogosult előzetesen megadta-e a lényeges és szükséges információkat a tartalomjegyző szolgáltatóknak a mű vagy a szomszédos jogi teljesítmény tekintetében. A tartalomjegyző szolgáltató felelősége bármely egymással párhuzamosan irányadó elvárásnak való meg nem felelésen alapulhat. Így felelősséggel tartozik a mű vagy szomszédos jogi teljesítmény nyilvánosságához közvetítésének jogosulatlan cselekményéért, amennyiben a megfelelően indokolt értesítés kézhezvételét követően nem intézkedik haladéktalanul az értesítés tárgyát képező mű vagy szomszédos jogi teljesítmény hozzáférhetetlenné tétele vagy szolgáltatásáról történő eltávolítása érdekében. Ezen túlmenően az ilyen tartalomjegyző szolgáltató akkor is felelősségre vonható, ha nem jár el megfelelő gondossággal annak érdekében, hogy a jogosult által e célból szolgáltatott lényeges és szükséges információk alapján megakadályozza a konkrét, nem engedélyezett mű

vagy szomszédos jogi teljesítmény újbóli, jövőbeli feltöltését.

Az 57/E. § (3) bekezdése az 57/E. § (2) bekezdés c) pontjához kapcsolódóan rögzíti, hogy a c) pontban foglalt mentesülési feltételként meghatározott eljárásra az Ektv. 13. §-ában foglalt eljárás rendelkezéseit kell alkalmazni azzal az eltéréssel, hogy ahol az Ektv. 13.§-a szolgáltató ért, ott az 57/A.§ szerinti tartalmegosztó szolgáltatót kell érteni.

Az 57/E. § (4) bekezdése a CDSM irányelv 17. cikk (7) bekezdésének megfelelést szolgálja. Ez által rögzítésre kerül, hogy az 57/E. § (2) bekezdésében meghatározott, a tartalmegosztó szolgáltatók által végrehajtandó intézkedések nem irányulhatnak az olyan felhasználások megakadályozására, amelyek természetüknél fogva nem sértenek szerzői jogot, azaz jogszerű felhasználásoknak minősülnek. Ilyen felhasználások különösen szabad felhasználások, a már közkincsbe tartozó művek felhasználása vagy a Creative Commons által engedélyezett művek megfelelő felhasználása. Annak részleteit, hogy ezen általános elvárásnak a szolgáltató miként feleljen meg, a tervezet nem részletezi. Ennek érdekében alkalmazhatók lehetnek például olyan megoldások, amelyek a szolgáltatók által a feltölteni kívánt tartalmak előzetes szűrése kapcsán kerülnek alkalmazásra, értékelve az adott tartalom feltöltésének valószínűsíthetően jogszerű voltát, de a tartalmat elhelyező (feltöltő) személyeknek a tartalom felhasználásának természetével kapcsolatos nyilatkozatainak figyelembevételére alkalmas technológiák is szolgálhatják e célt. E téren az Európai Bizottságnak a CDSM irányelv 17. cikkének alkalmazása kapcsán kiadott iránymutatásai (guidelines) tartalmazznak releváns gyakorlati példákat.

Az 57/E. § (5) bekezdése a CDSM irányelv 17. cikk (5) bekezdésének való megfelelést szolgálja. Az 57/E. § (3) bekezdése ezt a mentesülést oly módon árnyalja, hogy meghatározza, hogy a feltételek teljesülése tekintetében mit kell figyelembe venni, ugyanis a felelősségi mentesüléshez szükséges kötelezettségek megtételének értékelése a szolgáltatás típusától, a közönség méretétől, a feltöltött művek típusától, valamint a megfelelő és hatékony eszközök rendelkezésre állásától és költségeitől függ.

A felsorolt feltételek tekintetében figyelembe kell venni a jogsértő tartalom elhelyezése idején aktuális piaci gyakorlatokat, az akkor elérhető technológiákat, valamint ezen gyakorlatok és technológiák arányosságát és a szerzői jogokat nem sértő felhasználói feltöltésekre gyakorolt hatásukat.

Az 57/E. § (6) bekezdése a CDSM irányelv 17. cikk (8) bekezdésével összhangban tisztázza, hogy az 57/E.§-ban foglalt előírásoknak való megfelelés nem vezethet általános nyomonkövetési kötelezettséghez.

Az 57/F. § a CDSM irányelv 17. cikk (4)-(6) bekezdéseinek való megfelelést szolgálja. Az 57/F. § a piacon újonnan megjelenő, vagy új szolgáltatást bevezető tartalmegosztó szolgáltatók tekintetében határoz meg külön, enyhébb mentesülési szabályokat az 57/B. §

megsértése esetére. A mentesülési szabályok az olyan kisebb szolgáltatókra vonatkoznak, amelyek éves forgalma nem éri el a 10 millió euró összeget és emellett szolgáltatásuk nem régóta, kevesebb, mint 3 éve érhető el a piacon. A kis- és középvállalkozások, illetve a startupok fejlődésének biztosítása érdekében ezeknek a szolgáltatóknak kevesebb kötelezettségnek kell megfelelniük a mentesülés érdekében: mindössze a felhasználási engedély megszerzése érdekében az adott helyzetben általában elvárható legjobb módon kell eljárniuk, illetve a klasszikus értesítési-eltávolítási kötelességnek kell megfelelniük.

Szigorúbbá válik a mentesülési feltétel ezen tartalommosztó szolgáltatók esetében, ha átlagosan egyedi látogatóik száma havi szinten számítva meghaladja az 5 millió főt. Ebben az esetben már a művek elérhetetlenné tételéről is gondoskodniuk kell.

A 57/G. § a CDSM irányelv 17. cikk (9) bekezdésével összhangban egy hatékony és gyors panasztételi mechanizmus bevezetését és működtetését írja elő a tartalommosztó szolgáltatók számára. E panasztételi mechanizmusok keretében kell módot biztosítani arra, hogy a szolgáltatók által esetlegesen indokolatlanul megszürt tartalmak (ilyenek lehetnek például a szabad felhasználás, például paródia keretében előállított tartalmak vagy nem védett tartalmak) mégis elérhetővé válhassanak.

A jogosult által a mű vagy szomszédos jogi teljesítmény hozzáférhetlenné tételére vagy eltávolítására benyújtott kérelem tekintetében előírásként szerepel, hogy a kérelmet megfelelően indokolni kell.

A szolgáltatás igénybe vevője által benyújtott panaszt a tartalommosztó szolgáltatónak indokolatlan késedelem nélkül kell feldolgoznia, és a panasszal kapcsolatos döntésnek emberi felülvizsgálaton kell alapulnia. A szolgáltató ugyanakkor nem köteles és nem is jogosult a vita érdekében döntést hozni.

A 57/G. § (5) bekezdése tisztázza, hogy a tartalommosztó szolgáltató nem felel az olyan tartalom ismételt elérhetővé tételéért, amelyre az 57/G. §-ban foglalt panasztételi mechanizmus végeredményeként került sor.

Az 57/H. § (1) bekezdése a CDSM irányelv 17. cikk (9) bekezdésének való megfelelést szolgálja. Az 57/K. § előírja, hogy a tartalommosztó szolgáltató köteles a szolgáltatása igénybe vevőit a felhasználási feltételeiben tájékoztatni arról, hogy a műveket és más védelem alatt álló teljesítményeket miként használhatják fel, kitérve a kivételek vagy korlátozások szerint felhasználásokra is.

Az 57/H. § (2) bekezdése a CDSM irányelv 17. cikk (8) bekezdésének való megfelelést szolgálja. Az 57/H. § lehetővé teszi a jogosultak számára, hogy tájékoztatást kérjenek a tartalommosztó szolgáltatóktól a nyilvánosság számára hozzáférhetővé tétel vonatkozásában létrejött felhasználási engedély hatálya alá tartozó művek vagy szomszédos jogi teljesítmények

felhasználásáról, valamint a tartalommegosztó szolgáltatónak az 57/E.§ (2) bekezdése szerinti eljárásairól.

Ezen tájékoztatás megadására a tartalommegosztó szolgáltatók kötelesek. A CDSM irányelv (68) preambulumbekzdésében foglaltaknak megfelelően az e tájékoztatásban megadott információknak elég konkrétaknak kell lenniük ahhoz, hogy megfelelő átláthatóságot biztosítsanak a jogosultak számára, anélkül, hogy ez érintené a tartalommegosztó szolgáltatók üzleti titkait. A szolgáltatók nem kötelezhetők arra, hogy részletes és egyedi tájékoztatást nyújtsanak a jogosultaknak minden egyes azonosított műről vagy más védelem alatt álló teljesítményről. Ez nem érintheti azokat a szerződéses megállapodásokat, amelyek a szolgáltatók és a jogosultak közötti megállapodások létrejötte esetén nyújtandó tájékoztatásra vonatkozóan esetleg konkrétabb rendelkezéseket tartalmaznak.

20. §

A 60. § (4) bekezdésének kiegészítése CDSM irányelv 23. cikk (2) bekezdésének való megfelelést szolgálja. E körben rögzítésre kerül, hogy a szerzők és előadóművészek számára járó méltányos díjazással kapcsolatos rendelkezések a szoftverek vonatkozásában nem alkalmazandóak.

21. §

Az eredeti műalkotás szerzőjét megillető követő jogról szóló 2001/84/EK irányelv (a továbbiakban: 2001/84/EK irányelv) 5. cikke szerint „A 3. és a 4. cikkben említett eladási ár az adót nem tartalmazó eladási ár.” A rendelkezésből *a contrario* következik, hogy az eladási árba minden más adminisztratív költség és az adásvételi ügylet körében felszámolt egyéb díj és jutalék beleértendő.

A gyakorlatban vita alakult ki a követő jog esetében járó szerzői díj mértékének alapját képező vételár fogalma kapcsán, amely a 2001/84/EK irányelv fenti eladási árának megfelelő fogalom az Sztj. rendszerében. Felmerült a díjalap más költségekkel való csökkentése, mivel a törvény erről kifejezetten nem rendelkezik. Ezen, a 2001/84/EK irányelvvel nem konform jogértelmezés kiküszöbölése és a fogalom tisztázása érdekében szükséges egy kiegészítő rendelkezés beiktatása, amely egyértelművé teszi, hogy a díjalapot képező vételárba – az adón és más köztartozáson kívül – minden egyéb költségelem (adminisztratív, jutalék, egyéb díjak) beleszámítandó.

22. §

Az Sztj. 13. §-ának módosításához igazodóan szükséges az integritás jogának egyező módosítása az előadóművészek esetében is az eltérő jogértelmezés elkerülése érdekében.

23. §

A sajtókiadványok kiadóinak védelme elnevezésű új alcím a CDSM irányelv 15-16. cikkeinek való megfelelést szolgálja.

A 82/A. § a CDSM irányelv 2. cikk 4. pontjának való megfelelést szolgálja.

E szerint a sajtókiadvány újságírói irodalmi művekből álló gyűjtemény Az újságírói jellegű irodalmi művek magukba foglalják a médiajogban szerkesztett tartalmaknak minősülő publikációkat, ugyanakkor a jelen rendelkezés szerinti védelemhez szükséges a szerzői jogi védelem feltételeinek (egyéni, eredeti jelleg) fennállása is. Ebből adódóan értelemszerűen kiesnek a védelem köréből a kizárólag tényeket és napi híreket tartalmazó, egyéni, eredeti jellegűnek nem tekinthető kiadványok. A sajtókiadványnak három fő jellemzője van. Ezen jellemzők közül az első az, hogy kiadvány azonos cím alatt megjelenő időszakos vagy rendszeresen aktualizált kiadvány. A második fogalmi elem az, hogy a sajtókiadvány célja a nyilvánosság tájékoztatása hírekről vagy más témákról. A harmadik fő jellemző pedig az, hogy valamely szolgáltató kezdeményezésére, szerkesztői felelősségére és ellenőrzése mellett jelenik meg tetszőleges sajtótermékben (bármely tetszőleges tömegtájékoztatási eszközben).

A fogalom magában foglalja többek között a napilapokat, a heti vagy havi általános vagy szakfolyóiratokat, ideértve az előfizetésen alapuló folyóiratokat is, valamint az internetes híroldalakat.

Kivételt képeznek az időszakos tudományos vagy akadémiai céllal kiadott kiadványok. Az akadémiai cél a gyakorlatban nehezen különíthető el a tudományos céltól, így kizárólag a törvény fogalomrendszerében már használt tudományos jelző jelenik meg, amely magába foglalja az a CDSM irányelv által megkövetelt akadémiai célt (academic purposes) is. Nem vonatkozik továbbá a védelem azon weboldalakra, blogokra sem, amelyek olyan tevékenység keretében nyújtanak szolgáltatást, amelyeket nem egy szolgáltató – például hírszolgáltató – kezdeményezése, szerkesztői felelőssége és ellenőrzése keretében végeznek.

A 82/B. §-a a CDSM irányelv 15. cikkének való megfelelés körében teremti meg a sajtókiadványok kiadóinak a sajtókiadványok tekintetében egy speciális felhasználói körrel szemben fennálló szomszédos jogát. E szomszédos jog illeszkedik a már eddig is létező szomszédos jogok rendszerébe és ennek megfelelően a 83. § (1) bekezdésének szabályai a szerzői jogok védelmével való kapcsolat tekintetében itt is irányadóak, ezzel megfelelvén a CDSM irányelv 15. cikk (2) bekezdésének.

Ez alapján a sajtókiadványok kiadói számára biztosításra kerül a vezeték útján történő nyilvánossághoz közvetítési és elektronikus többszörözési felhasználások feletti rendelkezés joga, feltéve, hogy a felhasználást az Ektv. 2. § k) pontja szerinti – az információs társadalommal összefüggő szolgáltatást nyújtó – szolgáltató valósítja meg. Az új kiadói szomszédos jogot a jogalkotó kizárólagos jogként ülteti át a hazai jogba. Ugyanakkor a hazai közös jogkezelési rendszer a Kjkt. szerinti feltételek teljesülése esetén lehetővé teszi, hogy a

kiadói jogosultak elhatározásuk esetén – akár kiterjesztett hatállyal – közös jogkezelés keretében közösen érvényesítsék ezt a jogukat, feltéve, hogy erre az SZTNH-tól engedélyt szereznek. E megközelítésre alapot adhatnak a kiadói jogok átütetését megvalósító olyan tagállami rezsimek, amelyek ezen új uniós szomszédos jog gyakorlására eleve közös jogkezelést írnak elő.

Az új kiadói szomszédos jog alól három kivétel kerül meghatározásra a CDSM irányelv 15. cikk (1) bekezdésének való megfelelés során. Az első kivétel a hiperhivatkozásokat veszi ki a rendelkezés hatálya alól. A második kivétel egyes szavak, illetve nagyon rövid részletek felhasználását teszi lehetővé engedély nélkül. Az utolsó kivétel pedig az egyéni felhasználók magáncélú vagy nem kereskedelmi célú felhasználását mentesíti, beleértve az e felhasználók által történő felhasználást is. Mindemellett a IV. Fejezetben biztosított kivételek és korlátozások irányadóak e jog esetében is, beleértve az idézés jogát is.

24. §

A módosítás a CDSM irányelv 15. cikk (4) bekezdésének való megfelelést szolgálja.

A 84. § (1) bekezdésének kiegészítése a sajtókiadványok kiadói számára biztosított szomszédos jogra vonatkozó védelmi időt határozza meg, amely a sajtókiadvány első nyilvánosságra hozatalát követő év első napjától számított két év.

A szomszédos jogi védelem nem szolgálhat eszközzel a kiadványok frissítése által egy állandóan megújuló oltalomnak, ezért nem lehet az oltalmi idő tartamának számítását újratekdeni, azon esetekben, amikor a sajtókiadványt vagy az abban található egyes műveket az oltalmi idő megújítása okán frissítenek.

A szomszédos jogi védelem tárgya maga a sajtókiadvány, amely állhat szerzői jog által védett, illetve nem védett tartalmakból. Az önállóan is szerzői jogi védelemben részesülő, a sajtókiadvány részét képező tartalmak oltalmi idejét a sajtókiadványra vonatkozó rendelkezések nem befolyásolják, így a sajtókiadvány tartalmát képező szerzői művekre (pl. publicisztikákra, képekre, videókra), illetve szomszédos jogi teljesítményekre (pl. előadások, filmek, hangfelvételek) az Sztj. által meghatározott általános oltalmi idő vonatkozik továbbra is, és csak ennek leteltét követően kerülnek közkinccsbe.

25-26. §

A 84/D. § ülteti át a kereskedelmi forgalomban nem kapható művek és a szöveg- és adatbányászat kapcsán a *sui generis* adatbázisok körében bevezetendő szabad felhasználási esetköröket.

Az (1) bekezdésben szereplő módosítás a CDSM irányelv 8. cikk (2)-(3) bekezdésének való megfelelést szolgálja. A 84/D. § (1) bekezdése az adatbázis előállítók számára biztosított *sui*

generis jog alól való kivételt vezet be a CDSM irányelv 8. cikk (2) bekezdése szerint biztosítandó kivételt átültetése által, lehetővé téve a kulturális örökségvédelmi intézmények számára, hogy nem kereskedelmi célból kimásolják és újrahasznosítsák a kereskedelmi forgalomban nem kapható adatbázisokat erre dedikált, szintén nem kereskedelmi jellegű weboldalakon, – amennyiben lehetséges – a jogosult nevének feltüntetésével.

Ennek a kivételnek a kiegészítő jellege azonban abban mutatkozik meg, hogy csak olyan esetekben és olyan műtípusok tekintetében lehet alkalmazni, amikor nincs a feltételeknek megfelelő, kellően reprezentatív közös jogkezelő szervezet.

A 84/D. § (2) bekezdése CDSM irányelv 3. és 4. cikkei által előírt, a szöveg és adatbányászattal kapcsolatos kivételeinek való megfelelést szolgálja.

A 84/D. § (2) bekezdése szerinti szöveg- és adatbányászati kivétel bárkire vonatkozik, aki szöveg- és adatbányászatot szeretne végezni, bármilyen célból, de kizárólag olyan tartalmakon, amelyekhez jogszerűen fért hozzá (pl. az interneten szabadon hozzáférhetővé tett tartalmak és adatbázisok). A kutatóhelynek és kulturális örökségvédelmi intézménynek nem minősülő és nem tudományos kutatást végző intézmények és személyek tekintetében a felhasznált művek jogosultjai rendelkeznek azzal a lehetőséggel, hogy a kivétel alkalmazását kizárják. Ilyen kizárásnak minősül például azon eset, ha a jogosult a szabad felhasználás ellen előzetesen, az interneten keresztül nyilvánosan hozzáférhetővé tett tartalom esetében géppel olvasható formában (például metaadatokon, illetve egy weboldal vagy egy szolgáltatás szerződési feltételein keresztül) vagy szerződéses megállapodás vagy egyoldalú nyilatkozat útján tiltakozik. A tudományos kutatás céljából végzett szöveg- és adatbányászati kivétellel szemben tehát ezt az általános kivétel általi felhasználást szerződéses vagy más megfelelő módon kizárhatják a jogosultak.

A CDSM irányelv 3. cikk (1)-(2) bekezdésének való megfelelést szolgáló 84/D. § (3) bekezdése szerinti szöveg- és adatbányászati kivétel egy speciális jogosult körre, a kutatóhelyekre és a kulturális örökségvédelmi intézményekre korlátozódik. Ezek az intézmények tudományos kutatás céljából szöveg- és adatbányászati keretében kimásolást is végrehajthatnak az olyan adatbázisokon, amikhez jogszerű hozzáféréssel rendelkeznek, pl. előfizetés vagy vásárlás útján. Annak biztosítása érdekében, hogy a kutatás eredményeit a későbbiekben ellenőrizni lehessen, az így készült másolatokat e célból meg is lehet őrizni.

Az új kivételek bevezetése okán a 84/C. § (4) bekezdésében foglalt rendelkezés átkerült a 84/E. §-ba, ezzel kiterjesztve a háromlépcsős teszt alkalmazását az új kivételekre is. Továbbá a rendelkezések egységének biztosítása céljából az eddig 84/D és 84/E. §-ban foglalt rendelkezések átkerültek a 84/F és 84/G. §-ba, ezzel lehetővé téve az adatbázisok esetében irányadó szabad felhasználási esetkörök egy helyen történő szabályozását.

27. §

A gyakorlatban fokozott igény mutatkozik a Szerzői Jogi Szakértő Testület (a továbbiakban: SZJSZT) véleményeinek a megismerésére. Erre jelenleg a testület ügyrendje ad módot, csak úgy, mint arra, hogy felkérés esetén kérhessék az ügy titokban tartását. Az ilyen kérelemmel érintett ügyek száma megnőtt, miközben a szakértői vélemények iránti érdeklődés is fokozódott. A titokban tartással érintett ügyekben is azonban számos olyan kérdésben foglal állást az eljáró tanács, amelyben a lehetséges válasz – az ügy azonosítást lehetővé tevő adatainak, tényállási elemeinek titokban tartása mellett – a szakvélemények adatbázisát tanulmányozó jogi képviselők, bírák, szakemberek és más személyek (pl. diákok) indokolt érdeklődésére tarthat számot, mert hozzájárulhat hasonló ügyekben a jogi álláspontjuk kialakításához, kutatómunkához, szakmai publikációkhoz vagy akár gondolkodásuk formálásához is. Ebben az esetben az adatbázis kizárólag az ügy számát, tárgyát, és a felhasználási jog gyakorlásával kapcsolatos kérdésekben a tanács megállapításait tartalmazza, mellőzve a felek azonosítását lehetővé tevő adatokat.

Az SZJSZT az igazságügyi szakértőkről szóló 2016. évi XXIX. törvény 1. § d) és 35. § (1) bekezdés második mondatában meghatározott szakértő testület. E testületekre az igazságügyi szakértőkről szóló törvény rendelkezéseit az SZJSZT-t létrehozó jogszabályban foglalt eltérésekkel kell alkalmazni. Mivel az igazságügyi szakértőkről szóló törvény nem rendelkezik a szakértői vélemények nyilvánosságáról, sőt, csak arról rendelkezik, hogy a szakvéleményt hogyan kell a kirendelő bírósághoz/hatósághoz benyújtani (48. §), ezért a szerzői jogi szakértő testületi szakvélemény nyilvánosságára, és a nyilvánosság korlátjaira vonatkozó szabályokat jelen, a testületet létrehozó törvényben célszerű szabályozni.

A módosítás ezen túlmenően bevezet egy rövidítést is az SZJSZT tekintetében.

28. §

A módosítás a CDSM irányelv 21. cikkének való megfelelést szolgálja. E szerint a felhasználó és a jogosult az Egyeztető Testülethez fordulhat az átláthatósági kötelezettséggel és a szerződéskezelési mechanizmussal kapcsolatos jogviták esetén is. Tartalmaz továbbá egy a pontosítást szolgáló technikai módosítást is.

29. §

Technikai módosítás, a már hatályon kívül helyezett választottbíráskodásról szóló 1994. évi LXXI. törvényre való merev hivatkozás helyett egy a hatályos törvényre (a választottbíráskodásról szóló 2017. évi LX törvény) való rugalmas hivatkozás kerül bevezetésre. E mellett átvezetésre kerül a Szerzői Jogi Szakértő Testületre bevezetett rövidítés.

30. §

A 111/J. § a Javaslat hatálybalépéséhez kapcsolódó, átmeneti rendelkezéseket állapít meg.

A 111/J. § (1) bekezdése a CDSM irányelv 15. cikk (4) bekezdésének való megfelelést szolgálja. E szerint a sajtókiadványok kiadóinak védelme kiterjed a 2019. június 6. napján, vagy azt követően nyilvánosságra hozott sajtókiadványokra is, azonban értelemszerűen a sajtókiadványok kiadói ezen sajtókiadványok tekintetében is csak 2021. június 1. napjától kezdve élhetnek a törvény által biztosított jogukkal, tehát a sajtókiadványok korábbi felhasználásai tekintetében a sajtókiadványok kiadóinak biztosított szomszédos jog megsértésére hivatkozva nem léphetnek fel.

A közvetlen betáplálással megvalósított nyilvánosságához közvetítés felhasználása nem új felhasználási mód, annak jogalapjaként a gyakorlat korábban az 26. § (3) bekezdése szerinti kódolt sugárzás jogát hivatkozta, analógiaként. A közvetlen betáplálással megvalósított nyilvánosságához közvetítések vonatkozásában a jelen rendelkezés célja az így alkalmazott analógia kiváltása is e felhasználási módok vonatkozásában. A 111/J. § (2) bekezdése – a SatCab irányelv 8. cikk (1) bekezdésének és a 2. cikk 4. pontjának való megfelelés körében – lehetővé teszi azon jogkezelő szervezeteknek, amelyek a közvetlen betáplálással kapcsolatos jogkezelési tevékenységüket a 26. § (3) bekezdésére alapították, hogy engedélyüknek vagy nyilvántartási bejegyzésüknek a jogszabályi változásokhoz való igazítását a Hivatal 2021. július 1. napján külön eljárás lefolytatása nélkül elvégezze, valamint kiegészítse a 26. § (5a) bekezdése szerinti vagyoni joggal, kivéve ha a szervezet 2021. június 30. napjáig kéri ennek mellőzését.. A nyilvántartásnak a Hivatal általi kiegészítése nem minősül a Kjkt. 33. § (2) bekezdése szerinti engedélynek.

A 111/J. § (3)-(5) bekezdései lehetővé teszik, hogy a nyilvánosságához közvetítéssel összefüggésben a (2) bekezdés szerint kibővített jogkört szerző reprezentatív közös jogkezelő szervezetek a tárgyévben élő díjszabásaikat még a tárgyév során felül tudják vizsgálni és a megváltozott jogszabályi hivatkozási alapokra tudják helyezni díjbeszedési gyakorlatukat, egy a körülményekre tekintettel speciális eljárásrend szerint zajló, a Kjkt. 147. §-án nyugvó díjszabás jóváhagyási eljárás keretében. A rendelkezések célja, hogy a megváltozott jogszabályi környezet okozta jogértelmezési bizonytalanságok időszakát lerövidítse, és biztosítsa a jogosultak számára, hogy jogaikat mielőbb, kiszámítható módon és a hatályos jogszabályok szerint gyakorolhassák. A rögzített határidők a Kjkt. szerinti díjszabás jóváhagyási eljárás időtartamából, annak eljárási határidőiből erednek. Tekintettel arra, hogy kellő alapossággal lefolytatott díjszabás jóváhagyási eljárás – amelynek kulcseleme a díjszabás tervezet véleményeztetése a felhasználókkal és érdekképviselői szerveikkel – nem végezhető el rövidebb idő alatt, tételesen rögzíthető a díjszabás alkalmazási időszakának legkorábbi időpontja 2021. november 1-vel. Tekintettel ugyanakkor arra is, hogy az így megkezdett díjszabás jóváhagyási időszak a Kjkt. 146. §-a szerinti éves díjszabás jóváhagyási eljárás időtartamával lényegében egy időben zajlana, az átlátható eljárási ügyvitel és a kiszámítható díjszabás alkalmazás biztosítása érdekében szükséges kizárni a jelen eljárás tárgyát képező díjszabás kapcsán a Kjkt. 146. §-a szerinti eljárás kezdeményezésének lehetőségét. Ugyanezen okokból kifolyólag a jelen bekezdés szerinti eljárás keretében elfogadásra kerülő díjszabás alkalmazási időszakának végét szükségszerűen a tárgyévet követő évre is érdemes

kiterjeszteni, így az alkalmazási időszak vége 2022. december 31-ével állapítható meg. A jelen bekezdések szerinti eljárás ugyanakkor csupán egy lehetőség azon közös jogkezelő szervezetek számára, amelyek díjszabásának alkalmazhatóságát jelentősen befolyásolja a 25. § (5a) bekezdés bevezetése, ugyanakkor e szervezetek dönthetnek úgy is, hogy a szükségszerűnek ítélt módosításokat a Kjkt. 146. §-a szerinti eljárás keretében benyújtott díjszabás részeként terjesszék elő.

A 111/J. § (6) bekezdése lehetővé teszi az árva művek felhasználásával kapcsolatos engedélyezési eljárás tekintetében, hogy a már folyamatban lévő eljárásokban a Javaslat hatálybalépését követően irányadó, a felhasználást megkönnyítő szabályozás alkalmazhatóságát.

A 45. § a gyakorlati igényekhez igazodva új alapokra helyezi a felhasználási szerződés alaki követelményeire vonatkozó szabályozást. Abban az esetben, ha az adott felhasználási szerződés a megkötése idején nem felelt meg az Sztj. alaki követelményeinek, de a Javaslat hatálybalépését követő alaki követelményeknek megfelel, és a felek a szerződésben foglalt kötelezettségeiknek eleget tettek, úgy a 111/J. § (7) bekezdése alapján ezen szerződéseket érvényesnek kell tekinteni.

A 111/J. § (8) bekezdése átmeneti rendelkezésként tisztázza, hogy az 50/A. §-ban foglalt tájékoztatási kötelezettségnek a felhasználó a 2022. január 1. napján, illetve azt követően megvalósult felhasználások tekintetében köteles eleget tenni.

31. §

A módosítás az Sztj. jogharmonizációs záradékának kiegészítését célozza, amely által bekerül a SatCab irányelvnek való megfelelésre utalás.

32. §

1. A 34. § (3) bekezdésének módosítása nyomán szükségessé vált a (4) bekezdésben foglalt rendelkezés pontosítása. A (3) bekezdés a) pontja szerinti tankönyvvé és pedagógus-kézikönyvvé nyilvánítás esetében nem alkalmazandó a származékos mű felhasználásához szükséges engedélyszerzés alóli kizárás, kizárólag a b) pont szerinti biztonságos elektronikus hálózaton keresztül történő lehívásra hozzáférhetővé tétel esetében.

2. Az iskolai oktatás célját szolgáló felhasználás fogalmának az Sztj. 33. § (4) bekezdéséből a 33/A. § (1) bekezdés 1. pontjába való áthelyezésével szükségessé váló módosítás.

3. Technikai módosítás. A tankönyvvé, pedagógus-kézikönyvvé nyilvánítás, a tankönyvtámogatás, valamint az iskolai tankönyvellátás rendjéről szóló 17/2014. (III. 12.) EMMI rendelet a segédkönyv helyett a pedagógus-kézikönyv fogalmát használja.

4. Az 55. § módosítása és a 74. § (1) bekezdésének már eddig is létező rendelkezései a CDSM irányelv 18. § (1) bekezdésének való megfelelést szolgálják. A módosítás által a felhasználási jogosítás általános szabályainak hatálya kiterjed az előadóművészekre is. Ez által megteremtve az alapját annak, hogy az arányos díjazás és tájékoztatás részletszabályai megfelelően alkalmazhatók legyenek az előadóművészekre is.

5. Technikai módosítás. Az iskolai oktatási cél átkerült a IV. fejezet új értelmező rendelkezései köré, ezért szükségessé vált a hivatkozás frissítése.

6. Technikai módosítás. A rendelkezés célja az az eredeti műalkotás szerzőjét megillető követő jogról szóló 2001/84/EK irányelv (18) preambulának való megfelelés volt. Jelen módosítás az Szt. dogmatikájához igazodó formai módosítás az irányelv szövegéhez illeszkedő pontosítás. A követő jog definíció szerinti eleme a műkereskedőtől szerzés, így a „nem műkereskedőtől szerzés” kitétel nem fedte a magánszemélyek általi átruházás irányelv szerinti kivételét teljességgel.

7. A CDSM irányelv 3. cikk (3) bekezdésének megfelelést szolgálja. Az InfoSoc irányelvben előírt műszaki intézkedések védelme továbbra is elengedhetetlen az uniós jog alapján a szerzőket és egyéb jogosultakat megillető jogok védelméhez és tényleges gyakorlásához. Ezt a védelmet változatlanul fenn kell tartani, de egyúttal gondoskodni kell arról is, hogy a műszaki intézkedések alkalmazása ne akadályozza meg az újonnan bevezetendő kivételek és korlátozások érvényesülését. Ezért a CDSM irányelv 3. cikk (3) bekezdésének átültetését szolgálja az Szt. 95/A. § (3) bekezdése rögzíti, hogy a jogosultak a műveket tároló hálózatok vagy adatbázisok biztonságának és sértetlenségének megőrzése érdekében a cél eléréséhez szükséges mértékben intézkedéseket tehetnek. A jogosultak számára így továbbra is lehetőség van arra, hogy szabadon megválasszák, melyek azok a megfelelő eszközök, amelyek lehetővé teszik a 35/A. § (2) bekezdése szerinti szöveg- és adatbányászat kivételének és korlátozásának kedvezményezettjei számára, hogy éljenek a kivétel és korlátozás által nyújtott felhasználási lehetőségeikkel. Értelemszerűen ugyanez alkalmazandó a 35/A. § (2) bekezdésével azonos, a *sui generis* adatbázisok esetében létrehozott kivétel [84/D. § (2a) bek.] esetében is. Indokolt továbbá a kereskedelmi forgalomban nem elérhető művekre létrehozott szabad felhasználási esetkör [41/M. § (4)] esetében is biztosítani ezt a lehetőséget és a hozzá kapcsolódó, a *sui generis* adatbázisok esetében bevezetett kivétel [84/D. § (1) bek.] esetében is.

8-13, 16. Technikai módosítások, a Szerzői Jogi Szakértő Testületre bevezetett rövidítés átvezetését szolgálják.

14-15. Technikai módosítások.

33. §

1. A 35. § (2) bekezdés, amely a másolást kizárólag kézirással vagy írógéppel tette lehetővé

teljes könyvek vagy folyóiratok esetében, technológiai szempontból meghaladottá, életszerűtlenné vált. A technológiai alapú megkötésre történő utalás (írógép, kézírás) egyszerű törlése ugyanakkor egy általános magáncélú másolási tilalom bevezetését jelentené a teljes könyvek és folyóiratok, napilapok esetében, amely a többi műtípussal való összehasonlításban indokolatlan megkülönböztetést jelentene (teljes filmek, zeneművek esetében ilyen jellegű tilalom nem szerepel a törvényben.) Indokolt tehát a három lépcsős teszt általánosabb ernyője alá vonni az e műtípusok magáncélú felhasználásával kapcsolatos kivétel esetkörét is, ugyanúgy, mint a többi műtípus esetén. Ez a rendelkezés hatályon kívül helyezésével érhető el. A hatályon kívül helyezés által tehát nem válik korlátlaná a többszörözési szabad felhasználás ezen esete sem, hiszen a másolási folyamat szempontjából megmarad a magáncél mint feltétel és a háromlépcsős teszt ernyője. Ennek megfelelően a műről magáncélra való másolatkészítés esetén a felhasználás (másolás), azaz a többszörözés nem lehet sérelmes a mű rendes felhasználására és indokolatlanul nem károsíthatja a szerző jogos érdekeit, valamint összhangban kell lennie a polgári jogból ismert tisztességes joggyakorlás követelményével.

Az Európai Unió Bíróságának döntései több esetben is rámutattak, hogy az Infosoc irányelv 5. cikk (2) bekezdés b) pontjában szabályozott magáncélú másolás nem követeli meg, hogy a másoló személye és a kivétel kedvezményezettje azonos legyen, így a 35. § (3) bekezdése hatályon kívül helyezésre került. A C-468/08 számú Padawan ügyben kimondta, hogy a méltányos díjazás teherviselői által biztosított berendezések, illetve a másoló szalonok által biztosított szolgáltatások képezik a magánszemélyek másolathoz jutásának szükséges ténybeli előfeltételét. A C-265/16. számú VCAST Limited ügyben a bíróság a Padawan ügyre visszautalva rögzítette, hogy a magáncélú másoláshoz nem szükséges, hogy az érintett személy rendelkezzen az eszközökkel, harmadik személy is nyújthat ilyen szolgáltatást és e szolgáltatás képezheti a magáncélú másolathoz jutás előfeltételét. A hatályon kívül helyezés által szélesebbé válik a magáncélú többszörözés hatálya, azonban nem sérül a jogosultak érdeke sem, tekintettel arra, hogy a másolási folyamat szempontjából megmarad a magáncél mint feltétel, amely által minden olyan felhasználás, amely meghaladja a magáncélt, már jogsértőnek minősül. Továbbá mint minden szabad felhasználás tekintetében, itt is alkalmazandó a háromlépcsős teszt. Így a műről magáncélra való másolatkészítés esetén a másolás, azaz a többszörözés nem lehet sérelmes a mű rendes felhasználására és indokolatlanul nem károsíthatja a szerző jogos érdekeit, valamint összhangban kell lennie a polgári jogból ismert tisztességes joggyakorlás követelményével.

2. Az írásbeliség szabályainak módosítása által a szoftverek tekintetében alkalmazott alakiság kivétele alóli feloldás kibővítésre kerül a 45. § (2) bekezdés c) pontjában. Ily módon az írásbeliség szabálya alóli felmentés kiterjesztésre kerül mindazon felhasználási szerződésekre, amelyek nem kizárólagos felhasználási jogot engednek a szoftverek felhasználására. Így a szoftverek tekintetében az akár visszterhes, akár ingyenes nem kizárólagos felhasználást engedő szerződések esetében eltörlésre kerül az alakisági követelmény.

Ez által érvényesek lesznek a különböző számítógépi, és mobil alkalmazások letöltésének és

belső célú futtatásának jogosítására megkötött, szoftver felhasználási szerződések is. Ezekben az esetekben tipikusan rákattintással, vagy rákattintások sorozatával távollevők között, ráutaló magatartás tanúsításával [Ptk. 6:4.§ (2) és (4) bekezdés, 6:5.§ (3) bek.] jön létre a szerződés. Az esetek egy részében az ekként létrejött szerződést rögzítik is, ettől azonban még nem válik írásbeli alakban tett szerződéssé [Ptk. 6:7.§ (3) bek.].

3. Az írásbeliség szabályainak módosítása által az adatbázisok tekintetében alkalmazott alakiság kivétele alóli feloldás kibővítésre kerül a 45. § (2) bekezdés d) pontjában. Ily módon az írásbeliség szabálya alóli felmentés kiterjesztésre kerül mindazon felhasználási szerződésekre, amelyek nem kizárólagos felhasználási jogot engednek az adatbázisok felhasználására. Így az adatbázisok tekintetében az akár visszerhes, akár ingyenes, nem kizárólagos felhasználást engedő szerződések esetében eltörlésre kerül az alakisági követelmény.

Ha egy adatbázis kapcsolódó jogi védelemben, vagy kumulált védelemben részesül, akkor a módosítás által az alakiság mellőzésével köthető a felhasználására szerződés a 45. § (2) bekezdés d) pontja szerinti feltételekkel, mert a kapcsolódó jogi védelemben részesülő adatbázis felhasználására egyébként sem vonatkozik kötelező alaki kellék.

4. A CDSM irányelv 19. cikkének való megfelelés érdekében az Szjt. 50/A. §-ában előírt általános tájékoztatási kötelezettség miatt szükségtelenné vált a megfilmesítési szerződés tekintetében előírt éves tájékoztatási kötelezettség szabálya, hiszen az új rendelkezések a megfilmesítési szerződés háttérszabályaként alkalmazandó V. fejezetben kerültek elhelyezésre és így irányadóak a megfilmesítési szerződés esetében is.

5. A 67. § (5) bekezdésének elsődleges célja eredetileg az integritásvédelem volt, ugyanakkor a mű integritását teljeskörűen védi a személyhez fűződő jogok körében megfogalmazott a mű egységének védelmét biztosító szabály, így annak kiegészítő megfogalmazására nincsen szükség e körben. Habár az e körbe tartozó műveknél sokkal valószínűbb az integritás megsértése az idézés alkalmazásával, mint más műtípusok esetében, az idézés megvalósítható a mű egységének sérelme nélkül is. A jelen bekezdésben foglalt művek idézésének teljes kizárása nem szükséges, mivel az idézés körében érvényesülő egyéb törvényi biztosítékok ebben az esetben is irányadóak, vagyis arra kizárólag a mű jellege és célja által indokolt terjedelemben, a forrás, valamint a szerző megnevezésével kerülhet sor. Az idézés továbbá nem sértheti a szerző személyhez fűződő jogait, és ebben a körben e műfajok sajátosságaira tekintettel a továbbiakban is kiemelt figyelmet szükséges fordítani a 13. § szerinti integritáshoz való jog védelmére.

6. Technikai módosítás, átkerül a 84/E. §-ba, így hatálya az újonnan bevezetendő szabad felhasználásokra is ki fog terjedni.

7. Technikai módosítások, az Szjt. elavult átmeneti rendelkezéseinek (107. § (3) bekezdés,

109/A. §, 110. §, 111/F. §) hatályon kívül helyezését szolgálják.

34. §

A Kjkt. 18. §-ának módosítására a CDSM irányelv 12. cikk (3) bekezdés c) pontja okán került sor, eszerint megszűnik az előírt közös jogkezelés elleni tiltakozás kapcsán előírt előzetességre vonatkozó szabály. Innentől kezdve a tiltakozás azonnali hatállyal is történhet azzal, hogy a tiltakozó nyilatkozat a kézhezvétel napját követő ötödik napon válik hatályossá. A tiltakozás megtételekor a közös jogkezelő szervezet által már megkötött felhasználási szerződések keretében gyakorolt jogok esetében a tiltakozás legfeljebb a tiltakozással érintett naptári félév utolsó napján válik hatályossá feltéve, hogy a tiltakozásra az érintett félév első három hónapjának utolsó napjáig sor kerül. A naptári félév első három hónapjának utolsó napját követően tett tiltakozás hatályba lépésére legkésőbb a következő naptári félév utolsó napján kerülhet sor.

A módosítás lényege, hogy egy, a CDSM irányelv 12. cikkének megfelelő, gyors és egyszerű kilépést tegyen lehetővé a jogosultak számára. Az időbeli megkötés biztosítja az eljárás gyorsaságát, továbbá elegendő időt biztosít a közös jogkezelő szervezet eljárására is az érintett repertoár kapcsán. A kilépés formájára továbbra is a teljes bizonyító erejű magánokirati forma az irányadó, ami azonban nem jelenthet indokolatlan nehézséget a jogosult számára, mivel e formának számos módon eleget tehet – így például saját kezűleg írva azt vagy két tanút alkalmazva – az eljárásjogi szabályoknak megfelelően [Pp. 325. §]. Ez a minimális formai megkötés továbbra is szükségesnek mutatkozik a jogosult személyének igazolására, továbbá annak érdekében, hogy a kilépés a közös jogkezelő szervezet részéről is visszaigazolható és a későbbiekben is visszakereshető formában valósuljon meg.

35. §

A módosítás az Kjkt. jogharmonizációs záradékának kiegészítését célozza, amely által bekerül a CDSM irányelvnek való megfelelésre utalás.

36. §

1. Technikai pontosítás.

2. A módosítást az tette szükségessé, hogy a független jogkezelő szervezetek felügyeleti díjat évente kötelesek fizetni. Az ezen a jogcímen megfizetett összegek megfelelőségének ellenőrzése felügyeleti feladat, így indokolatlan a független jogkezelő szervezetek esetében annak a megközelítésnek a fenntartása, hogy – a közös jogkezelő szervezetektől eltérően – az ő esetükben csak kétfévente esedékes a felügyeleti ellenőrzés.

37-38. §

A Javaslat záró rendelkezései a hatályba léptető rendelkezést és a módosító törvény jogharmonizációs záradékát tartalmazzák.